

Ο Γ. Δ. ΖΗΚΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΦΩΡΩΜΕΝΟΣ

ΛΟΓΟΚΛΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΜΑΘΗΣ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΑΘΗΝΗΣΙΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΙ

1891

Α'

Ο Γ. Δ. ΖΗΚΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟΣ ΩΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΟΣ

Πρὸς τοὺς κκ. γυμνασιάρχας, καθηγητάς, σχολάρχας, διδασκάλους
καὶ πάντας τοὺς τὰ γράμματα θεραπεύοντας.

Μὴ δυνάμενος νὰ τύχω δικαιοσύνης παρὰ τοῦ νόμου, ἐπειδὴ, ὡς
ἔχει δυστυχῶς παρ' ἡμῖν ὁ περὶ λογοκλοπίας νόμος οὐδὲν τὴν πνευ-
ματικὴν ἐργασίαν προφυλάττει ἀπὸ τῶν ἀναισχύντων καὶ κακοήθων
λογοκλόπων, καταγγέλλω ὑμῖν, ὅτι ὁ Γ. Δ. Ζηκίδης ἐν ταῖς Χρη-
στομαθείαις, ἃς ἄρτι ἐξέδωκε, τὸ μὲν κείμενον, οὐδ' αὐτῶν τῶν τί-
τλων ἐξαίρουμένων, τοῦ μὲν Α' τόμου κατὰ τὰ τρία τέταρτα, τοῦ
δὲ Γ' σχεδὸν ἅπαν παρέλαθεν ἐκ τῶν ἐμῶν, τὰς δὲ σημειώσεις μου
σχεδὸν πάσας διαπλατύνας πῶς ἢ μετακινήσας μετεκένωσεν ἀπὸ τῶν
ἐμῶν εἰς τὰ βιβλία αὐτοῦ. Ὅτι δὲ ταῦτα ἀληθῆ, θὰ ἀποδείξω δι' ἀν-
τιπαράθεσιν ἐν ἰδίῳ τεύχει μετ' οὐ πολὺ ἐκδοθησομένῳ, ἐν ᾧ ἐξε-
λέγχων ὅσα αὐτὸς προσέθηκεν ἢ παρανόησας ἐστρέβλωσε, θὰ κατα-
δείξω πρὸς τοῦτοις, ὅτι ὁ λεξικὸν συρράψας δὲν εἶνε ἱκανὸς καὶ τὸν
ἀπλούστατον τῶν μύθων νὰ ἐρμηνεύσῃ, ὁ συντακτικὸν συμπλήσας
ἀγνοεῖ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς συντάξεως, ὁ τὸν βαθμὸν ἄριστα λαβὼν
ἐξετασθεὶς δὲν δύναται νὰ διατυπώσῃ πρότασιν ὀρθῶς ἔχουσαν логи-
κῶς, ὁ τὸν κριτικὸν ἐπαγγελλόμενος εἶνε ἀνθρώπων ἀπάντων ἀκριτώ-
τατος καὶ τέλος ὅτι εἶνε ὁ κολοῖος τοῦ μύθου, ὃν δὲν παρέλαβε πι-
θανῶς μετὰ τῶν ἄλλων μύθων ἐκ τῆς ἐμῆς συλλογῆς, ἵνα μὴ τυχὸν οἱ
ἀναγινώσκοντες τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ κολοιοῦ παρομοιάσωσιν.

τῇ 10 Αὐγούστου 1891

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΣΗΜ. — Πρὸς τὰ ὑφ' ἡμῶν δημοσιευθέντα ἐν τῇ Νέᾳ Ἐφημερίδι ἐκρίναμεν καλὸν
νὰ ἀντιπαράθεσωμεν τὰς ἀπαντήσεις τοῦ Γ. Δ. Ζηκίδου μετὰ τινων σημειώσεων ἡμῶν,
διότι φρονούμεν ὅτι καὶ αὗται χρήσιμοι εἰσιν, ὅπως καταδειχθῇ ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀκρισία
καὶ τὸ ἥθος τοῦ ἀνθρώπου.

Α' ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ Γ. Α. ΖΗΚΙΑΔΟΥ

«Μετ' ἀπορίας μεγάλης ἀνέγων χθές ἐν τῇ Νέῃ Ἐφημερίδι (ἀριθ. 233) μικρὴν τινα διατριβὴν τοῦ κ. Γ. Παπαβασιλείου, ἐν ἣ καταγγέλλει με ὡς λογοκλόπον πρὸς τοὺς κκ. γυμνασιάρχας, καθηγητάς, σχολάρχας, διδασκάλους καὶ πάντας τοὺς τὰ γράμματα θεραπεύοντας ἐπὶ ταῖς νυνδὴ ἐκδοθείσαις ἐμαῖς Χρηστομαθείαις, λέγων ὅτι τὸ μὲν κείμενον τοῦ μὲν Α' τόμου κατὰ τὰ τρία τέταρτα, τοῦ δὲ Γ' σχεδὸν ἅπαν παρέλαβον ἐκ τῶν Χρηστομαθειῶν αὐτοῦ, τὰς δὲ σημειώσεις αὐτοῦ σχεδὸν πάσας διαπλατύνων πῶς ἢ μετακινήσας μετεκένωσα ἀπὸ τῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ἐμὰ βιβλία. Περίεργος καταγγελία καὶ πρότυπος· διότι καὶ τὸ ἀρχαῖον κείμενον νομίζει ἰδιοκτησίαν αὐτοῦ, εἰ καὶ τοῦτο εἶνε ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου. Ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ κειμένου, πῶς ἔχει ἐν τοῖς αὐτοῦ ἔργοις καὶ πῶς ἐν τοῖς ἐμοῖς, καὶ περὶ τῶν σημειώσεων θὰ εἴπωμεν τὰ προσήκοντα μετ' ὀλίγον χρόνον ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ, δι' οὗ θ' ἀποδείξωμεν τρανότατα ὅτι, καίπερ τῆς φιλολογίας καὶ τῶν φιλογολικῶν ἔργων ὁμοιαζόντων πρὸς οἰκοδόμημα, εἰς ὃ ἕκαστος συνεισφέρει μικρὸν λίθον ὅπως κατὰ μικρὸν τελεσθῇ, ὁ κ. Παπαβασιλείου οὐδὲν συνεισήνεγκεν, ἀλλὰ μετήνεγκε πάντα ἀντηρόφων ἐκ τῶν Γερμανικῶν *εμφ.λοερτῶν*· ἐν ᾧ δὲ μυριάκις εὑρομεν αὐτὸν σφαλόμενον, εὐγενῶς προσφερόμενοι οὐδαμῶς ἐμνημονεύσαμεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἀλλὰ γενικῶς εἴπομεν ὅτι *σφάλονται οἱ οὕτως ἐρμηνεύοντες*, κτλ. Ὅπερ δὲ λέγει ὅτι δῆθεν *μὴ δυνατόν* τὰ τῇ δικαιοσύνῃ παρὰ τοῦ νόμου καταγγέλλει με πρὸς τοὺς γυμνασιάρχας, κτλ., γνωρίζομεν ὅτι πράττει τοῦτο ἐκ φθόνου διὰ τὴν μεγάλην ὑποδοχὴν καὶ τοὺς ἐπαίνους, ὧν ἔτυχον αἱ ἐμαὶ Χρηστομαθείαι, καὶ διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς διαδόσεως αὐτῶν. Ἀγνοεῖ ὅμως ὁ κ. Παπαβασιλείου ὅτι διττῶς ἐν τῷ ἐπιχειρήματι τούτῳ παραπαίει, τοῦτο μὲν προσβάλλων τὸν ἐν Ἑλλάδι νόμον ὡς ἀδυνατοῦντα νὰ ἀποδῇ δικαιοσύνην, ὅπερ δὲν εἶνε ἀληθές, τοῦτο δὲ νομίζων τοὺς παρ' ἡμῖν λογίους βλάπας καὶ

ἀδυνάτους νὰ διαγνώσι διὰ παραθέσεως τὴν ἐκατέρου ἡμῶν ἐργασίαν (1).

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ὁ ἄνθρωπος ἐπερχόμενος λάθρος κατ' ἐμοῦ συγκαλῶμαι ἄρρητ' ἀθέμιτα περὶ δύο ἄλλων ἐμῶν συγγραμμάτων, ὧν συγχὰ γίνεται μνεία ἐν ταῖς σημειώσεσιν ἐμοῦ εἰς ταῦτα παραπέμποντος, καὶ τὸ χερίστον ὅτι εἶμαι *κοιλοῦς*. Διαβεβαιούμεθα τὸν ἄνθρωπον ὅτι ἀσμένως δεχόμεθα τὸν ἀγῶνα, εἰς ὃν προκαλεῖται ἡμᾶς· διότι ἡμεῖς οἱ Ἑπειρώται καὶ ὑγείαν (2) παρὰ τοῦ Θεοῦ λαβόντες τυγχάνομεν λίαν καρτερικοὶ περὶ τὰ τοιαῦτα, συνηθίζομεν δὲ ταχέως νὰ καταβιβάζωμεν τὰς ἐπηρμένας ὀφρὺς καὶ τὰς ὑπτιάζουσας βίνας.

Καλὴ ἀρχή, κ. Παπαθασιλείου. Παρακαλεῖσθε ὅμως πολὺ ἵνα ἐν τῇ συζητήσει ποιήσῃς χρῆσιν φράσεων λεπτῶν καὶ εἰς λογίους προσηκουσῶν (3)· διότι ἄλλως κινδυνεύετε νὰ φανῇτε ἐστερημένοι ἀγωγῆς, ὅπερ διατρانوῦτε διὰ τῆς εἰρημένης ὑμῶν διατριβῆς, ἃν καὶ ἐπαγγέλλεσθε ὡς διδάσκαλοι νὰ μορφώσῃτε τὴν νεολαίαν ἠθικῶς. Ἐγὼ δ' ὁμολογῶ μετὰ λύπης μου ὅτι, ἐὰν διαπτύξας ὑμᾶς ἀποδειξῶ κενούς, πράττω τοῦτο κατ' ἀνάγκην.

Καὶ δὴ ἅς δεῖξωμεν πρωτόλειά τινα τῆς σῆς διανοίας καὶ τῆς περὶ τὸν Ἑλληνα λόγον δεξιότητος. Γράφετε, κ. Παπαθασιλείου, ἐν τῇ κατ' ἐμοῦ εἰρημένῃ διατριβῇ ὑμῶν «ὁ περὶ *λογοκλοπείας νόμος*». Ἡ διὰ τοῦ ΕΙ ἐκφορὰ τοῦ ὀνόματος τούτου ἀντίκειται τῇ φύσει τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ἂν πάντα τὰ Λεξικά οὕτως ἐξηξηνηγμένην ἔχουσι τὴν λέξιν· διότι ἐκ τοῦ *λογοκλόπος*, *τυποκλόπος*, *ζωοκλόπος*, κτλ. δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξενεχθῇ τὸ ἀφρηρημένον διὰ τοῦ ΕΙ, ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει νὰ γράφηται διὰ τοῦ Ι. Ἡ ἑπλάσας, ὧ βέλτιστε, ῥῆμα *λογοκλοπεύω*, παρ' ὃ παρήγαγες τὸ *λογοκλοπεία*; Μάθες, ὧ ἀ-

(1) Ὁ μὲν Ἑλληνικὸς νόμος ἔχων ὡς ἔχει δὲν προσβάλλεται, ἀλλὰ παρέχει δυστυχῶς τὸν τρόπον, ὅπως τῶν μὲν ἐργαζομένων προσβάλλονται τὰ συμφέροντα, οἱ δὲ λογοκλόποι μὴ τιμωροῦνται καταγγελλόμενοι. Ἐὰν ἐξῶμεν ἐν Γερμανίᾳ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ κράτει Εὐρωπαϊκῷ, ὅπου προστατεύεται ἡ πνευματικὴ ἐργασία, *λιμῶ ἂν ἐτεθνῆκαίς*, ὦ Ζηκίδη, ἢ ἂν ἐτόλμας τοιοῦτόν τι, θὰ εὐρίσκεισ, ὅπου οἱ ὅμοιοι πρὸς σὲ ἀπάγονται, ὅταν κλείπτωσι τι ζένον. Μόνον σὺ, ὦ Ζηκίδη, νομίζεις τοὺς λογίους βλάκας πράττων ὅτι πράττεις· ἂν ἐγὼ τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ τούτων, οὐδέποτε θὰ σε κατήγγελλον αὐτοῖς.

(2) Ἐγείας, ὦ Ζηκίδη, τὰ πάντα· νοῦν μόνον κτῆσαι.

(3) Οἶαι αἱ ἐν τῇ 3 ἀπαντήσαι σου.

γαθέ, ὅτι οὔτε τὸ ὄνομα τοῦτο διὰ τοῦ ΕΙ ἐξηνηγεμένον εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ οὔτε τὸ ῥῆμα *λογοκλοπεύω*, ἀλλὰ τὸ συνηρημένον *λογοκλοπεύω-ω*, ὡς καὶ τὸ *τυποκλοπῶ*, κτλ. Μάθε δὲ καὶ ἄλλο ὅτι συνέχεας δύο λέξεις πρὸς ἀλλήλας, τὸ σύνθετον — *κλοπία* καὶ τὸ ἀπλοῦν *κλωπεία*. Πρβλ. τί ἡμεῖς λέγομεν ἐν τῷ ἡμετέρῳ Λεξικῷ τῶν Ἀττ. Ῥημάτων (σελ. 234, β'), «*κλέπτω, κλοπή, ἀλλὰ κλωπες, κλωπεύω* (οὐγὶ *κλωπεύω*), *κλωπεία* (οὐγὶ *κλοπεία*). πρβλ. *βλέπω βλώψ* (*παρὰ βλώψ*), *ρέπω ῥώψ*, *κλέπ-τω κλώψ* (Ξεν. Ἀρ. Δ', ΣΤ', 17), *κλωπεύω, κλωπεία* (Πλάτ. Νόμ. 823, β')».

Παρακκτιῶν λέγεις «*ἀνθρώπων ἀπάντων ἀκριτότατος*». Περὶ μὲν τοῦ πράγματος ὁ χρόνος θὰ δείξῃ τίς τοιοῦτος εἶνε, περὶ δὲ τοῦ παραθετικού παρατηροῦμεν ὅτι ἀπεσφάλης τῆς ἀληθοῦς γραφῆς διὰ τοῦ Ο ἐκρέων αὐτό, ἢ ἀγνοῶν τὸν χρόνον τοῦ Ι βραχέος ὄντος, καὶ ὤφειλες νὰ γράψῃς «*ἀκριτότατος*» διὰ τοῦ Ω μεγάλου (πρβλ. καὶ Ἰλ. Γ, 412. Ὀδ. Σ, 174. Εὐρ. Ἀνδρ. 540, κτλ.). Βλέπεις τίς ἀκριτότατος αὐτὸς ὢν ἀκρίτους ἄλλους ἀποκαλεῖ;

Ἐπισφραγίζεις δὲ τὴν διατριβὴν σου διὰ τοῦδε, «*εἴνα μὴ τυχὸν οἱ ἀναγινώσκοντες τὸ ἔργον αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ κολοῦσθαι παρομοιάσωσιν*», ἐνθ' ὤφειλες κατ' ἀκριβορρημοσύνην νὰ εἴπῃς «*παρομοιώσωσιν*». Ἀγνοεῖς βεβαίως ὅτι τὸ μὲν ὁμοιάω εἶνε ἀμετάβατον, τὸ δ' ὁμοιώω-ω μεταβατικόν, περὶ ὧν παραπέμπω σε εἰς τὸ ἐμὸν Λεξικόν (σελ. 334). Πρβλ. καὶ Ματθ. κγ', 27 «*οὐαὶ ὑμῖν ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκοιμημένοις, οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας*».

Ἐκ τούτων τῶν τριῶν μαργαριτῶν, ἀποδεικνύοντων πολλὴν ἀδαημοσύνην καὶ ἀπειρίαν περὶ τὸν Ἑλληνα λόγον ἐν εἰκοσι στίχοις, τεκμαιρόμεθα ὅτι μέλλομεν ν' ἀναλάβωμεν Ἡράκλειον ἔργον ἡναγκασμένοι ὄντες νὰ καθήρωμεν τὴν κόπρον τοῦ Αἰγείου. Ἀλλὰ διδασκαλοὶ ὄντες καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ κληθέντες θέλομεν ὑποστῆ ἀγογγύστως τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα ἐκ καθήκοντος, ἀναγκαιῶς ὄντος καὶ ὀφειλομένου».

B'

Ο Γ. Δ. ΖΗΚΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟΣ ΩΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΟΣ

Προκαλῶ σε, ὦ Γ. Δ. Ζηκίδη, νὰ δηλώσης ποῦ τοῦ προγράμματος τοῦ ὑπουργείου ὀρίζονται τὰ ἐξ ἐκάστου συγγραφέως τεμῆχηα. ὥς ἐν τῇ σημερινῇ ἐν τῇ *Ἑφημερίδι* ἀπαντήσῃ σου λέγεις, ἵνα ὑπεκφύγῃς τὴν καταγγελίαν ἐπὶ λογοκλοπῇ (εἰ καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Διογένους τοῦ Λαερτίου, παρ' ᾧ ἡ λέξις τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ, εἶνε γεγραμμένη διὰ τῆς εἰ, ὁμολογοῦμεν καὶ διακηρύττομεν ὅτι ὁ Γ. Ζηκίδης γνωρίζων καλῶς τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ὀρθότεραν τῆς λέξεως γραφὴν ἐγνώριζεν). Περὶ δὲ τοῦ ὅτι ἐγὼ οὐδὲν *συνεισήνεγκον*, ἀλλὰ *μετήνεγκον* πάντα ἀντιγράφων ἐκ τῶν γερμανικῶν *τυφ.λοσυρτῶν* προτείνω σοι τόδε· νὰ ἀναθέσωμεν τὴν περὶ τούτου κρίσιν εἰς οὓς ἂν σὺ ἐκλέξῃς κριτὰς ἐκ τῶν κκ. φιλολόγων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου· καὶ ἂν μὲν οὗτοι ἀποφῇνται γνώμην, ὅτι ὅσα ἰσχυρίζεσαι περὶ τῶν ἐμῶν βιβλίων εἶνε ἀληθῆ, ἀναλαμβάνω δι' ἐπιστήμου συμβολαίου νὰ καταβάλω τοῖς μὲν κριταῖς ὅσων ἂν αἰτήσωνται ἀμοιβήν, σοί, δὲ τὴν δαπάνην, ὣν ἔγραψας καὶ θὰ γράψῃς κατ' ἐμοῦ, καὶ νὰ παραδώσω σοι πάνθ' ὅσα ἔχω ἀντίτυπα τῶν βιβλίων μου· ἂν δὲ ἀποφῇνται ἐναντίαν γνώμην, νὰ ᾗσαι ὑπόχρεος δι' ἐπιστήμου συμβολαίου νὰ ἀνταμείψῃς τοὺς κριτὰς, ὅπως ἂν αὐτοὶ ὀρίσωσι, νὰ παραδόσης ἐμοὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα ἐκ τῶν βιβλίων σου ἀντίτυπα, ἂν ᾗσαι κύριος αὐτῶν, καὶ νὰ καταβάλῃς τὴν δαπάνην ὣν ἔγραψα καὶ μέλλω νὰ γράψω, ἵνα καταδείξω ὅτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῶν Χρηστομαθειῶν ἐγὼ ὑπῆρξα ὁ μόνος *τυφ.λόσυρτης* σου, καὶ ἐλέγξω τὰ ἐρμηνευτικά, γραμματικά καὶ λογικὰ ἀμαρτήματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν οἷς αὐτὸς προσέθηκας ἢ παρ' ἄλλων λαθῶν παρενόησας.

Ἄρ' οὐ ἔκρινας ἄξιον νὰ κάμῃς λόγον περὶ τοῦ ἀκριβέστατος, ἵνα καταφανῇ ἡ ἀκρίσια σου νομίζοντος ὅτι ἀκρίσια εἶνε ἡ διὰ τοῦ ο γραφὴ τῆς λέξεως, καὶ ἂν ἐγὼ οὕτω ἔγραψα αὐτήν, καὶ νὰ παραπέμψῃς καὶ

εἰς χωρία, ἀπορῶ πῶς δὲν ἔκαμες τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ ἐπαγγελλόμε-
νος, ὅπερ εἶνε τετυπωμένον δι' ἐνὸς λ καὶ περὶ τοῦ ἀπάντων ἔχοντος
ψιλῆν.

Ἡμεῖς θὰ λέγωμεν καὶ θὰ γράψωμεν, ὅποταν θέλωμεν, παρομοιάζω,
γνωρίζω κατὰ τὴν πεπατημένην συνήθειαν, θὰ ἀποφεύγωμεν τὰ νὰ
ἀποδῶ, νὰ διαγνώσι, προκαλοῦμαι, νὰ ἀναθῶ, νὰ ποιήσωμαι, ἐξερά
(= ξερνῶ) καὶ τὰ τοιαῦτα ξεράσματα, οὐδέποτε δὲ θὰ γράψωμεν,
ὥς γράφεις σὺ σήμερον «ὁ κ. Γ. Α. Π. καταγγέλλει με ὡς λογοκλό-
πον ἐπὶ ταῖς Χρηστομαθείαις ἢ γνωρίζομεν ὅτι πράττει τοῦτο ἐκ φθό-
ρου διὰ τὴν μεγάλην ὑποδογὴν καὶ διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς διαδόσεως
αὐτῶν».

τῇ 12 Αὐγούστου 1891

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Β' ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ Γ. Α. ΖΗΚΙΔΟΥ

«Καλῶς ἐποίησας, φίλε, ὁμολογήσας τὰ ἀμαρτήματά σου, ἃ σε
ὑπέμνησα, καὶ ἀναγνωρίσας τὴν ὑπ' ἐμοῦ σοι ὑποδειχθεῖσαν ὁρθὴν
αὐτῶν ἐκφορὰν, ἥτοι λογοκλοπία, ἀκριτότατος καὶ παρομοιώσωσιν (1)
εἰ καὶ ἐν τοῖς συνήθεσι τεχνάσμασι τῶν διπλᾶ μέτρα καὶ σταθμὰ
μεταχειριζομένων θέλεις πῶς νὰ διολισθάνης ὥσπερ ἐγγελὺς λέγων
τάσυστατα τὰδε, ὅτι γράφεις κατὰ τὴν πεπατημένην συνήθειαν· διότι
πάντα ταῦτα εἶναι «συκίνη ἐπικουρία» τὸ δὲ λεγόμενον καὶ ὅλως
ἀπροσδιόνυστα τοῖς τὰ Ἑλληνικὰ διδάσκουσιν.

Ἀποδέχομαι δ' ἀσμεναίτατα ἦν μοι προτείνεις γνώμην καὶ σοι
ἀντιπροτείνω νὰ ἐκλέξῃς ἓνα τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ὃν
ἂν θέλῃς, ἵνα ἀποφύνηται γνώμην περὶ τῶν ἐμῶν καὶ σῶν Χρηστο-
μαθειῶν, ἢ τὸν κ. Κόντον ἢ τὸν κ. Φιντικλέα ἢ τὸν κ. Σεμιτέλον ἢ
τὸν κ. Πανταζίδην.

(1) Ὡς μακαρίως ἔχεις φρενῶν, ὦ Ζηκίδη.

Χαίρω δὲ χαρὰν οὐχὶ μικράν, ὅτι εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐταπείνωσά σε καὶ κατεβίβασα σφόδρα τὴν ἐπηρμένην σου ὀφρὺν καὶ τὴν ὑπτιάζουσαν ῥίνα. Ταῦτ' ἦσαν αἱ ἀρχαὶ τῶν ὠδίνων σου καὶ τὰ πρῶτά μου πρὸς σε διδάγματα. Βραδύτερον θά σε διδάξω πλείονα καὶ θά σε καταστήσω ἀνθρωπινώτερον· διότι «μελαμπόγῳ περιέτρυχε», ἵνα χρήσωμαι ἀρχαίᾳ παροιμίᾳ.

Τὰ προγράμματα τοῦ ὑπουργείου ὀρίζονται σαφῶς ἐν τῇ Ἀνωτ. καὶ Μέσ. Ἐκπαιδ. Στ. Παρίση Τόμ. Β' σ 122-124 καὶ σ. 132, 22 καὶ ἄλλαχού.

Μάθε δὲ καὶ ἄλλας πλημμελεῖς σου ἐκφορὰς ἐν τῇ μικρᾷ δευτέρᾳ διατριβῇ σου (Ν. Ἐφημ. ἀρ. 226).

1. «Ἡ λέξις εἶνε γεγραμμένη διὰ τῆς EI», ἐνθ' ὤφειλες νὰ εἴπῃς «διὰ τῆς EI διφθόγγου» ἢ «διὰ τοῦ EI» (1).

2. «Ἀμαρτήματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν οἷς αὐτὶς προσέθηκας ἢ παρ' ἄλλων λαβὼν παρενόησας». Σύνταξις ἀρχαιοποινής, ἀλλ' ὑποσκαζούσα κατὰ τὸ β' μέρος· ἄνευ ἀντικειμένου ὢν (2).

3. «Ἡ ἀκρισία σοῦ ρομίζοντος». Τὸ ὀρθοτονούμενον «σοῦ» οὐδαμῶς ἀρμόζει, ἀλλὰ τὸ ἐγκλιτικόν.

4. «Ἰνα καταφανῇ ἡ ἀκρισία σοῦ ρομίζοντος ὅτι ἀκρισία εἶνε ἡ διὰ τοῦ ο γραφῇ τῆς λέξεως καὶ ἂν ἐγὼ οὕτω (;) ἔγραψα αὐτήν». Τὴν διὰ τοῦ καὶ συναπτομένην πρότασιν προτείνω τοῖς λογίοις ὡς παράδειγμα προτάσεως ὀρθῶς ἐχούσης λογικῶς (3). Τὸ δ' ἐπιχειρήμα σου εἶνε τριπλῶς ἀσθενέστερον· διότι ἡ διατριβὴ σου ἐκείνη ἐξετυπώθη πολλὰκις μετὰ τῆς αὐτῆς ὀρθογραφίας πλὴν τοῦ δι' ἑνὸς λ γεγραμμένου ἐπαγγελλόμενος διορθωθέντος τῇ ἐπαύριον.

5. «Θὰ ἀποφεύγωμεν τὰ νὰ ἀποδῶ, νὰ διαγνώσκω,» κτλ. Ὁφείλες

(1) Ὡς φαίνεται, ὁ Γ. Ζηκίδης νομίζει ὅτι δύναται πλὴν τῆς λέξεως διφθόγγου νὰ ἐννοηθῇ ἄλλο τι ὅσον βλακειάς, μωρίας ἢ τι τοιοῦτο.

(2) Ἐνταῦθα ὑποσκαίνει οὐχὶ ἡ σύνταξις, ἀλλ' ἡ διάνοια τοῦ Ζηκίδου, ὅστις δὲν ἐννοεῖ ὅτι ἐννοοῦσιν οἱ μαθηταὶ τῆς α' τάξεως τοῦ Γυμνασίου. Ἄν, ὡ συντακτικὸν· λόγος, ὁ λόγος εἶχεν ὥδε· ἀμαρτήματα τὰ ὑπάρχοντα ἐν ἐκείνοις ἃ αὐτὸς προσέθηκας ἢ παρ' ἄλλων λαβὼν παρενόησας πῶς τὸ δεύτερον μέρος εἶνε ἄνευ ἀντικειμένου· μήπως δὲν δύναται νὰ παραληφθῇ ἐκ τοῦ πρώτου μέρους, μεθ' οὗ οὕτω σφικτὰ συνδέεται;

(3) Ὁ Ζηκίδης ὑπολαμβάνει τὸν καὶ ὡς συμπλεκτικόν. Μόνον ὁ μωρὸς δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡ διὰ τοῦ καὶ ἂν ἐπιφερομένη πρότασις εἶνε ἰσοδύναμος πρὸς τὴν κοινοτέραν, καὶ ἂν ἐποθέσωμεν ὅτι ἐγὼ οὕτω ἔγραψα αὐτήν.

νὰ γράψῃς « θὰ ἀποφρεύωμεν δὲ τὸ νὰ ἀποδῶ, νὰ διαγῶσι, » κτλ. Οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται ἡ τοιαύτη χρῆσις τοῦ « τὰ » ἄρθρου. Προσθε-
τέος δὲ καὶ ὁ δέ διότι μετὰ τὰ προειρημένα « ἡμεῖς θὰ λέγωμεν καὶ
θὰ γράφωμεν » ἥμισυ εὐαρμостоῖ νὰ ἔπῃται ἀσυνδέτως τὸ « θὰ ἀπο-
φρεύωμεν » (1).

6. Τὸ « νὰ ἦσαι » καὶ « ἄν ἦσαι » δὲν γράφεις ὀρθῶς διὰ τοῦ Η, ἀλλ' ὀφείλεις νὰ ἐκφέρῃς διὰ τοῦ ΕΙ αὐτό. Μή, ὦ φίλε, λέγεις ἐν τῷ
πρώτῳ προσώπῳ « νὰ ὦμαι » καὶ « ἐὰν ὦμαι », καθ' ὃ συνεξέδραμον
τὰ λοιπὰ πρόσωπα ;

Υγίαινε, φίλε, καὶ σωφρόνει, ἵνα μὴ διαπτυχθεῖς ὀφθῆς κενός, παῦ-
σαι δ' ἀγυρτεῦον καὶ δίκην καπήλων ἐγκυκλίους ἐκδιδοὺς· διότι ἡ
ἀλήθεια, ἥς ἡ δύναμις εἶνε ἀκκαταγώνιστος, θάττον ἢ βραδύτερον θὰ
φανῇ ».

Γ'

Ο Γ. Δ. ΖΗΚΙΔΗΣ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΟΣ ΩΣ ΛΟΓΟΚΛΟΠΟΣ

Τὰ προγράμματα, ὦ Γ. Δ. Ζηκίδη, τὰ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ κ. Σ.
Παρίση, εἰς ἃ παραπέμπεις με σήμερον, ὀρίζουσιν οὐχὶ τὰ ἐξ ἐκάστου
συγγραφέως κατ' ἄλληλα πρὸς διδασκαλίαν μέρη, ἀλλὰ τοὺς συγγρα-
φεῖς· ὥστε ἡ δὲ ἐννοεῖς, ὅπερ πολὺ πιθανόν, τί σημαίνει ἡ ἐρώτησίς
μου, « ποῦ τοῦ προγράμματος τοῦ ὑπουργείου ὀρίζονται τὰ ἐξ ἐκά-
στου συγγραφέως τεμάχια », ἡ ἡλιθίως ὑποκρίνεσαι ὅτι ἀγνοεῖς, ἵνα

(1) Ὡς φαίνεται, ὁ Ζηκίδης ἀγνοεῖ ὅτι ἐν τοῖς συντακτικοῖς ὑπάρχει, ὅτι δηλ.
ὑπάρχουσι καὶ παραθέσεις διορίζουσαι οὐδέτερα πληθυντικὰ ἀντωνυμιῶν, οἷς ἰσοδύ-
ναμον παρ' ἡμῖν τὸ οὐδ. πληθ. ἄρθρον τιθέμενον πρὸ πολλῶν οὐσιαστικῶν, καὶ προτά-
σεις ἐκπερόμεναι ἀσυνδέτως. Ἄλλ' εἰς τοιαῦτα περιπίπτουσιν ὅσοι ἀμαθεῖς ὄντες καὶ
τοῦ κοινῆς νοῦ στερούμενοι γράφουσιν, ἵνα φανῶσιν ὅτι λέγουσιν τι, ὅπως ἐκκλίνουσι τὸ
χρῆμα.

καὶ πάλιν ὑπεκφύγῃς. Οὐδέποτε τὰ βιβλία σου θὰ ἀξιωθῶσι τῆς τιμῆς νὰ κριθῶσιν ὡς ἴσα πρὸς τὰ ἐμὰ, διότι εὐτυχῶς, δι' ὧν σὺ προσέθηκας κατέστησας αὐτὰ χειρότερα καὶ τῶν χειρόστων αὐτοῖς ὁμοειδῶν, ὡς θὰ ἀποδείξω μετ' οὐ πολὺ. Ἡ προταθεῖσα δ' ὑπ' ἐμοῦ κρίσις ἀφορᾷ οὐχὶ εἰς τὰ βιβλία σου ἀλλ' εἰς τὰ ἐμὰ, ἵνα καταδειχθῇ, ὅτι σὺ οὐ μόνον εἶσαι λογακλόπος, ἀλλὰ καὶ συκοφάντης λέγων, ὅτι ἐγὼ «οὐδὲν συνεισήνεγκον, ἀλλὰ πάντα μετήνεγκον ἀντιγράφας ἐκ τῶν γερμανικῶν ἐκδόσεων». Τοῦτο εἶνε τὸ ζήτημα. Ὡστε ἂν ἔχῃς κόκκον φιλοτιμίας καὶ ἐπιστημονικῆς φιλαληθείας δέξαι, ὡς ἔθηκας σὺ τὸ ζήτημα, καὶ δεξιόμενος πρόσελθε εἰς οἰονδήποτε συμβολαιογραφεῖον καὶ δῆλωσον ἐπισήμως, ὅτι ἂν ὁ κριτὴς ἐξενέγκῃ ἐναντίαν πρὸς τὴν σὴν γνώμην (ὀρίζεις δὲ ὡς κριτὴν ὀντιναδῆποτε θέλεις τῶν ὑπὸ σοῦ μνημονευμένων καθηγητῶν) ἀναδέχεσθαι νὰ ἐκπληρώσῃς ὅσα ἔγραψα ἐν τῇ Ν. Ἐφημερίδι τῆς 14 ἰσταμένου. Ταύτης τῆς δηλώσεως ἐπίσημον ἀντίγραφον πέμψον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ν. Ἐφημερίδος. Τὴν αὐτὴν δ' ἡμέραν θὰ δηλώσω καὶ ἐγὼ, ὅτι, ἂν ὁ κριτὴς ἀποφύνηται γνώμην, ὅτι «ἐγὼ οὐδὲν συνεισήνεγκον, ἀλλὰ πάντα μετήνεγκον ἀντιγράφας ἐκ τῶν γερμανικῶν ἐκδόσεων», ὑποχρεοῦμαι νὰ ἐκτελέσω ὅσα ἤδη ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ ὑπεσχόμην, ἀντίγραφον δ' ἐπίσημον τῆς ἐμῆς δηλώσεως θὰ ἀποστείλω εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἐφημερίδος.

Τὴν κρίσιν προτείνῃ σοι, ὦ Γ. Δ. Ζηκίδη, οὐχὶ χάριν τοῦ βεβαιωτάτου κέρδους, ἀλλ' ὅπως μάθωσι καὶ οἱ τυχόν ἀγνοοῦντες, ὅτι λέγων, ὅτι πάντα παρὰ τῶν γερμανῶν παρέλαβον, ἢ ψεύδῃσαι ἀναίσχυντως, ἵνα καλύψῃς τὴν κλοπὴν τῶν ἐμῶν σημειώσεων, ἢ ἀγνοεῖς ὅτι οὔτε τοῦ Αἰλιανοῦ οὔτε τοῦ Στοβαίου οὔτε τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πλουτάρχου οὔτε τοῦ Ἀπολλοδώρου οὔτε τοῦ Πολυαίνου οὔτε τοῦ Ἀθηναίου οὔτε τοῦ Φερικύδους κλπ. ὑπάρχουσιν ἐκδόσεις μετὰ σχολίων.

Ἀκοῦσά μοι ἀπάντησις εἰς ὅσα ἐλέγχεις ὡς ἡμαρτημένα εἶνε ὁ γέλως ὃν γελῶσι οἱ παῖδες τῶν ἀναγνωστῶν διὰ τὴν σὴν ἀμάθειαν καὶ μωρίαν.

Υἱάινει, ὦ θιασῶτα τοῦ παλαιοῦ Μενεκράτους Ἡράκλεις.

Τῇ 13 Αὐγούστου 1891

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Γ' ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ Γ. Δ. ΖΗΚΙΔΟΥ

« Ἐλλεθορίζε, φίλε, καὶ εἰς Ἀντίκυραν πλεῖς, ἔχω δέ σε ἄφικτον ἐπὶ τε παραλογισμοῖς καὶ κακοτεχνίαις τῆς ἐσχάτης ὑποστάθμης ἀνθρώπων ἀξίαις.

Τὸ ὑπουργεῖον ὀρίζει ἐκλογὰς Αἰσωπέων μύθων, Ποικίλης Ἰστορίας Αἰλιανοῦ, ἀποφθεγμάτων Διογένηος τοῦ Λαερτίου, Πλουτάρχου, Ἰωάννου τοῦ Στοβαίου καὶ Ἀθηναίου καὶ τὰ κυριώτατα τῆς μυθολογίας τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἅτινα πάντα περιέχει ὁ ἐμὸς πρῶτος τόμος τῆς Χρηστομαθείας (1), ὁ δὲ σὺς περιέχει 1) Ἀποφθέγματα φύρδην καὶ μίγδην (2) ἐκ διαφόρων συγγραφέων καὶ ἐκ τοῦ Ξενοφώντος, 2) Αἰσωπέων μύθων, ἐν οἷς καὶ ἐκ τοῦ Ἡροδότου, Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος τοιοῦτους παρέλαβες (3), 3) *Μυθολογίαν* ἐκ τοῦ Ἀ-

(1) Καὶ νῦν ὁ Γ. Ζηκίδης ἐκκλίνει καὶ φεύγει τὸ ζήτημα ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτὸν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν πρὸς διδασκαλίαν τεμαχίων δὲν ἐξέλεξεν αὐτός, ἀλλ' εὐρὴν ἑτοίμα παρέλαβεν ἐκ τῶν ἡμετέρων βιβλίων. Ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον ὀρίζει ἐκλογὰς Αἰσωπέων μύθων. Π. Ἰστ. Αἰλιανοῦ, Ἀποφθ. Διογένηος τοῦ Λαερτίου, Πλουτάρχου, Ἀθηναίου, Στοβαίου, Ἀθηναίου καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου, εἶνε ἀληθές, ἀλλὰ δὲν ὀρίζει νὰ λαμβάνωσι πάντες τὰ αὐτὰ ἐξ ἐκάστου συγγραφέως, ἀλλ' ἀφίνει τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸν συγγραφέοντα τὴν Χρηστομάθειαν.

(2) Ἡ τῆς ὕλης κατάταξις κατ' εἶδος καὶ οὐχὶ κατὰ συγγραφεῖα ἐγένετο, ὅπως προταχθῶσι τὰ εὐσυνοπτότερα καὶ εὐληπτότερα τὸ πρῶτον καὶ εἶτα τὰ μακρότερα καὶ δυσνοητότερα τοῖς παισὶ ὥστε φύρδην καὶ μίγδην κείνται οὐχὶ ἐν τῇ ἐμῇ Χρηστομαθείᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ σῇ, ὦ Γ. Ζηκίδη.

(3) Ἀνατοποῦμεν ὅτι ἔχομεν γράφῃ ἐν τῇ πρὸς τοὺς κριτὰς ἀπαντήσει ἡμῶν, ἵνα μάθῃ καὶ ὁ Ζηκίδης, τίνας ἐνεκα παρελάβομεν μύθους καὶ ἐκ τοῦ Ἡροδότου καὶ ἐκ τοῦ Ξενοφώντος καὶ ἐκ τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους. «Μόνον ἐσχάτους ἀμαθῆς καὶ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων παντελῶς ἄγνευτος δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι οὗτοι δὲν περιλαμβάνονται ἐν τοῖς Αἰσωπέοις μύθοις· διότι οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι οἱ πανταχοῦ τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῖν κατεσπαρμένοι μῦθοι καλοῦνται Αἰσωπεῖοι ἀπὸ τοῦ Αἰσώπου οὐχὶ ὡς συγγραφεῖς, ἀλλ' ὡς πρῶτον εὐρόντος ἢ μᾶλλον χρησαμένου αὐτοῖς ὑπάρχουσιν. Τοῦτο δὲ μαρτυροῦσι καὶ αἱ ἄλλαι συλλογαὶ τῶν μύθων καὶ ἡ τοῦ Ἀλφίου, ἥ καὶ ἡμεῖς μᾶλλον ἀκολουθήσαντες ἐσημειώσαμεθα ἐν τισι τῶν μύθων, τοῖς καλλίστοις, οὐχὶ τὴν συλλογὴν, ἀλλὰ τοὺς συγγραφεῖς, ἐξ ὧν παρελήφθησαν, ὅπως ὁ διδάσκων προτιμᾷ τούτους τῶν ἄλλων διὰ τε τῆς γλώσσης τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἄλλην ἀρε-

πολλοδώρου, Διοδώρου, Λουκιανού, Πλάτωνος, Φερεκύδους, Εύσταθίου και Φιλοστράτου· 4) *Διηγήματα* ἐκ διαφόρων συγγραφέων καὶ ἐκ τοῦ Ίουλιανού καὶ Μαξίμου τοῦ Τυρίου. Κατὰ ταῦτα ἔχεις δίκαιον βεβαίως νὰ λέγῃς ὅτι ἀγνοεῖς τὰ τοῦ προγράμματος τοῦ ὑπουργείου, ἀρ' οὐ ἀγνοῶν τὴν ψυχολογικὴν τῶν παιδῶν κατάστασιν καὶ τὴν γλωσσικὴν κατάλληλον ὕλην τοῖς τὸ πρῶτον ἤδη διδασκομένοις τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ παρὰ τὸ τοῦ ὑπουργείου πρόγραμμα ἀνοητότατα ποιῶν προσφέρεις αὐτοῖς δύσπεπτα γλωσσικὰ τεμάχια ἐκ τοῦ Ἡροδότου, Ξενοφῶντος, Πλάτωνος, Ἀριστοτέλους, Διοδώρου, Λουκιανού, Φερεκύδους, Εὐσταθίου, Φιλοστράτου, Ίουλιανού καὶ Μαξίμου τοῦ Τυρίου. Ἦδη κατανοεῖς τὸν παραλογισμόν σου καὶ τὴν ἡλιθιότητα (1). Τούτων πάντων ἕνεκα καὶ ἐν τῷ διαγωνισμῷ ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ τὴν σὴν Χρηστομαθεῖαν κρίνασα ἀπέριψεν οὐδεμιᾶς τιμῆς αὐτὴν ἀξιῶσασα (2).

Μεταβάλλεις δὲ καὶ τὸ περὶ τῆς κρίσεως ζήτημα, φίλε. Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ καθυποβληθῶσι τὰ σὰ καὶ ἐμὰ ἔργα ἐνὶ οἰωδῆποτε κριτῇ, ἵνα γνωστῇ ἡ διαθρυλουμένη λογοκλοπία καὶ ἡ ἀνυπόιστος καὶ καπηλικὴ σου ψευδολογία διὰ παραθέσεως ἀμφοτέρων. Περὶ δὲ τῆς ὑπὸ σοῦ προτεινομένης γνώμης οὐδεμία ἀνάγκη κριτοῦ εἶνε. Εἶμαι αὐτὸς ἱκανὸς ἵνα ἐν τῷ ἰδίῳ μου βιβλίῳ ἀποδείξω τοῦτο θεις παρ' ἀλλήλας τὰς Γερμανικὰς καὶ τὰς σὰς σημειώσεις. Ἀπέκρυψας δ', ὦ βέλτιστε, τὸν Ξενοφῶντα καὶ τὸν Πλούταρχον τῶν ἄλλων τόμων·

τὴν». Τὸ περίεργον δ' εἶνε, ὅτι ἐν ᾧ ὁ Ζηκίδης φέγει ἡμᾶς ἐπὶ τούτῳ, παραλαμβάνει ἐξ ἡμῶν τὸν παρὰ Ξενοφῶντι χαριέστατον περὶ ζῳῶν μῦθον, διότι ὡς φαίνεται ἐν τῇ Χρηστομαθεῖᾳ αὐτοῦ τὸ παρ' ἡμῖν δύσπεπτον μεταβάλλεται εἰς εὐπεπτον.

(1) Ἀντὶ ἄλλης ἀπαντήσεως πρὸς ταῦτα, ἀνατυπῶμεν ὅτι ἐν τῷ προλόγῳ τῆς δ' ἐκδόσεως τῆς Χρηστομαθείας ἡμῶν ἔχομεν γράφει. «Περὶ δὲ τῶν ὑπολειπομένων ὀλίγων τεμαχίων τοῦ Λουκιανού, Φερεκύδους, Φιλοστράτου, Μαξίμου Τυρίου, Ίουλιανού, Εὐσταθίου καὶ Πολυαίνου, ἅτινα κατέχουσι χώρον ἐν τῇ Χρηστομαθεῖᾳ οὐχὶ μείζονα τῶν δέκα σελίδων, λέγομεν ὅτι, εἰ καὶ καλῶς ἐγινώσκομεν τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου, περιελάβομεν τὰ μὲν αὐτῶν, διότι ἐκρίναμεν ἐπιτηδεύματα πρὸς διόπλασιν τῆς καρδίας τῶν παιδῶν κατ' ἀρετὴν, τὰ δέ, διότι ἄνευ αὐτῶν ὁ κύκλος τῶν μουσικῶν ἔργων θὰ ἦτο πως ἑλλιπής».

(2) Συκοφαντεῖ ὁ Γ. Ζηκίδης λέγων ὅτι ἐν τῷ διαγωνισμῷ ἡ ἐπιτροπὴ ἀπέριψε τὴν ἐμὴν Χρηστομαθεῖαν οὐδεμιᾶς τιμῆς αὐτὴν ἀξιῶσασα. Ἴδου τί λέγει ἡ κρίσις τῆς ἐπιτροπῆς. «Ἀκριβέστερον καὶ κριτικώτερον εἶνε συγχεραμμέναι αἱ Ἑλληνικαὶ Χρηστομαθεῖαι τοῦ κ. Ἀντωνίου Ι. Ἀντωνιάδου καὶ τοῦ κ. Γεωργίου Α. Παπαδάσι-
λείου».

διότι τούτο ακριβῶς οὐδαμῶς σοι συμφέρει (1). Δὲν πρόκειται, φίλε, μόνον περὶ τῶν σημειώσεων τοῦ πρώτου τόμου σου, αἰτίνας εἶνε τεχνολογικαὶ καὶ σημασιολογικαὶ μόνον καὶ συντομώταται, εἰ καὶ περὶ τούτων θὰ εἴπωμεν τὰ προσήκοντα, ἀλλὰ πρόκειται περὶ τῶν ἄλλων τόμων ἰδιῶν. Ὅπως δὲ φαίνεται καὶ ἐνταῦθα ἀγνοῶν τὰς τοῦ ἡμετέρου Κοραῆ εἰς τὴν Αἰλιανοῦ Ποικίλῃν Ἱστορίαν σημειώσεις, ἵνα τοὺς ἄλλους συγγραφεῖς παραλίπω (2).

Ἡ ψευδολογία δὲ καὶ ἡ ὕβρις σου ἀποδεικνύει σε ἄνθρωπον ταπεινὸν ὄντα, ἀνάγων, τοῦ συρφετώδους ὄχλου ἓνα καὶ ὅπως ἀνάξιον νὰ διδάσκης νεολαίαν· διότι πλὴν τῆς ἐλλείψεως ἀρετῶν, ἃς ὀφείλεις ὡς διδάσκων νὰ ἔχῃς, εἶσαι καὶ ἀμαθὴς τὴν ἐσχάτην ἀμαθίαν, ἣτις ἐμβάλλει σοὶ καὶ τὸ ἀφόρητον θράσος σου. Τῆς ἀμαθίας δὲ ταύτης, ἣτις περιέχυται σοὶ, ἐμνημονεύσαμεν πολλὰ ἤδη δειγματα, ἀλλὰ καὶ νῦν προσφέρομεν ἐκ τῆς μικρᾶς τρίτης σου διατριβῆς, παραλιπόντες τὰλλα, δύο τάδε.

1. «*Ἡ κρίσις ἀφορᾷ οὐχὶ εἰς τὰ βιβλία σου ἀ.λ.λ' εἰς τὰ ἐμά*». Πρῶτον μετεχειρίζετο τὸ ὀρθοτονούμενον σοῦ, ἐνθ' ἀνάγκη ἦν τοῦ ἐγκλιτικοῦ, νῦν δὲ μεταχειρίζεσαι τὸ ἐγκλιτικόν, ἔνθα κρίσις εἶνε τοῦ ὀρθοτονούμενου διὰ τὴν ἀντίθεσιν, ἣν δὲν κατανοεῖς, ὦ τέλαν (3).

2. «*Ἐρ τῇ Ν. Ἐφημερίδι τῆς 14 ἱσταμένου*». Ἀγνοεῖς, ὦ βέλτιστε, ὅτι ἡ πρώτη δεκάς τοῦ μηνὸς ἐκαλεῖτο *μηνὸς ἱσταμένου*, ἡ δὲ δευτέρα *μεσοῦντος* καὶ ἡ τρίτη *φθίνοντος*. Οὐδαμῶς ἐπιτρέπεται σοὶ νὰ μεταχειρίζεσαι λέξεις ἀρχαίας μετὰ παρηλλαγμένης σημασίας οὐδὲ θὰ εἴπῃς ὅτι *γράφεις κατὰ τὴν πεπατημένην συνήθειαν*· διότι τὸ

(1) Ἀληθῶς ἀπέκρυφα τὸν Ξενοφῶντα καὶ Πλούταρχον τῶν ἄλλων τόμων· ἀλλὰ τούτο ἐπραξα, διότι ἐγὼ μὲν ὅτι παρέλαβον ἐκ τῶν γερμανικῶν ἐκδόσεων ὠμολόγησα ἐν τοῖς προλόγοις, ὁ δὲ Γ. Ζηκίδης, ἐν ᾧ ἐκ τῶν ἐμῶν παρέλαβε καὶ τὰς παρὰ Γερμανῶν ὑπ' ἐμοῦ ληφθείσας καὶ ἃς πρῶτος ἐγὼ ἐποίησάμην, ἀποκρύπτει καὶ οὐδόλως ἀναφέρει, διότι ἀγνοεῖ τίνες εἰσὶ τῶν Γερμανῶν καὶ τίνες ἐμαί.

(2) Παραλείπεις, διότι δὲν ὑπάρχουσι.

(3) Ὁ Ζηκίδης συνέταξε (;) μὲν γραμματικὴν, ἀλλ' ἀγνοεῖ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς, ὡς καὶ ἐξεταζόμενος ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς περὶ τῶν κοινοτάτων φθολογικῶν νόμων ἐρωτήσεις τοῦ ἀρμοδίου καθηγητοῦ. Ὡς ἐν τῇ προηγουμένῃ διατριβῇ μου δὲν ἐνόησας, τίνος ἕνεκα ἐτόνισα τὸ σοῦ, οὕτω καὶ νῦν δὲν ἐννοεῖς ὅτι ὁ τόνος πίπτει οὐχὶ εἰς τὸ σου ἀλλ' εἰς τὸ ἐμά.

ιστάμενος δὲν εἶνε τοῦ κοινοῦ ὁμίλου οὐδὲ ἡ 14 λέγεται μηνὸς ἱσταμένου, ἀλλὰ μεσοῦντος (1).

Οὐδόλως πταίω ἐγώ, φίλε, ἐὰν ἐξελέγχων σε κουφότερον κέφρου ἀποδεικνύω. Ἀρχαία παροιμία διδάσκει « ἡ αἰὲς ἑαυτῇ τὴν μάγαιραν » καὶ « μὴς εἰς τρώγλην οὐ χρωῶν κολοκύνθην ἔφρεν ». Βλέπεις πόσον εἰς φιλολογίας καὶ ἐπιστήμης λόγον εὐρίσκεσαι κενός, ὅσῳ μᾶλλον διαπτύσσεσαι; Ἀλλὰ « τί κοινὸν ὄνῳ καὶ λύρα », ἵνα καὶ ἐτέρῃ παροιμίᾳ χρήσωμαι; Σὺ προήχθης εἰς καθηγητὴν καὶ μάλιστα' ἐν Ἀθῆναις οὐχὶ λόγῳ παιδεύεις καὶ ἐπιστημοσύνης, ἀλλὰ διὰ ποιημάτων ὑπὲρ τοῦ δεινός ἢ δεινός ἰσχυροῦ καὶ διὰ τοιούτων ἄλλων ταπεινῶν μέσων. Οἱ ἐπαῖοντες βεβαίως γελῶσι γέλωτα ἄσθεστον βλέποντές σε περιαιρούμενον τὴν δορὰν τοῦ λέοντος καὶ γυμνὸν ἐμφανίζομενον, καταφωρομένην δέ σου τὴν ἐσχάτην ἀμαθίαν ὀρώντες οἰκτιροῦσι τὴν νεολαίαν, ἣν διδάσκεις, οὐδενός τῶν ἐλληνοδιδασκάλων ὑπέρτερόν σε εὐρίσκοντες.

Νῆφε καὶ σωφρόνει, ὦ τετυφωμένε καὶ δαιμονῶν, ὦ φρυαγματία καὶ κενόδοξε. Ἐγὼ περιφρονῶ σε τὴν ἐσχάτην περιφρόνησιν καὶ ἀπαξιῶ τοῦ λοιποῦ νὰ κυλίνδωμαι ἐν ᾧ βορβόρῳ σὺ κυλίνδεσαι οὐδοπωστικοῦν διαφέρων τῶν ὑβριστικῶν γραδίων. Τὸ στόμα σου εἶνε, ἵνα εἶπω

(1) Δὲν εἶνε παρηλλαγμένη ἡ χρῆσις τῆς λέξεως ἱσταμένου, ὡς νομίζεις, ὦ Ζηκίδη. Ἴνα μάθης, ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι τῶν Ἀττικῶν, ἐγὼ δὲ γνωρίζεις ὅτι δὲν γράφω κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἰδιῶμα, διήρουν τὸν μῆνα εἰς ἱστάμενον καὶ φθίνοντα παρατίθηναι σοὶ τὰ δύο χωρία τάδε:

Ὁμήρ. Ὀδυσ. 19, 307

τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἱσταμένου

Ἐπειδὴ, καθὼς ἔμαθον, μὴ ἐννοήσας, τίνος ἕνεκα ἔφεγον τὰ ἐν τῇ α' ἀπαντήσῃ σου ἐκεῖνα « ὁ Γ. Παπαδοπούλου καταγγέλλει με ὡς λογοκλόπον ἐπὶ ταῖς νῦν δὴ ἐκδοθείσαις Χρηστομαθείαις » καὶ « γνωρίζομεν ὅτι πράττει τοῦτο ἐκ φθόνου διὰ τὴν μεγάλην ὑποδοχὴν καὶ τοὺς ἐπαινούς (!) ὧν ἔτυχον αἱ ἡμεῖς Χρηστομαθεῖαι, καὶ διὰ τὴν ἀναστολὴν τῆς διαδόσεως αὐτῶν » ἠναγκάστῃς νὰ ἐρωτᾷς ἄλλους, κρίνω καλόν, ἵνα μὴ καὶ πάλιν καταγέλαστος γίνῃς, νὰ σοὶ σημειώσω καὶ τὸ σφάλμα τὸ εἰς τὸν στίχον τοῦτον ἀναφερόμενον

εἰς τὴν τριακάδα καὶ ρουμητίαν ἢ ὡς θὰ ἔλεγεν Ἀττικὸς τις ἀνὴρ εἰς τὴν ἔτην καὶ ῥέαν.

Τὸ ἕτερον χωρίον εἶνε τὸδε

Ἡσιόδ. Ἔργ. 782

Μηνός δ' ἱσταμένου τρεῖς καὶ δεκάτην ἀλέασθαι
σπέρματος ἄρξασθαι.

κατὰ τὸν κωμικόν, « βόρβορος παρὲς καὶ σκῶρ αἰὲν ῥῶν », ἡ γλῶσσα σου ἐξυφάνει ψεύδη βαρύτερα καὶ αὐτῶν τῶν ἀγγόνης ἀξίων, ἡ γνώμη σου εἶναι ἄστατος καὶ τρυτάνης μᾶλλον ἀστάθμητος καὶ ἐπαμφοτερίζουσα, σὺ δ' εὐρίσκεισαι ὦν Πρωτέως καὶ καθόρου εὐμεταβολώτερος ».

Ὁ κυριώτατος λόγος ὁ παρορμήσας ἡμᾶς νὰ καταγγείλωμεν τοῖς περὶ τὰ γράμματα διατρίβουσι τὴν πράξιν τοῦ Ζηκίδου εἶνε οὐχὶ ὁ φόβος μὴ ἡ διάδοσις τῶν ἡμετέρων βιβλίων κωλυθῇ ἕνεκα τῆς ἐκδόσεως τῶν Χρηστομαθειῶν ἐκείνου, διότι οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι τοσοῦτον ἀμαθείς εἰσιν οἱ διδάσκοντες, ὥστε δὲν δύνανται νὰ διακρίνωσι τὴν αἴραν ἀπὸ τοῦ σίτου, οὐδὲ ὁ φόβος, ὅστις μόνον ἐν ψυχαῖς μικραῖς καὶ ταπειναῖς ἐμφωλεῖται, ἀλλ' ἡ ἐπιθυμία, ὅπως πατάξωμεν ἅπαξ διὰ παντός τὴν λογοκλοπίαν, ἧς ἡ ἀναιδестέρα καὶ κακοηθεστέρα μορφή ἐξέλαμψεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γ. Δ. Ζηκίδου. Ἀποροῦσά τινες ὅτι ἄνθρωπος λεγόμενος ἐπιστήμων χάριν κερδαρίου σμικροῦ εἰς τοιαύτην ἐπινειδιστον πράξιν περιέπεσεν, ἡμεῖς δ' ὁμῶς οἱ γνωρίζοντες ὅσα πρὸ τούτων ἔχει πράξῃ οὐδόλως παραξενεύομεθα. Ἐπαθεν ὅ,τι ὁ τοῦ μύθου υἱός, ὅστις κλέψας τὸ πρῶτον μικρὰ καὶ εὐτέλῃ καὶ κομίσας εἰς τὴν μητέρα ἀντὶ νὰ ἐπιτιμηθῇ ὑπ' αὐτῆς ἐπηνέβη. Ὅμοιον τι συνέβη καὶ τῷ Ζηκίδῃ. Φοιτητῆς ὢν, ἵνα πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἤρξατο τῆς τέχνης τὸ μὲν πρῶτον συνεσταλμένως πῶς λογοκλοπῶν τὰ τῶν ἡμετέρων λογίων βιβλία, ἀδεῶς δὲ τὰ τῶν ξένων. Οἱ γινώσκοντες τὸ πρᾶγμα ᾤκτειρον μὲν τὸν ἄνθρωπον διὰ τὴν πράξιν, συνεχώρουν δ' ὁμῶς αὐτῷ νομίζοντες ὅτι τοῦτο ἐξ ἀνάγκης πράττει. Κατόπιν δ' ἰδὼν ὅτι ἡ τέχνη ἔχει πέραςιν καὶ πρὸς τῷ κέρδει καὶ δόξαν τινὰ φιλοπονίας φέρει ἐπελάβετο τοῦ ἔργου ἀδεέστατα καὶ ἀναισχυντότατα καὶ διὰ τοῦτο ὅ,τι ἄλλοι ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ἠδυνήθησαν νὰ περάνωσιν αὐτός, καὶ ἐργαζόμενος πέντε ὥρας καθ' ἑκάστην ἐν τῷ σχολείῳ, κατώρθωσεν ἐν ἐνὶ νὰ *εξουονήσῃ*, ὡς κοινῶς ἀλλὰ προσφυστάτα λέγεται, βιβλία ἐκ 50 τυπογραφικῶν φύλων περίπου, ὧν μόνον ἡ ἐκλογὴ τῆς ὕλης, ὡς πᾶς τοῦ ἔργου ἐμπει-

ρος δύναται νὰ μαρτυρήσῃ, δεῖται ἐργασίας τούλάχιστον μηνῶν ἑξ, ἡ δὲ τύπωσις ἄλλων τούτων, ἂν τυπῶνται δύο τυπογραφικὰ φύλλα καθ' ἑβδομάδα.

Δευτέρα δὲ αἰτία οὐχὶ μικρὸν συντελέσασα πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἀποφάσεως ἡμῶν εἶνε ἡ ἀφόρητος οἴησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἄμετρον θράσος αὐτοῦ. Διότι, ἐν ᾧ ἀπὸ λογονοπίας σιτίζεται καὶ τὴν καπηλείαν ὡς τέχνην ἀπὸ πολλοῦ ἀσκαεῖ, προλογίζων τῶν μὲν ἔργων πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραψάντων κατηγορεῖ ὡς ὄντων παντὸς λόγου ἀνάξια καὶ κατηλικῶν συρραμμάτων (πρόλ. α' τόμ. σελ. δ'), τῶν δὲ συγγραφέων ὡς ἀποβλεπόντων μᾶλλον πρὸς τὸ χρηματίζεσθαι ἢ πρὸς τὸ ὠφελεῖν τὴν realitatem, συμβουλεύει δὲ τοῖς διδασκάλοις ὁ πληγῶν ἄξιος νὰ μὴ κρίνωσιν ἄξια τιμῆς τινας τὰ ἀνάξια βιβλία χαριζόμενοι εἰς πρόσωπα.

Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τούτων, νῦν δ' ἔλθωμεν ἐπὶ τὴν ἀποδείξιν ὧν κατηγγεῖλαμεν.

Καὶ πρῶτον μὲν κατηγγεῖλαμεν τὸν Γ. Δ. Ζηκίδην, ὅτι τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν πρὸς διδασκαλίαν καταλλήλων τεμαχίων δὲν ἐξέλεξεν αὐτός, ἀλλὰ παρέλαβεν ἐκ τῶν ἐμῶν τοῦ μὲν α' τόμου τὰ $\frac{3}{4}$, τοῦ δὲ τρίτου σχεδὸν πάντα.

Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατόν οὐδὲ λόγον τινα ἔχει νὰ ἀντιπαρθέσωμεν αὐτὰ τὰ τεμάχια, ἀντιπαράθεμεν τοὺς ἀριθμούς, οὓς φέρει ἕκαστον ἐν ἐκάστη σελίδι τῶν τε ἡμετέρων καὶ τοῦ Γ. Δ. Ζηκίδου Χρηστομαθειῶν.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.
α'	11	1
»	11	3
»	11	5
»	12	7
»	12	8
»	12	9
»	12	10
»	13	11
»	13	12

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΖΗΚΙΔΟΥ

Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.
α'	60	5
»	64	17
»	62	10
»	63	15
»	63	16
»	62	12
»	64	19
»	66	30
»	67	32

Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.	Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.
»	13	13	»	67	33
»	13	14	»	66	26
»	14	16	»	65	24
»	14	17	»	65	21
»	14	18	»	64	20
»	14	19	»	61	6
»	15	20	»	38	10
»	15	21	»	38	9
»	15	22	»	38	8
»	15	23 Σποβαίου	»	22	3 Αἰλιανοῦ
»	16	24	»	52	33
»	16	25 Σποβαίου	»	25	11 Αἰλιανοῦ
»	16	26	»	54	35
»	17	27	»	54	36
»	17	28	»	61	8
»	17	29	»	64	18
»	18	30	»	62	11
»	18	31	»	36	3
»	19	32	»	36	3
»	19	33	»	35	1
»	19	34	»	35	2
»	19	35	»	65	23
»	19	36	»	65	22
»	20	37	»	59	1
»	20	38	»	63	14
»	20	39	»	66	28
»	20	40	»	66	29
»	20	41	»	60	3
»	21	44	»	67	31
»	22	45	»	61	9
»	22	46	»	66	27
»	22	47	»	65	25
»	22	48	»	60	2
»	23	49	»	60	4

Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.	Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.
»	23	50	»	61	7
»	23	51	»	23	6 Αἰλιανοῦ;
»	33 τῆς α' ἐκδόσεως		»	55	37
»	31 »	»	»	47	16
»	37 »	»	»	48	19
»	30 δ' ἐκδ.	1	»	9	20
»	30	3	»	20	49
»	31	6	»	12	27
»	32	7	»	14	35
»	32	8	»	7	14
»	32	9	»	5	10
»	34	14	»	17	42
»	35	15	»	19	46
»	35	16	»	20	50
»	39	27	»	2	2
»	40	20	»	7	15
»	41	31	»	12	28
»	41	32	»	12	30
»	41	33	»	13	31
»	42	37	»	17	41
»	43	38	»	3	6
»	44	40	»	2	1
»	46	44	»	15	38
»	47	45	»	18	43
»	49	48	»	16	39
»	53-55	1	»	76-78	5-5
»	65	7	»	78-79	1-6
»	69	81,7	»	80	1,7
»	70-71	9	»	80	1-7
»	74	12	»	111	1
»	80	2	»	83-84	1-5 καὶ 1
»	81-83	3	»	88-89	7-9
»	83-84	4	»	90-91	1-2
»	84-85	17,1	»	92	1

Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.	Τόμ.	Σελ.	Ἀριθ.
»	87-95	17,3	»	93-102	2-13
»	97-99	17,5	»	102-104	1-2
»	101-104	18	»	107-109	1-7
»	105	1	»	74	6
»	105	2	»	23	5
»	107	4	»	24	7
»	108	5	»	70	3
»	108	6	»	57	42
»	110	8	»	68	1
»	111	9	»	69	2
»	113	11	»	73	5
»	116	13	»	71	4
»	119	15	»	52	34
»	123	18	»	30	2
»	124	19	»	31	3

Ὁ Α' τόμος τῆς ἐμῆς Χρηστομαθείας περιέχει σελ. 124. Ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς 11^{ης} σελ. (ὅποθεν ἄρχεται τὸ κείμενον τῆς ἐμῆς Χρηστομαθείας) μέχρι τῆς 23^{ης} περιεχομένων τεμαχίων ἔχουσι ληφθῇ 45, ἐκ δὲ τῆς Α' ἐκδόσεως 3, ἀπὸ δὲ τῆς σελ. 30, 31, 32, 34, 35, 39-44, 46-49, 53-55, 65, 69-71, 74, 80-85, 87-95, 97-99, 101-105, 108, 110, 111, 113, 116, 119, 123, 124 σχεδὸν πάντα. Ὡστε ἐκ τῶν 124 σελίδων μόνον 46 ἔμειναν ἀσύλητοι.

Ἐκ τοῦ Β' τόμου πρὸς ταῖς σημειώσεις, περὶ ὧν γενήσεται λόγος ἀλλαχοῦ, παρέλαβε τὸν χρονολογικὸν πίνακα τῆς Ἀναβάσεως, ὡς ἐγὼ ἐκ τῆς Λατινικῆς αὐτὸν μετεγλώττισα, ἀντικατασταθέντων μόνον τῶν ἀραβικῶν ἀριθμῶν ἐν ταῖς παραπομπαῖς διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαριθμοῦ, καὶ τὸν χωρογραφικὸν πίνακα τῆς Ἀναβάσεως οἷον ἐγὼ ἐξηλήνισα ἐκ τῆς τοῦ Ῥηδάνσου ἐκδόσεως καὶ φέροντα ἦν καὶ ὁ τῆς ἐμῆς ἐκδόσεως ἐπιγραφὴν, *Πίναξ τῶν χωρῶν ἃς διήλθον οἱ μῆγροι κατὰ τὴν Ξεροφῶντος Ἀνάβασιν*. Ὅτι δὲ δὲν παρέλαβεν αὐτὸν ἄλλοθεν καταμαρτυροῦσι καὶ ἄλλα, μάλιστα δὲ τὸ ὄνομα *Lara* (Τύανα), ὅπερ ὁ ἐμὸς πίναξ ἔχει, διότι ταύτην τὴν γραφὴν προετίμησα, ἐν ᾧ τὸ τοῦ

Κοβήτου κείμενον, ὃ ὁ Ζηκίδης ἀκολουθεῖ, ἔχει τὴν γραφὴν *Θάαα*.

Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῷ Γ' τόμῳ ἐκλογῶν παρέλαβε τὰς·

α' ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Σελ.	Κεφ.	Παράγ.
1- 13	α' Γένος Κύρου. Παι- δεῖα τῶν παίδων ἐν Πέρσαις.....	1-15
13- 28	β' Κύρος & Ἀστυάγης	1-21
29- 45	γ' Ἡ πρώτη θήρα... δ' Ἡ πρώτη μάχη...	1-12 1-11
67- 71	ζ' Ἐπάνοδος εἰς Μή- δους καὶ Πέρσας...	2-13
72- 84	η' Θάνατος τοῦ Κύρου	1-28

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ ΖΗΚΙΔΟΥ

Σελ.	Κεφ.	Παράγ.
7- 19	Γένος Κύρου καὶ ἡ παρὰ Πέρσας ἀγωγή καὶ πολιτεία.....	1-15
19- 34	Κύρος καὶ Ἀστυάγης	1-18 & 1-3
35- 51	Ἡ πρώτη θήρα καὶ μάχη Κύρου.....	4-26
60- 64	Κύρος ἐκ Βαδυλῶνος πορεύεται εἰς Πέρ- σας διὰ Μηδίας κλ.	1-12
65-76	Κύρου τελευτὴ.....	1-28

β' ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν

104-111	γ' Ἀλκιβιάδου κάθοδος	1-15
114-126	δ' Καλλικρατίδας. Ἡ ἐν Ἀργινοῦσαις ναυ- μαχία.....	1-38
127-142	ε' Καταδίκη τῶν στρα- τηγῶν.....	1-35
143-158	ς' Λύσανδρος. Ἡ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς μά- χη καὶ τὰ μετ' αὐ- τὴν.....	1-41
159-182	ζ' Οἱ τριάκοντα.....	1-49
183-204	η' Θρασύβουλος κατὰ λυσιν τῶν τριάκοντα	1-42

77- 83	Ἀλκιβ. κάθοδος εἰς Ἀθήνας.....	1-15
84- 96	Καλλικρ. Λακεδαιμ. νάυαρχος καὶ ἡ ἐν Ἀργ. ναυμαχία...	1-38
97-110	Ἄδικος καταδίκη εἰς θάνατον τῶν ἐν Ἀρ- γινούσαις (sic) στρα- τηγῶν.....	1-35
111-127	Λύσανδρος καὶ ἡ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυ- μαχία (sic).....	6-23
	Τὰ μετὰ τὴν ἐν Αἰ- γὸς μάχην. πολιορ- κία τῶν Ἀθηνῶν κλπ.....	1-23
128-133	Οἱ τριάκοντα κλπ.	1-49
149-169	Ὁ Θρασύβουλος καὶ ἡ τῶν τριάκοντα κατάλυσις.....	1-43

Ὡστε ἐκ μὲν τῶν ἐκλογῶν τῆς Κύρου Παιδείας παρέλαβε τὰ κεφ.

α', β', γ', δ', ζ', η', ως εἶνε διηρημένα ὑπ' ἐμοῦ, μετὰ τῶν περιλήψεων τῶν περιεχομένων ἐκάστου. Ἴνα δὲ φανῇ, ὅτι ἑκάμῃ τι καὶ αὐτός, τὸ β' καὶ γ' κεφάλαιον τῶν ἐμῶν ἐκλογῶν συνέπτυξεν εἰς ἓν, πρὸ δὲ τοῦ τετάρτου προσέθηκεν ὁκτὼ σελίδας. Ἐκ δὲ τῶν ἐκλογῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παρελάβε το γ', δ', ε', καὶ ζ' κεφάλαιον ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ ἐμῷ βιβλίῳ, τὸ δὲ σ' διήρσεεν εἰς δύο.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ἐκ τῶν 169 σελίδων, ἐν αἷς περιέχονται αἱ ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας καὶ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἐκλογαί, 160 μὲν παρελήφθησαν ὡς ἔχουσι σχεδὸν ἐκ τοῦ ἐμοῦ γ' τόμου, ἐννέα δὲ προσετέθησαν ὑπ' αὐτοῦ.

Δὲν κρίνομεν ἀνάξιον λόγου νὰ εἴπωμεν, ὅτι παραλιπὼν ὁ Γ. Δ. Ζηκίδης κεφάλαιά τινα ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐκλογῶν καὶ τῶν ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας καὶ τῶν ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν τὴν ὑφ' ἡμῶν γενομένην περίληψιν ἐκολόθωσε καὶ γεγονότα τινὰ χρησιμεύοντα ὡς κρηπὶς τῶν μετέπειτα κατέστησε μετέωρα.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ κειμένου, νῦν δέ, ἐπειδὴ οὐδεμία σχεδὸν σελὶς σημειώσεων καὶ τοῦ α' καὶ τοῦ β' καὶ τοῦ γ' τόμου, ἥς τὸ κείμενον παρελήφθη ὑπὸ τοῦ Ζηκίδου ἐκ τῶν ἐμῶν, ὑπάρχει μὴ σεσυλημένη, θὰ ἀντιπαραθέσωμεν σελίδας τινὰς μόνον ἐκ τοῦ α' τόμου ἵνα ἀποφύγωμεν τὸ θαπανηρὸν καὶ ἄσκοπον ἄμα τῆς ἀνατυπώσεως σημειώσεων 70 περίπου τυπογραφικῶν φύλλων, καὶ θὰ παρακαλέσωμεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν, ἂν ἔχωσι καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀμφοβολίαν, νὰ ἀντιπαραβάλωσιν αὐτοὶ τὰς ἄλλας ὡς καὶ τὰς τῶν δύο ἄλλων τόμων.

Α' τόμ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ σελ. 11 ἀριθ. 3. — Δημόκριτος φιλόσοφος Ἀδδερήτης ἐπικληθεὶς Γελαστὸς, διότι ἐγέλα διὰ τὴν ματαιότητά τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων.

Α' τόμ. ΖΗΚΙΔΟΥ σελ. 64 ἀριθ. 17. — Δημόκριτος ἐξ Ἀδδέρων τῆς Θράκης φιλόσοφος γεννηθεὶς μετὰ τοῦ 470 - 460 π. Χ. Ὀνομάσθη γελαστὸς ὡς αἰετὶ γελῶν, ὡς τούναντιον ὁ Πράκλειτος ὡς αἰετὶ κλαίων κλαυστὸς.

Π. ἀριθ. 5. — Λάμπρις πλουσιώτατος ναύκληρος ἐξ Αἰγίνης. ἐπιτόνωσ ἐνν. ἐκτησάμην.

Ζ. σελ. 62 ἀριθ. 10. — Λάμπρις πλουσιώτατος ναύκληρος ἐξ Αἰγίνης (ἔρα Δημ. 23, 211) ἐπιτόνωσ δηλ. ἐκτησάμην.

Π. σελ. 12 ἀριθ. 8. — Περικλῆς ὁ Ξανθίπου, ὁ μέγιστος πολιτικός τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος διαπρέψας καὶ ὡς στρατηγὸς καὶ ῥήτωρ. μνηστευομένων ζητούντων εἰς γάμον. φιλοσόφου πεπαιδευμένου. ὄντος ἐνν. πλουσίου.

Ζ. σελ. 63 ἀριθ. 16. — Περικλῆς Ἀθηναῖος βῆτωρ καὶ στρατηγός, υἱὸς τοῦ Ξανθίπου τοῦ ἐν Μυκᾷ νικῆσαντος τοὺς Πέρσας καὶ μέγιστος πολιτικὸς ἀνὴρ ἀποθανὼν τῷ 429 π. Χ. *μνηστευομένων* = ζητούντων ἑαυτοῖς ὡς μνηστήν (!), εἰς γάμον. τοῦ ὄντος δηλ. πλουσίου.

Π. σελ. 13 ἀριθ. 14. — Εὐριπίδης τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος. *ἐπιλαμβάνομαι* = ψέγω, ὅποιον ἂν ἐμοὶ ἐνν. ἐσθίω ὄψον, ὅποιον ἂν ἐμοὶ ἀρέσκη.

Ζ. Εὐριπίδης τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος γεννηθεὶς τῷ 480 π. Χ. καὶ ἀποθανὼν τῷ 406. *ἐπελάθετό τις* = ἔψεξέ τις αὐτόν. ἐγὼ δὲ δηλ. ἐσθίω. ὅποιον ἂν ἐμοὶ δηλ. ἀρέσκη.

Π. σελ. 14 ἀριθ. 17. — Ἀρκεσίλαος φιλόσοφος ἐκ τῆς ἐν τῇ Αἰολίδι Πιτάνης. *λυπρὰν* = τραχεῖαν, κακὴν· κυρίως λέγεται ἐπὶ τῶν ἀγόνων χωρῶν. Ἰθάκη μία τῶν Ἰονίων νήσων πετρώδης καὶ ἄγονος, πατρίς τοῦ Ὀδυσσεύς. *κουροτρόφος* τρέφουσαν καλὰ παλληκάρια. *ἐθίζουσιν* = ἐπειδὴ ἐθίζει ἐνν. αὐτοὺς δηλ. τοὺς νέους. *συνεῖναι*, νὰ ζῶσι.

Ζ. σελ. 65 ἀριθ. 21. — Ἀρκεσίλαος ἐκ Πιτάνης τῆς Αἰολίας (!) περὶ τὰ 300 π. Χ. σπουδάζας περὶ τὸν Αὐτόλυκον καὶ ἐν Ἀθήναις περὶ τὸν Θεόφραστον καὶ Πολέμωνα (!), ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κράτητος ἀρχηγὸς τῆς Ἀκαδημείας καὶ ἀπέθανε τῷ 421. *λυπρὰν* κυρίως ἐπὶ χώρας = ξηρὰν καὶ ἄγονον, εἴτα δὲ τροπικῶς κακὴν, λυπηράν. Ἰθάκην μίαν τῶν Ἰονίων νήσων τραχεῖαν καὶ πετρώδη καὶ πατρίδα τοῦ Ὀδυσσεύς. *κουροτρόφος* φράσις τοῦ Ὀμήρου περὶ Ἰθάκῃς *τραχεῖ* ἀλλ' ἀγαθὴ *κουροτρόφος* (Ὀδ. 1, 27) = ἥτις ἐξάγει (!), τρέφει, καλὰ παλληκάρια. *ἐθίζουσιν* αἰτιολ. *μετοχὴ* = διότι ἐθίζει τοὺς νέους (ὑπερ ἐξάγεται ἐκ τοῦ *κουροτρόφος*) νὰ σὺνζῶσι μετὰ λιτότητος καὶ καρτερίας.

Π. σελ. 15 ἀριθ. 23. — Ξενοφῶν Ἀθηναῖος συγγραφεὺς ἱστορικῶν, φιλοσοφικῶν καὶ ἄλλων συγγραμμάτων καὶ τῆς στρατηγικῆς ἔμπειρος. *Μαντινεία*, πόλις τῆς Ἀρκαδίας. *ἐστεφανωμένοι* οἱ τῶν πομπῶν μετέχοντες καὶ οἱ θυσίας τελούντες ἦσαν ἐστεφανωμένοι. *ἐπιτιθεμαι* = φορῶ, βάζω στὸ κεφάλι· τὸ ἐναντίον ἀποτιθεμαι = βγάζω.

Ζ. σελ. 22 ἀριθ. 3. — Ξενοφῶν Ἀθηναῖος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους καὶ στρατηγός (;) γεννηθεὶς τῷ 431 π. Χ. καὶ ἀποθανὼν τῷ 350. *ἐκ Μαντινείας* πόλεως τῆς Ἀρκαδίας, ἐν ᾗ συνεκροτήθη ἡ μάχη τῶν Θηβαίων πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας βοηθουμένους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρὸς οὓς τότε συνεμάχουν. Κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἀπέθανεν ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἐνίκησαν δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἡττήθησαν (τῷ 362 π. Χ. ὅρα Ξεν. Ἑλλ. ζ' ε' 1-27). Κατὰ τὴν μάχην ταύτην ἐπολέμουν καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ξενοφώντος. *ἀπέθετο* = ἀπέθηκεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὸν στέφανον. τὸν *στέφανον* ὃν ἐφόρουν οἱ παλαιοὶ θύοντες ὡς σημεῖον χαρᾶς. *ἐπέθετο* = ἔθηκεν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς.

Π. σελ. 16 ἀριθ. 24. — ἀληθινός ἀλείψω. Ἐπαμεινώνδας ὁ ἄριστος τῶν στρατηγῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐκ Θηβῶν. *τὴν ἐν Λεύκτροις* τῷ 371 π. Χ. *ἐφρόνησα* *μείζον* ἔνεκα τῆς νίκης ἐμεγαλοφρόνησα περισσύτερον ἢ ὅσον ἔπρεπεν. *τὴν ἀμετρίαν* τὴν ὑπερβολικὴν χαρὰν τῆς χθῆς.

Z. σελ. 52 ἀριθ. 33. — ἀληλιμμένος παρὰ. τοῦ ἀλείφωμαι ἀντιτίθεται δὲ πρὸς τὸ ἐπὶ. αὐχμηρός = ξηρός, ἄπλutos. Ἐπαμεινώνδας μέγιστος στρατηγὸς τῶν Θηβαίων γεννηθεὶς τῷ 418 π. X. καὶ ἀποθανὼν ἐν τῇ κατὰ τὴν Μαντινέϊαν μάχῃ τῷ 362 π. X. τὴν ἐν Λεύκτροις συμβῆσαν τῷ 371 π. X. τὰ δὲ Λεύκτρα πόλις τῆς Βοιωτίας νῦν Κόκκλα (!!!) καλούμενα. ἐφρόνησα μείζον = ἐμεγαλοφρόνησα περισσύτερον παρ' ὅσον εἶναι δίκαιον ἕνεκα τῆς νίκης τὴν ἀμετρίαν = τὴν υπερβολήν.

Π. σελ. 17 ἀριθ. 28. — Λυκοῦργος ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης. πηρωθεὶς ἐνταῦθα = τυφλωθεὶς. τὸν νεαρίσκον δηλ. τὸν τυφλώσαντα αὐτόν, ὅστις κατ' Ἀλιανὸν ἐκαλεῖτο Ἀλκανθρος. τοῦτον τοῦ τιμωρήσασθαι δηλ. αὐτόν. εἰς τὸ θέατρον διότι εἰς τὰ θέατρα συνήρχοντο οὐ μόνον ὅτε ἐδιδάσκοντο δράματα, ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐβουλεύοντο περὶ τῶν κοινῶν.

Z. σελ. 61 ἀριθ. 8. — Λυκοῦργος ὅρα Πλουτ. Ἀπόφθ. 1. πηρωθεὶς = πηρός γε- νόμενος τὸν ὀφθαλμόν, τυφλωθεὶς. τὸν νεαρίσκον ὃς ἐκαλεῖτο Ἀλκανθρος (Αἰλ. Ποικ. Ἰστ. 13, 23). τοῦτον ἀπέσχετο = οὐκ ἤψατο τῆς τιμωρίας, οὐκ ἐπεχείρησε τιμωρή- σασθαι αὐτόν. εἰς τὸ θέατρον εἰς τὸ ὅποιον συνήρχοντο, ὅτε τὰ δράματα ἐδιδάσκοντο καὶ ὅτε περὶ τῶν κοινῶν ἐβουλεύοντο.

Π. σελ. 18 ἀριθ. 30. — τὸν Λακ. ζῳμόν, τὸν μέλανα ἄλλως καλούμενον· κατε- σκευάζεται δ' οὗτος ἐκ χοιρείου κρέατος, ὃ ἔθραζον ἐντός αἵματος ἡρτυμένου μετ' ὕ- ξους καὶ ἄλατος. τοῦτον, ὃν αὐτὸς δηλ. κατεσκεύασε. κελεῦσαι ἀπὸ τοῦ νοουμένου ἔλεγεν. ἔκπλεα, ἄφθονα, σωστά. ἃ διακαρφύονται ἐν τοῖς ἐπομένοις, πόνος καὶ λου- τρόν. λουτρόν. ἐνν. ταῦτά ἐστιν, ἃ οὗτος οὐκ ἔχει.

Z. σελ. 62 ἀριθ. 11. — τὸν Λακων. ζῳμόν ἄλλως καλούμενον μέλανα ζῳμόν, ὅστις κατεσκευάζεται ἐκ χοιρείου κρέατος, ὃπερ ἔθραζετο ἐντός τοῦ αἵματος αὐτοῦ μετὰ ἄλα- τος καὶ ὕξους (Πολυδ. 5' 57. Ἀθην. δ' 141). τοῦτον δηλ. τὸν ὅπ' αὐτοῦ σκευα- σθέντα. κελεῦσαι ἐκ νοουμένου ἔλεγεν ἐφαρτᾶται. ἔκπλεα = ἄφθονα. ἃ οὐκ ἔστι παρὰ σοί = ταῦτά ἐστιν ἃ οὐκ ἔστι παρὰ σοί, δηλ. πόνος καὶ λουτρόν.

Π. σελ. 19 ἀρ. 35. — Σόλων εἰς τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν, Ἀθηναῖος, νομοθέτης. ἀποθα- λών, ἐπειδὴ ἔχασε, τοῦ ἀπέθανεν εἰς υἱὸς του. οὐδὲν προῖγον ποιεῖ δὲν κατορθώνει τίποτε. τοῦτο ὅτι δηλ. οὐδὲν προῖγον ποιεῖ ὁ γὰρ αἰτιολογεῖ πρότασιν νοουμένην εὖ οἶδα = διότι γνωρίζω ἴσα ἴσα ὅτι δὲν κατορθώνω τίποτε, διὰ τοῦτο κλαίω.

Z. σελ. 65 ἀριθ. 23. — ἀποθαλῶν αἰτιολ. μετ. = ἐπειδὴ ἔχασεν, ἀπέθανεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ. οὐδὲν προῖγον ποιεῖ κλαίω = οὐδὲν κατορθώνει, οὐδὲν ὠφελείται διὰ τῶν κλαυμάτων. δι' αὐτὸ τοῦτο, ὅτι δηλ. οὐδὲν προῖγον ποιεῖ. γὰρ τοι, ἴσα ἴσα.

Π. σελ. 20 ἀριθ. 37. — Ἀντισθένης φιλόσοφος ἀρχηγὸς τῶν κυνικῶν λεγομένων φι- λoσoφῶν. ἀπίασιν ἀπειμι. ἀνάπαλιν οἱ σοφοὶ δηλ. ἀπίσι πρὸς τοὺς πλουσίους. ἴσασι οἶδα. ὦν = ταῦτα ὦν. ἐπεμελοῦντο ὡς ἡγούμενον τῆς προτάσεως νοεῖται εἰ ἥδυσαν.

Z. σελ. 59 ἀριθ. 1. — Ἀντισθένης Ἀθηναῖος ἀκμάζων περὶ τὰ 400 π. X. μαθη- τῆς τοῦ Γοργίου καὶ Σωκράτους καὶ ἀρχηγὸς τῶν κυνικῶν λεγομένων φιλοσόφων. ἀπίασιν τοῦ ἀπειμι. ἀνάπαλιν δηλ. οἱ σοφοὶ ἀπίσι πρὸς τοὺς πλουσίους. ἴσασι τοῦ οἶδα = γνωρίζουσιν ἑκείνα ὦν ἔχουσιν ἀνάγκην. ἐπεμελοῦντο ἑλλείπει ἡ ὑπόθεσις ἥτις εἶναι εἰ ἥδυσαν ὦν χρεῖαν ἔχονσι πρὸς τὸν βίον.

Π. σελ. 21 ἀριθ. 44. — κατὰ γνώμην αὐτοπροαιρέτως, μετὰ τὴν θέλησίν σου. ἡρίστας, ἐγευματίζεις.

Ζ. σελ. 67 ἀριθ. 31. — εἰ οὕτω κατὰ γνώμην ἡρίστας = ἐὰν οὕτως αὐτοπροαιρέτως, αὐτοθελήτως ἐγευματίζεις.

Π. σελ. 22 ἀριθ. 45. — Κόντῳ διδάσκαλος ἐν Ἀθήναις τῆς κιθάρας καὶ τοῦ αὐλοῦ νικήσας ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰς μουσικὸν ἀγῶνα. τηλικούτος, εἰς τοιαύτην ἡλικίαν, γέρον. ὀψιμαθῆ οὕτω λέγεται ὁ ἀργὰ μανθάνων τι.

Ζ. σελ. 64 ἀριθ. 9. — Κόντῳ ὅς τὴν κιθαριδικὴν Ἀθηναῖος διδάξας τὸν Σωκράτη τὴν μουσικὴν. τηλικούτος ὢν = τόσον μέγας τὴν ἡλικίαν, γέρον. ὀψιμαθῆς = ὁ ἀργὰ μανθάνων τι ἢ διδασκόμενος, ἐν προδεδηκυῖα ἡλικίᾳ μανθάνων.

Π. σελ. 23 ἀριθ. 51. — Ἀλκιβιάδης στρατηγὸς Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κλεινίου πλουσιώτατος, ἐμαθήτευσεν ἐπὶ τινι χρόνῳ παρὰ Σωκράτη. τετυρωμένοιον = ὅτι ἦτο ἐμπειρομένος, εἶχεν ἔπαρσιν. πινάκιον πίνᾳς γεωγραφικῆς, χάρτης.

Ζ. σελ. 23 ἀριθ. 6. — Ἀλκιβιάδης περίφημος δημαγωγὸς καὶ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, συγγενὴς τοῦ Περικλέους καὶ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. τετυρωμένοιον = λίαν υπερήφανον. πινάκιον = γεωγραφικῆς πίνᾳς (χάρτης) περιέχον γῆς περιφέρειαν.

Π. σελ. 30 ἀριθ. 1. — ἐστὼς ἴσταμι. παριόντα, πάρειμι = διαβαίνω, περνῶ. ὁ τόπος, τὸ ἀσφαλὲς τοῦ τόπου ἢ ὁ τόπος ὁ παρέχων σοι τὴν ἀσφάλειαν ἐνν. λουδορεῖ με.

Ζ. σελ. 9 ἀριθ. 20. — ἐστὼς] μτχ. τοῦ παρὰκ. ἴσταμα = στεκόμενος — παριόντα] = διερχόμενον πλησίον. — ἀλλ' ὁ τόπος] δηλ. λουδορεῖ, ὅστις παρέχει σοι ἀσφάλειαν.

Π. σελ. 30 ἀριθ. 3. — περὶ εὐτοκίας, περὶ εὐκολίας εἰς τὸ γεννᾶν. τυφλὰ τίκτει ἐντεῦθεν καὶ ἡ παροιμία ἢ σκόλ' ἀπὸ τῆ βιάς της στρατὰ κουτάβια κάνει.

Ζ. σελ. 20 ἀριθ. 49. — περὶ εὐτοκίας] = περὶ τοῦ εὐκόλως γεννᾶν καὶ εὐτοκος = εὐκολογεννήτρια. — ἐποτυχεῖσθα] = ἐπολαβοῦσα, ἀποκριναμένη. — τυφλοὺς τίκτεις]. Τοῦτο παριστᾷ καὶ ἡ δημώδης παροιμία « ἡ σκόλα ἀπὸ τῆς βιάς της κάμνει γκαθὰ τὰ κουτάβια » ἥτις ἀναλογεῖ τῇ ἀρχαίᾳ « καὶ τε κύνων σπερχθεῖσα τυφλὴν προέηκε γενέθλην ».

Π. σελ. 32 ἀριθ. 9. — πεπηγότα. πηγνυμι. ὁ παρὰκ. ἀμεταβάτως. ἐπὶ κόλπον ἔθετο = ὑπὸ τὸν ἑαυτοῦ κόλπον. Δὲν ἐτέθη τὸ ἄρθρον ἢ ἡ αὐτοπ. ἀντων. ἐπειδὴ ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ μέσου ῥήματος.

Ζ. σελ. 5 ἀριθ. 10. — πεπηγότα] = παγωμένον ἐνεκα τοῦ κρύους. — ἐπὶ κόλπον ἔθετο] = ὑπὸ τὸν ἑαυτοῦ κόλπον (= κόρπον) ἔθηκε = τὸν ἔβαλεν εἰς τὸν κόρπον του.

Π. σελ. 34 ἀριθ. 14. — ἐπενδυθεὶς ἐπενδύομαι = φορῶ τι ἀπὸ πάντων ἀπὸ τὰ ἐνδύματα. πᾶσι, ὑπὸ πάντων. περιηρέθη περιαιρῶ = ἀπαιρῶ, σκιάζω. ἐπιδραμόντες ἐπιτρέχω = τρέχω ἐναντίον τινός, ἐπιπίπτω.

Ζ. σελ. 17 ἀριθ. 42. — ἐπενδύς] = ἐπενδυθεὶς, ἐνδυθεὶς ἐπάνω. — πᾶσι] = ὑπὸ πάντων. — περιηρέθη] = ἀπανταχόθεν ἀπῆρέθη. — ἐπιδραμόντες] = ἐναντίον τρέξαντες.

Π. σελ. 35 ἀριθ. 16. — πόρρω — εἶναι, ὅτι ἦτο ἐναντίον τῆς φύσεώς της τοῦτο (τὸ πέτεσθαι). προσέκειτο, ἐπέμενε εἰς τὴν παράκλησίν της. ἀνεργῶν, ἀναφέρω = φέρω ἐπάνω ὑψηλά, ὑψώνω.

Ζ. σελ. 20 ἀριθ. 50. — πόρρω τῆς φύσεως = τοῦτο (τὸ πέτεσθαι) ἦτο ἐναντίον τῆς φύσεώς της. — ἀνεργῶν] μετοχ. ἀορ. τοῦ ἀναφέρω = ἀναδιδάσκει.

Π. σελ. 39 ἀριθ. 27. — ὠνήσατο. ὠνέομαι ὁ ἀορ. ἐωνησάμην ἢ ὠνησάμην παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀσυνήθης· ἀντ' αὐτοῦ λέγουσιν ἐπιράμην. ἀμελεία, ἕνεκα ἀμελείας, ἐπειδὴ δὲν ἐφρόντιζεν ὁ πρὸ αὐτοῦ κύριος νὰ καθαρίζεται. παραλαβὼν, παραλαμβάνω. ῥύμματα ῥύμμα λέγεται ἐνταῦθα πᾶν τὸ τοῦς ῥύπους (ἀκαθαρσίας) καθαρίζον, οἷον ὁ σάπων καὶ τὰ τοιαῦτα. φαιδρύνειν, καθαρίζειν. ἔαχε, ἔχω = δύναμαι.

Ζ. σελ. 2 ἀριθ. 2. — ἐωνήσατο ἢ ἀναυξήτως ὠνήσατο εἶναι μέσ. ἀορ. τοῦ ἀποθ. ὠνέομαι (= ἀγοράζω) μεταγενέστερος, ἀντ' οὗ οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὸν ἀορ. μέσ. ἐπιράμην. ἀμελεία = ἕνεκα ἀμελείας τοῦ προτέρου κυρίου. παραλαβὼν = παραλαβὼν μετ' αὐτοῦ (sic). ῥύμματα (ἐκ τοῦ ῥύπου = πλύνω) λέγονται πάντα τὰ καθαρίζοντα τοῦς ῥύπους, οἷον ὁ σάπων καὶ τὰ τοιαῦτα. φαιδρύνειν = πλύνειν. οὐκ ἔαχε δὲν ἡδυνήθη.

Π. σελ. 42 ἀριθ. 37. — βασιτάζων, φέρων φορτίον. ὀλισθῶν ὀλισθάνω. ἐκτακέντων ἐκτίζομαι = λυώνω ἐντελῶς. ἀνασπασάντων, ἐπειδὴ ἀπερρόφησαν.

Ζ. σελ. 17 ἀριθ. 41. — ὀλισθῶν ἀορ. β' τοῦ ὀλισθάνω = γλιστρῶ. ἐκτακέντων = λυωσάντων ἐντελῶς ἀορ. β' τοῦ ἐκτίζομαι. ἀνασπασάντων = ἐπειδὴ ἔσπραν ἐπάνω νερόν, ἀπερρόφησαν.

Π. σελ. 43 ἀριθ. 38. — ἐρέμεντο, κατόφκουν, ἔζων. θατέρω = τῷ ἑτέρῳ. ἐπολαβὼν ἐπολαμβάνω = λαμβάνω τὸν λόγον.

Ζ. σελ. 3 ἀριθ. 6. — ἐρέμεντο = κατόφκουν. ἄτερος = ὁ ἕτερος. ἐπολαβὼν λαβὼν τὸν λόγον, ἀποκρινάμενος (·).

Π. σελ. 46 ἀριθ. 44. — περικατάληπτος γίγνεσθαι, νὰ συλληφθῇ ὁπουδήποτε καὶ ἂν ἔφαιγεν. ῥύγχος λέγεται ἡ μύτη τῶν ζώων. τὰς ἀναπνοὰς συνεῖχεν, ἐκράτει τὴν ἀναπνοήν. ἀπαλλαγήσης ἀπαλλάσσομαι = ἀπομακρύνομαι ἐνν. τῆς ἄρκτου.

Ζ. σελ. 15 ἀριθ. 38. — περικατάληπτος γίγνεσθαι = περικαταλαμβάνεσθαι = πανταχόθεν συλλαμβάνεσθαι ὑπὸ τῆς ἄρκτου. ῥύγχος λέγεται κυρίως ἡ μύτη τοῦ χοίρου καὶ τὸ ῥάμφος τῶν ὀρνέων. τὰς ἀναπνοὰς συνεῖχεν = ἐκράτει τὴν ἀναπνοήν του. ἀπαλλαγήσης = ἀναχωρησάσης.

Π. σελ. 47 ἀριθ. 45. — Δημοσθένης Ἀθηναῖος ῥήτωρ, ὁ μέγιστος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, σύγχρονος τοῦ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνα. ἐκκλησία λέγεται ἡ συνάθροισις πολιτῶν πρὸς σύσκεψιν περὶ τῶν κοινῶν. ἐμισθώσατο μισθοῦμαι μὲν = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ (ἐνοικίῳ ἢ ἀγογίῳ ὡς ἐνταῦθα), μισθῷ δὲ = δίδωμί τι ἐπὶ μισθῷ. ἄστωε, δηλ. τῶν Ἀθηνῶν. μεσοῦσης, ὅτε ἦτο μεσημέρια. ἐποδύνεσθαι, νὰ χωθῇ, νὰ καταφύγῃ ὑπὸ τὴν σκιά. ὁ μὲν, ὁ κύριος τοῦ ὄνου. πέρας ἐπιθεῖται νὰ τελειώσῃ.

Ζ. σελ. 18 ἀριθ. 43. — Δημοσθ. ἔξοχος ῥήτωρ Ἀθηναῖος γεννηθεὶς περὶ τὸ 390 π. Χ. καὶ ἀποθανὼν τῷ 322 π. Χ. ἐν τῇ νήσῳ Καλαυρίᾳ (Πόρῳ) πῶν δηλητηρίων,

ἵνα μὴ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν Μακεδόνων. ἐκκλησία = συνάθροισις τῶν πολιτῶν πρὸς σύσκεψιν περὶ τῶν κοινῶν. ἐμισθώσατο τὸ μὲν ἐνεργ. μισθῶ = διδωμί τι ἐπὶ μισθῷ, τὸ δὲ μέσον διάμεσον (γνωρίζουσι καὶ διάμεσα βήματα οἱ παῖδες τῆς α' τάξεως!) μισθούμαι = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ (ἐνοικιάζω, ἀγωνιάζω). ἐξ ἄστεως = ἐξ Ἀθηνῶν, αἰτῖνες ἐκαλούντο κατ' ἐξοχὴν ἄστυ, ὡς νῦν ἡ Κωνσταντινουπόλις λέγεται πόλις καὶ ἡ Ῥώμη ποτὲ urbs ἄστυ δὲ = ἄθροισμα (πῶς δὲν δασύνει, ἀττικιστά;) κτισμάτων (!) πόλις δὲ = ἄθροισμα οἰκημάτων συννοουμένων καὶ τῶν οἰκούντων (!) ὅθεν λέγεται ἀποστέλλεται ἡ πόλις οὐχὶ δὲ καὶ τὸ ἄστυ. μεσοῦσης = οὐσῃς μεσημβρίας. ἐποθύεσθαι = νὰ χωρῇ ὑπὸ τὴν σκιάν. ὁ μὲν = ὁ κύριος τοῦ ὄνου. ἐπιθεῖναι πέρας τῷ λόγῳ = νὰ ἐπιθέσῃ τέλος τῷ λόγῳ = νὰ τελειώσῃ τὸν λόγον.

Π. σελ. 49 ἀριθ. 48. — φωνήετα, ὅτε εἶχον φωνήν, ἡδύνατο νὰ ὁμιλῶσιν. ὅς = ὅτι, διότι. ὅτι, παρὰ μόνον ὅ, τι. οὐπερ = σίτου ὅνπερ αὐτός ἔχεις. ναὶ μὰ Δία ἐνν. μεταδίδωσί μοι. καὶ = πρὸς τοὺς ἄλλους ὡρελήμκτιν ἢ παρέχῳ τῷ δεσπότη καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σφῶ. φοβοῦμαι = ἐπειδὴ φοβέσθαι.

Ζ. σελ. 16 ἀριθ. 39. — φωνήετα] = εἶχον φωνήν, ὁμιλοῦν. — ὅς] = διότι. — ὅ, τι ἂν μὴ] = εἰ μὴ ὅ, τι, παρὰ ὅ, τι, ὅθ' ἰσχυρίζομαι ἐκ τῆς γῆς. — μεταδίδω] = μέρος δίδεις τοῦ σίτου, ὅνπερ σὺ αὐτός ἔχεις. — οὐπερ] = καθ' ἑλξιν πρὸς τὸ σίτου ἀντὶ τοῦ ὅνπερ ἔχεις. — ναὶ μὰ Δία] δηλ. μεταδίδωσί μοι τοῦ σίτου. — ὁ καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σφῶ] = πρὸς τοὺς ἄλλους, ἢ τῷ δεσπότη παρέχῳ, καὶ ὑμᾶς αὐτὰς σφῶν. — φοβοῦμαι] = ἐκ φόβου.

Π. σελ. 53 καὶ 54. — ἐθεσπιφθόν, ἐχρησμοδότουν. ἀφαιρεθῆσθαι τὸ ὑποκείμενον νοεῖται ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κατ' αἰτιατικὴν. κατέπειν ὁ παρὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πράξεως δηλοῖ. εἰτα μετὰ τὸ πρῶτον μὲν τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ εἰτα ἡ ἔπειτα δὲ μόνον εἰτα ἡ ἔπειτα ἄνευ τοῦ δὲ ἡ σπανιότερον μόνον δὲ ἄνευ τοῦ εἰτα ἡ ἔπειτα. παραγίγνεται ἱστορ. ἐνεστώς ἰσοδύναμος τῷ ἀορίστῳ. Δίκτης ὄρος τῆς Κρήτης πρὸς ἀνατολὰς κείμενον, τὸ νῦν Λασιθί. Ἀμαλθείας αὕτη κατ' ἄλλους μὲν μύθους ἦτο Νύμφη, κατὰ τοῦτον δὲ αἰξ, ἣς τὸ κέρασιν ποτε, ἅτε ἔχον τὴν ιδιότητα νὰ πληρῶται, οὕτως δὴ ποτὲ τις ἤθελεν ἐπιθυμῆσαι, ἐδόθη ὑπὸ Διὸς ταῖς Νύμφαις αἰτῖνες ἀνέβρεψαν αὐτόν. ὡς τοῦ γεγεννημένου, ὡς ἐκ τῆς τάχα τὸ γεννηθὲν παιδίον. τὴν Ὠκεανὸς δηλ. θυγατέρα. τὸν λίθον, ὃν ἀντ' αὐτοῦ κατέπειν. οὗς κατέπειν, τὴν Ἑστίαν δηλ. Δήμητρα, Ἥραν, Πλούτωνα καὶ Ποσειδῶνα. Κάμηνην, πέρας καταχθόνιον. κυνὴ καὶ κυνὴ λέγεται κυρίως ἡ ἐκ δέρματος κυνὸς περικεφαλαία, εἰτα δὲ καὶ πᾶσα περικεφαλαία αὕτη ἡ θεωρηθεῖσα τῷ Πλούτῳ ὑπὸ τῶν Κυκλώπων εἶχε τὴν ιδιότητα νὰ καθίστῃ ἀόρατον τὸν φοροῦντα αὐτήν, οὗ ἕνεκα κατὰ τοὺς μύθους ὁ Πλούτων Ἀδης τὸ πρῶτον ὠνομάσθη. τρίαινα κάμαξ ἔχων τριπλὴν αἰγμήν. διακληροῦνται = κλήρω διανεμονται τὴν ἀρχήν.

Ζ. σελ. 76 ἀριθ. 5. — ἐθεσπιφθόν = ἐχρησμοδότουν, τὸ δὲ βῆμα ποιητικόν. — ἀφαιρεθῆσθαι τὸ ὑποκείμενον. αὐτὸν ἐκ τοῦ προηγούμενου αὐτοῦ. — κατέπειν ἐπανάληψιν σημαίνει ὁ παρὰ ταυτὸς — εἰτα μετὰ τὸ πρῶτον μὲν τίθεται ὁ εἰτα ἄνευ τοῦ δὲ.

6. παραγίγνεται ἱστορ. ἐνεστώς = ἦλθεν. — τῆς Δίκτης ὄρος τῆς Κρήτης πρὸς ἀνατολὰς, νῦν Λασιθί.

7. Ἀμαλθείας αἰγὸς, ἣς τὸ κέρασιν ποτε ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Διὸς ταῖς νύμφαις, αἰτῖνες ἀνέβρεψαν αὐτόν, εἶχε δὲ τὴν ιδιότητα τὸ κέρασιν νὰ παρέχῃ ὅπερ τις ἤθελεν ἐπι-

θυμῆσθ (πρόλ. Ἀπολλ. Βιβλ. Β', ζ', 5). — ὡς τὸν γεγεννημένον παῖδα = ὡς ἐπὶ τὴν ὁ γεγεννημένος παῖς.

1. τὴν Ὀκσεανοῦ δηλ. θυγατέρα. — ἐξεμεῖ τὸν λίθον = ἐξεργᾷ (!) τὸν λίθον τὸν ἀντὶ Διὸς καταποθέντα. = οὗς κατέπιε Ἑστία, Δήμητρα, Ἥρα, Πλούτωνα καὶ Ποσειδῶνα.

2. τοὺς καταταρταρωθέντας δηλ. τοὺς Ἐκατόχχειρας καὶ Κόκλωπας. — Κάμπη τέρας καταχθόνιον.

3. κυνίην = περικεφαλαίαν ἐκ δέρματος κυνός, καθιστᾶσαν τὸν φοροῦντα αὐτὴν ἀόρατον. — τρίαῖν ἀμάκκα ἔχοντα τρεῖς αἰχμάς.

4. διακληροῦνται = κληρῶ διανέμονται τὴν ἀρχήν.

Π. σελ. 65 ἀριθ. 7. — περιήει, περιήρχετο καὶ ἐξήτει αὐτήν. γυναικί = θνητῇ. ἐκείνης τῆς Δήμητρος. Ἀγέλαστον ἐπειδὴ ἔνεκα τῆς ἀπώλειας τῆς θυγατρὸς τῆς ἦτο τεθλιμμένη. πτηνῶν ὑπὸ πτερωτῶν δρακόντων σφρόμενον. τὸ συμβησόμενον, ὅτι δηλ. ὁ φαγὼν ἐκ τῶν τοῦ ἔδου καρπῶν ἀνῆκε πλέον αὐτῷ. καταμαρτυρήσαντος, διότι ἡ Περσεφόνη ἤρνετο ὅτι ἔφαγεν.

Ζ. σελ. 78, 1. — περιήει = περιήρχετο. εἰκασθεῖσα δὲ γυναικί = ὁμοιωσασα ἑαυτὴν γυναικὶ θνητῇ, ὁμοιωθεῖσα μὲ γυναικί θνητῇ. ἐκείνης, τῆς Δήμητρος Ἀγέλαστον πέραν διότι ἡ Δήμητηρ ἦν λελυπημένη διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρὸς. πτηνῶν δρακ. = δίφρος ἔχων πτηνοὺς (πτερωτοὺς) δράκοντας σύροντας αὐτὴν. τὸ συμβησόμενον = τὸ μέλλον συμβῆσθαι· διότι ὁ καρπὸς τοῦ ἔδου φαγὼν ἀνῆκε πλέον αὐτῷ. καταμαρτυρήσαντος = μαρτυρήσαντος κατ' αὐτῆς ὅτι ἔφαγε, διότι ἡ Περσεφόνη ἤρνετο ὅτι ἔφαγεν.

Π. σελ. 81. — φωνῆεν, ἔχων φωνὴν ἀνθρωπίνην. τῆς Δωδωνίδος. Ὡς γνωστόν, ἐν Δωδωνῇ τῆς Ἡπείρου ὑπῆρχε τὸ ἀρχαιότατον μαντεῖον τοῦ Δωδωναίου Διὸς, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ φηγῶ ἰδρύθη (Ἡροδ. 2, 56). Ἄν λοιπὸν τὸ περικάλυμμα τοῦ μύθου ἀρῇ τὸ φωνῆεν ξύλον τῆς Δωδωνίδος φηγοῦ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ χρησμός ἐκ τοῦ ἐν Δωδωνῇ μαντείου δοθείς τῷ Ἰάσονι.

Ζ. σελ. 84, 1. — φωνῆεν ξύλον = ἀνθρωπίνην φωνὴν ἔχον ξύλον. Τὸ ἐν Ἡπείρῳ ἀρχαιότατον μαντεῖον τοῦ Δωδωναίου Διὸς ἦν ὑπὸ φηγῶ ἰδρυμένον (Ἡροδ. 6' 56), τὸ δὲ φωνῆεν ξύλον τῆς Δωδωνίδος φηγοῦ φαίνεται ὅτι σημαίνει χρησμόν δοθέντα τῷ Ἰάσονι ὑπὸ τοῦ ἐν Δωδωνῇ μαντείου.

Π. σελ. 82, 83, οὗτοι δὲ οἱ ταῦροι, τοὺς ὁποίους ὁ Αἰήτης εἶχεν ἦσαν δύο ἄγριοι. ὧν καθ' ἑλξιν = τούτων οὗς. ἐν θήβαις ἰδ. γ' κεφ. 12, σημ. (ἡ κρήνη τοῦ Ἀρεῶς ἔκειτο παρὰ τὰς Θήβας) οὗτοι (οἱ ἑνοπλοὶ) ἄνδρες ἅτε σπαρέντες Σπαρτοὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὀνομαζόνται. χρίσαι ὡς γνωστόν, ἡ Μῆδεια φημίζεται ὡς φαρμακίς (μάγισσα). σπειρομένων = ὅταν σπείρωνται οἱ ὀδόντες, ἀναθέσθαι, νὰ ἐξέρχονται, νὰ ξεφυτρύνωσι.

Ζ. σελ. 88, 89. — ἄγριοι δὲ οὗτοι = οὗτοι δὲ οἱ ταῦροι, οὗς Αἰήτης εἶχεν, ἦσαν δύο ἄγριοι ταῦροι. ὧν καθ' ἑλξιν = τούτων, οὗς ὁ Κάδμος ἔσπειρεν, ὅτε ἐφόνευσεν τὸν δράκοντα τὸν ἐντὶ κρήνῃ, οὗτινος, τοὺς ὀδόντας κατὰ συμβουλήν τῆς Ἀθηνᾶς ἔσπειρεν, ἐκ δὲ τῆς σπορᾶς ταύτης ἀνέτελαν ἄνδρες ἑνοπλοὶ οἱ καλούμενοι Σπαρτοί. σπειρομ. τῶν ὀδ. ὅταν σπείρωνται οἱ ὀδόντες, ἀναθέσθαι, ἀναφύεσθαι, φυτρύνειν ἄνω.

Π. σελ. 84. — τοῦ ταύρου αἷμα τοῦ νεκροῦ ζώου τὸ αἷμα πινόμενον ἐπενεργεῖ ὡς δηλητηρίον θανατηφόρον. Ὁμοίως λέγεται ὅτι ἀπέθανε καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, ἐπαρασαμένη καταρασθεῖσα. ἀνήρτησε ἀπηγγονίσθη. περὶ ὧν — περὶ τούτων ἂ ἡδικήθη. μετελθεῖν νὰ ἐδικήθῃ. δίκας ὑπόσχη = τιμωρήθῃ. ἀριστέρων Ἀργοναυτῶν. καθεβήσασα βράστα. τοῦ πιστεῦσαι χάρις = ἵνα πιστεύσαιν αἱ θυγατέρες.

Ζ. σελ. 90, 91. — τὸ τοῦ ταύρου αἷμα σπασάμενος ἀπέθανεν = αἷμα ταύρου βοφῆσας εἰς ἑαυτὸν ἐντὸς ἑαυτοῦ (sic), πῶν. Καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἀναφέρεται ὅτι ἀπέθανεν αἷμα ταύρου πῶν — καὶ ὁ Μίδας — καὶ ὁ Φαμμήντιος. Νομίζεται δὲ ὅτι τὸ αἷμα τῶν ταύρων πῆγγνται τάχιστα καὶ διὰ τοῦτο καθίσταται ὀλέθριον τοῖς πίνουσιν. ἐπαρασ. Πελ. = καταρασθεῖσα τὸν Περίαν — ἀνήρτησε, ἐκρεμάσθη, τὸ δὲ σχοινίον δι' οὗ κρεμάννυται τις (μόνον τότε λέγεται οὕτω;) καλεῖται ἀράρην. περὶ ὧν ἡδικήθη = περὶ τούτων ἂ ἡδικήθη, περὶ τῶν ἀδικῶν ἂς ἡδικήθη. μετελθεῖν — τιμωρεῖν (sic). ἀριστέρων Ἀργοναυτῶν. δίκας ὑπόσχη = κολασθῇ. καθεβήσασαι = βράστα. τοῦ πιστεῦσαι χάρις = ἵνακα τοῦ πιστεῦσαι αὐτάς.

Π. σελ. 85, 86. — ἐπιβοωμένης, ἐνῷ δὲ ἡ Ἀλκμήνη ἐπεκαλεῖτο εἰς βοήθειαν. ἄγχων = σφίγγων. δαίνεγκεν διαφέρει = υπερβάλλω, υπερέχω. Εὐρυσθέως καθ' ἣν ἡμέραν ἡ Ἀλκμήνη ἐμελλε νὰ γεννήσῃ, εἶπεν ὁ Ζεὺς ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν θεῶν, ὅτι ἐμελλε νὰ γεννηθῇ ἀνὴρ, ὅστις ἤθελεν ἄρξῃ πάντων τῶν περιούκων. Ἡ Ἥρα δολοφρονοῦσα προέτεινε εἰς τὸν Δία νὰ ἐπιθεβαιώσῃ τοῦτο δι' ὅρκου· τούτου δὲ γενομένου, κατώρθωσε νὰ ἀναβῇ μὲν τὴν γέννησιν τοῦ Ἡρακλέους, νὰ ἐπισπύσῃ δὲ τὴν τοῦ Εὐρυσθέως. Τούτου ἕνεκα ὁ Ἡρακλῆς ἦτο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ. ἄθλος μὲν ἔργον ἐπίπικον, ἄθλος δὲ γέρας.

Ζ. σελ. 92, 93. — ἐπιβοωμένης = μετὰ βοῆς ἐπικαλουμένης. ἄγχων τροπ. μετοχή = σφίγγων καὶ ἰδίως τὸν λαμὸν αὐτῶν. δαίνεγκεν = ὑπέρτερος ἐγένετο πάντων καὶ κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ κατὰ τὴν βίωσιν. Εὐρυσθεῖ υἱὸ τοῦ Σθένελου, θεῖο τοῦ Περσέως καὶ ὅ τινι ὁ Ἡρακλῆς κατὰ θεῖαν ἀπόφασιν ὑπῆρχουσεν· διότι ὁ Ζεὺς εἶπεν ἐνώπιον τῶν θεῶν, ὅτε θὰ ἐγεννᾶτο ὁ Ἡρακλῆς, ὅτι ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην μέλλων νὰ γεννηθῇ θὰ ἄρξῃ τῶν Περσίδων καὶ ὠρκήσῃ διὰ τοῦτο, ἡ δὲ Ἥρα ἐκζηλοτυπίας πρὸς τὴν Ἀλκμήνην καταβῶσα (ποῦ;) ἐδράδυνε μὲν τὴν γέννησιν τοῦ Ἡρακλέους, ἐπετάχυνε δὲ τὴν τοῦ Εὐρυσθέως. — λατρεύοντα] = ὑπηρετοῦντα, δουλεύοντα. Τὸ λατρεύειν ἰδίᾳ λέγεται ἐπὶ ἐλευθέρου πολίτου ἐργαζομένου ἐπὶ μισθῷ, θρησκευτικῶς δὲ = θεραπεύω τὸ θεῖον, ἀπονέμω πρὸς αὐτὸ σέβας διὰ τελετῶν. — ἄθλος] ὁ μὲν ἄθλος = ἀγών, τὸ δὲ ἄθλος = βραβεῖον ἀγῶνος.

Π. σελ. 88. ἡνέχετο, περιτυλιχθεῖσα εἰς τὸν ἕνα τῶν ποδῶν ἀνίστατο. τὰς ἀνατολάς, τὰς ἐκφύσεις, τὰς ῥίζας. ἀνίσταται = ἀναφύεσθαι. ἐθαψε διὰ τοῦτο αἱ ἐκ τῶν βελῶν τούτων πληγαὶ ἦσαν ἀνίατοι.

Ζ. σελ. 94, 95. ἡνέχετο = περιτυλιχθεῖσα εἰς τὸν ἕνα τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐκράτει τὸν ἑαυτοῦ της, ἐδάσταζε (sic), ἐκράτειτο ἐξ αὐτοῦ = περιπλακεῖσα θατέρῳ τῶν ποδῶν ἡνέχετο αὐτοῦ. τὰς ἀνατολάς, τὰς ἀναφύσεις, ἀναβλαστήσεις, ῥίζας. ἀνίσταται ἀμεταβ. = ἀναφύεσθαι. ἐθαψε διὰ τοῦτο τὰ ἐξ αὐτῶν τραύματα ἦσαν ἀνίατα.

Π. σελ. 89. — μόνον ἄρσ. γένους. τὴν ὄνθον, τὴν κόπρον. ἀπιστῶν ἔνν. ἐκφώρησεν τὴν ὄνθον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ.

Ζ. σελ. 96. — *μόνον ἐκφορῆσαι τὴν ὄνθον* = *μόνος* νὰ ἐκβάλῃ κουβαλῶν τὴν κό-
προν. ἀπιστῶν δηλ. *ἐκφορήσεν τὴν ὄνθον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ*.

Π. σελ. 93, 94. 'Εσπερίδων' ἦσαν νόμφοι κατὰ τινὰς μὲν τρεῖς, ἡ Σθεινώ, Εὐ-
ρυάλλῃ καὶ Μεδούσᾳ, κατ' ἄλλους ἑπτὰ καὶ κατ' ἄλλους δύο, θυγατέρες τοῦ Μιλησίου
'Εσπερίου. 'Ατλαντα ἦτο δὲ ὁ 'Ατλας εἰς τῶν Τιτάτων, καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς
μετὰ τὴν Τιτανομαχίαν νὰ κρατῇ ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ ὁμόνυμον αὐτῷ ὄρος, ἐπὶ τοῦ
ὁποίου κατὰ τὰς δοξασίας τῶν ἀρχαίων ἐστηρίζετο ὁ οὐρανός.

Ζ. σελ. 100, 101. — 'Εσπερίδων νομφῶν καὶ θυγατέρων τοῦ 'Ατλαντος, αἵτινες
ἦσαν 4, Δ' ἑλγ. 'Ερύθεια, 'Εσπερία καὶ 'Αρέθουσα, κατὰ δὲ τὸν 'Ησίοδον ἦσαν τρεῖς
Σθεινώ, Εὐρυάλλῃ καὶ Μεδούσᾳ. 'Ατλαντα ὁ 'Ατλας ἦτο Τιτάν, υἱὸς τοῦ 'Ιαπετοῦ καὶ
ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως καὶ (sic) βασταζῶν τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν
ὤμων (!).

Π. σελ. 101. τῶν *λανθαρόντων* ὅτι δηλ., ὁ μὲν Λάιος ἦτο πατήρ, ἡ δὲ 'Ιοκά-
στη μήτηρ τοῦ Οἰδίποδος. ἡ *λαύρετο*, ἐδιώκετο ὡς ἀνόσια πράξας. *τέμενος* κατὰ χρη-
σμὸν τοῦ 'Απόλλωνος ἐμελλε νὰ παύσῃται πλανώμενος καὶ ταλαιπωρούμενος ἔλθων εἰς
τὸ τῶν Εὐμενίδων τέμενος. 'Ὀνομάζοντο δ' Εὐμενίδες κατ' εὐφημισμὸν αἱ 'Ερινύες.
προσδεχθεὶς παθητικῆς διαθέσεως.

Ζ. σελ. 106. τῶν *λανθαρόντων* = ἐκείνων ἅτινα ἦσαν ἄγνωστα, ὅτι δηλ. ὁ μὲν
Λάιος ἦν πατήρ αὐτοῦ, ἡ δὲ 'Ιοκάστη μήτηρ. ἡ *λαύρετο* = ἐδιώκετο ὑπὸ τῆς πόλεως
ὡς ἀνόσια πράξας. *τέμενος* οἱ παλαιοὶ τὰς 'Ερινύς, ἦτοι τὰς ἐν 'Αἰδοῦ καὶ ἐπὶ γῆς
τιμωροῦσας τοὺς παραβάτας τῶν ἠθικῶν νόμων, φονεῖς, ἐπιόρκους, ἀσεβεῖς, ἐκάλουν
κατ' εὐφημισμὸν Εὐμενίδας (τουτέστι φίλας) καὶ σεμνὰς θεάς. *προσδεχθεὶς* παθητ. =
δεκτὸς γινόμενος ὑπὸ τοῦ Θησέως ὁ Οἰδίπους = ὁ Θησεύς προσδεχόμενος τὸν Οἰ-
δίπου.

Π. σελ. 105, 1. — *εἰσενέγκαντος*, εἰσφέρειν. *ισχύδας* σῦκα ξηρά, ἃ καὶ νῦν ἔτι
παρ' ἡμῖν ὀλίγον παρεσθαρμένως σκάδες λέγονται. 'Αττικὰς πολὺ ἐπηρεοῦντο ὑπὸ τῶν
ἀρχαίων αἱ 'Αττικάι. *ποδαπαί*, πόθεν ἦσαν. *ἐξουσία* γέννηται, μέχρις οὗ δηλ. γίνῃ
κύριος τῆς 'Αττικῆς. *ἀγοράζειν*, διότι ὁ Ξέρξης ἐφρόνει ὅτι οἱ βασιλεῖς οὐδὲν οὔτε
βρώμα οὔτε ποτὸν ξενικὸν ἔπρεπε νὰ μεταχειρίζονται, ἀλλὰ μόνον ὅσα αἱ χώραι ὧν
ἦρχον ἔφερον.

Ζ. σελ. 74, 6. — *εἰσενέγκαντος* ἡ μετ. αὕτη εἶναι μεταγενεστέρα ἀπὸ τῶν Μακεδ.
χρόνων ἀρξάμενη (358 π. Χ.), ὡς φαίνεται ἐξ 'Αττικῶν ἐπιγραφῶν. 'Αττ. εἰσνεγ-
κόντος. 'Αττ. *ισχύδας* = ξηρὰ σῦκα, ἅτινα πολὺ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπηρεοῦντο. *ποδα-
παί* *εἶεν* = ἀπὸ τίνος τόπου ἦσαν. *ἐξουσία* - *λαμβάνειν* = ἕως ἂν αὐτῷ ἐκγένηται
λαμβάνειν = ἕως θὰ ἐπιτραπῇ αὐτῷ νὰ λαμβάνῃ διὰ τῆς κυριεύσεως τῆς 'Αττικῆς (!).
καὶ μὴ ἀγοράζειν, διότι ὥφειλε νὰ μεταχειρίζεται τοὺς καρπούς, οὓς παρήγεν ἡ
χώρα, ἥς ἦρχεν, καὶ μὴ λαμβάνῃ ξενικοὺς καρπούς.

Π. σελ. 107, 4. — *Αἰζωνεύς*, ἐξ ἐνός τῶν δήμων τῆς 'Αττικῆς *Αἰζωνῆς* κα-
λουμένου. *καινήν*, πρωτοφανῆ. γὰρ διασφαητικός. ἄστυ οὕτω λέγονται αἱ 'Αθῆναι
ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Πειραιᾶ. ἐν αὐτῷ κανονικώτερον θὰ ἦτο εἰς αὐτόν, ἀλλ' οἱ ἀρ-
χαιοὶ καὶ ἐπὶ κινήσεως θέτουσι διορισμὸν στάσιν δηλοῦντα, ὅταν μετὰ τὴν κίνησιν

ἐπῆται στάσις. ἀπεγράφετο, κατέγραφεν, ἐσημείωνεν. εἰσιούσι, πλοίοις δηλ. συνοικῶν προσποιοῖται = ἔχων τὸ ἀρρώστημα τοῦτο. οὗτος, ὁ ἱατρός. ἀποσφωζόμεναις = ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν μηδὲν αὐτῷ προσηκουσῶν νεῶν.

Ζ. σελ. 24, 7. — Αἰξωνεύς = κάτοικος τῆς Αἰξωνῆς δήμου τῆς Ἀττικῆς τῆς Κεκροπίδος φυλῆς πρὸς νότον τῶν Ἀθηνῶν. — καιρὴν = νέου εἵδους, νέαν μανίαν. — γάρ = δηλαδὴ. — τὸ ἄστυ = τὰς Ἀθήνας (ἰδὲ Αἰσωπ. μυθ. 43). — ἀπεγράφετο = κατέγραφεν αὐτὰ εἰς τὸ βιβλίον αὐτοῦ. — καὶ αὐτὸς πάλιν ὅρα ἐμὸν Συντ. § 602, 2. — περισφωζόμενοις καὶ εἰσιούσιν δηλ. πλοίοις. — συνοικῶν = συζῶν τῇ ἀρρωστίᾳ ταύτῃ, ἔχων τὴν ἀρρωστίαν ταύτην ὡς σύνοικον. — μηδὲν προσηκούσαις = μηδὲν ἀνηκούσαις αὐτῷ. — ἀποσφωζόμεναις. = ἀπὸ τῆς θαλάσσης αὐτὰς ὥστε ἤρχοντο.

Π. σελ. 108, 6. — Ὀλυμπία (σελ. 26 σημ. 2) τόπος τῆς Ἡλίδος, ὅπου ἐτελοῦντο κατὰ τετραετίαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ ὑπῆρχε καὶ ναὸς τοῦ Διός. ἡπόρει, δὲν εἶχε θέσιν νὰ καθίσθῃ. Λακεδαιμονίους εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκάθηντο οἱ Λακεδαιμόνιοι. Αἱ θέσεις ἦσαν ὁρισμέναι κατὰ πόλεις. ἐκχωροῦντες, ἀποσυρόμενοι τῆς θέσεώς των, παραχωροῦντες τὴν θέσιν των. Πανελλήνων, πάντων τῶν συνηγμένων Ἑλλήνων, διότι πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος συνέρρεον οἱ μὲν ὡς θεαταί, οἱ δὲ ὅπως ἀγωνισθῶσι. ἐπισημευσασμένων = ἐπικροτησάντων, ὅπερ σημεῖον ἐπιδοκιμασίας. κινήσας γένειον στίχος ἐξάμετρος. ὅστις ἂν μὴ ἄλλου τινὸς ποιητοῦ εἴνε, δεξιῶς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως συνημολογήθη ἐκ δύο στίχων τοῦ Ὀμήρου, τῆς πρώτης λέξεως τοῦ ἐν Ἰλ. Ρ. 200 καὶ τῶν τελευταίων τοῦ ἐν Χ. 74. Τὸ κινεῖν τὴν κεφαλὴν, ὡς καὶ νῦν ἔτι σημεῖον οἴκτου. κάρη (τὸ) λέξις ποιητ. = κεφαλὴ. πολίων = πολιάς (= λευκὰς) τρίχας ἔχουσα.

Ζ. σελ. 57, 42. — Ὀλυμπία = τόπῳ τῆς Ἡλίδος πλησίον τῆς Πίστης, ἔνθα ἐτελοῦντο κατὰ πέμπτου ἔτους οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες καὶ ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διός. καθέδρας ἡπόρει = ἐστερεῖτο καθίσματος, δὲν εἶχε ποῦ νὰ καθίσθῃ — ἐπιπορευόμενος τόπους = πορευόμενος εἰς πολλοὺς τόπους — κατὰ Λακεδαιμονίους ἦκεν = εἰς τὸ μέρος οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκάθηντο, αἱ δὲ θέσεις ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἦσαν ὁρισμέναι κατὰ πόλεις. — τοῦ τόπου ἐκχωροῦντες = παραμερίζοντες, ἀποσυρόμενοι ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν καὶ παραχωροῦντες αὐτῷ θέσιν. — Τῶν Πανελλήνων = πάντων τῶν ἐκεῖ συνηγμένων Ἑλλήνων, ὧν τινὲς μὲν ἤρχοντο ὡς θεαταὶ τῶν ἀγῶνων, τινὲς δὲ ὡς ἀγωνισταί. — ἐπισημευσασμένων μέσ. διὰ χειροκροτήσεως ἐπιδοκιμασάντων. Τὸ ῥῆμα εἶνε μεταγενεστ., ἀντ' αὐτοῦ οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὸ ἐπισημαίνεσθαι = διὰ σημείων δεκνύναι τὴν εὐαρέσκειάν μου, ἐπιδοκιμαζῶ. — κινήσας πολίων τε κάρη πολίων τε γένειον στίχος δακτυλικὸς ἐξάμετρος, ὅστις φαίνεται ὅτι ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου συνετέθη ἐκ δύο Ὀμηρικῶν στίχων (Ἰλ. Ρ. 200, Χ. 74), κάρη δὲ ποιητικὴ λέξις = κεφαλὴ, πρὸς. καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸ ἀγία κάρη, πολιάς δὲ = λευκὰς τρίχας ἔχων, λευκοθρίξ.

Π. σελ. 110, 8. — Τιθέριος αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης, θετὸς υἱὸς τοῦ Καίσαρος Αὐγούστου καὶ διάδοχος αὐτοῦ. Ἀπίκιος τρεῖς ὑπῆρξαν ἐν Ρώμῃ Ἀπίκιοι διαδόχου ἐπὶ γαστριμαργίᾳ τούτων ὁ μὲν ἔζη ἐπὶ Ρουτίλιου Ρούφου, ὁ δὲ ἐπὶ Τιβερίου ὁ καὶ διασημότερος πάντων, ὁ δὲ ἐπὶ Τραϊανῷ. τρυφηλὴς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἢ λέξις συνηθὴς = τρυφήλος. πολυτελεῖς, ἀκριβής. ὅπερ τὰς ἐν Σμύρνῃ, υπερβαίνουσαι κατὰ τὸ μέγεθος τὰς ἐν Σμύρνῃ. καὶ ἐνν. ὅπερ. ἐπύθετο, πυνθάνομαι = ἐρωτῶ. γίγνεσθαι ἐνν. μείζους. ὦν καθ' ἑλξιν ἀντὶ τούτων ἄς.

Ζ. σελ. 68, 1. — *Τιβερίου* αυτοκράτορος τῆς Ῥώμης, θετοῦ υἱοῦ τοῦ Καίσαρος Αὐγουστοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ. Ἐγεννήθη τῷ 54 π. Χ. καὶ ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 10 μ. Χ. εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν. — *Ἀπίκιος* τρεῖς ἐν Ῥώμῃ ἐγένοντο Ἀπίκιοι διάσημοι διὰ τὴν τρυφὴν αὐτῶν, ὁ μὲν ἐπὶ Ῥουτίλλου Ῥούρου, ὁ δὲ ἐπὶ Τιβερίου πάντας τοὺς ἄλλους τῇ ἀσωτίᾳ καὶ τρυφῇ ὑπερακοντίσας, ὁ δὲ ἐπὶ Τραϊανοῦ. — *τρυφητὴς* λέξις μεταγενεστέρη = τρυφή, τρυφῶν. — *καρίδας πολυτελεῖς* = καρίδας (κοινῶς γαρίδας) ἀκριβάς, πολυεξόδους. — *ὅπερ γε τὰς ἐν Σμύρῃ μέγισται* = υπερβαίνουσαι τοῦλάχιστον κατὰ τὸ μέγεθος τὰς ἐν Σμύρῃ καρίδας. Ἡ Σμύρνα πόλις τῆς Ἰωνίας. — *καὶ τοὺς ἀστακοὺς* = καὶ ὑπὲρ τοὺς ἀστακοὺς. — *ἐπόθετο* = ἤρωσθη, ἀπὸ. μέσ. τοῦ πυνθάνομαι. — *μὴ γίγνεσθαι* δηλ. *μείζους ὧν ἤνεγκαν*.

Π. σελ. 116, 13. *ιεράς*. παρὰ Πλούταρχον (Ἀγστ. ἀποφθεγ. 59) αἱ ἐνταῦθα *ιεραὶ* νόσοι λέγονται ἀπεγνωσμέναι, *ιερά* ὅμως νόσοι, ὡς κατωτέρω, λέγεται κυρίως ἡ ἐπιληψία. *συγγράφεσθαι* νὰ ὑπισχνῶνται δι' ἐγγράφου. *δοῦλοι* κατηγορούμενοι = ὡς δοῦλοι. σκευὴν ἔχων ἐνδεδυμένος ὡς ὁ Ἡρακλῆς, φέρων δηλ. λεοντὴν καὶ βόταλον. *κηρύκειον* ῥάβδος ἣν ἔφερον οἱ κήρυκες ὡς σύμβολον τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν. Καὶ ὁ Ἑρμῆς ὡς ἄγγελος ἡ κήρυξ τῶν θεῶν ἔφερε τοιοῦτον. *συμπεριεθθίρετο* ἐπλανᾶτο μετ' αὐτοῦ ἰδῶ καὶ ἐκεῖ ἀσκόπως ἢ ὡς λέγουσι νῦν *στά χαμένα*. *σκηπτρον* ἦτο τὸ σύμβολον τοῦ ἀξιώματος τῶν βασιλέων. Ὡς δ' ὁ Ζεὺς, ὁ ἄναξ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, ἔφερε τὸ σκηπτρον, οὕτω καὶ οὗτος. *κηριπιδας* ὑποδήματα ἃ ἐφόρουσαν συνήθως οἱ στρατιωτικοί. *θεῖος* χορὸς οὕτω καλοῦνται οἱ ἀκούοντες τοῦ Μενεκράτους, οἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀποθεωθέντες. *ιατρικῆς* ἐνν. *βασιλεύω*. *σφῆζειν* ἐνν. *θύναμαι*. *ζῶντας ἡ σύνταξις* καὶ τοὺς εὐρώστους, οἳ ἂν ἐμοὶ πείθωνται, παρέχουν μέχρι γήρωος ζῶντας ἀνόσους. *ἔσεσθαι* οἱ πάντες μέλλοντες νὰ ὑπάρχουν διότι Ζεὺς ὧν αὐτοὺς ἡδύνατο τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἀποθεωθέντας ἀκολούθους του νὰ καταστήσῃ ἀθανάτους. τοῦ Διὸς ἀντὶ τῆς προσωνομίας τοῦ Διὸς. *μεταγχολῶντα* ὡς παραφρονούντα. Φίλιππος κατὰ Πλούταρχον ὁ Ἀγησίλαος. ἐγναίνειν τὸ ῥῆμα τοῦτο τιθέμενον ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ἐδῆλου εὐχὴν πρὸς διατήρησιν τῆς τοῦ σώματος ὑγείας· ἐπειδὴ ὅμως ἐλέγετο καὶ ἐπὶ τῆς ὑγείας τοῦ νοῦ, ὡς ἐνταῦθα παίζων ὁ Φίλιππος μεταχειρίζεται, ἐπαύσαντο κατόπιν αὐτοῦ μεταχειριζόμενοι. *ιεροπεπύσστατα* ὡς θεοῦ. ἀπαρχαὶ τοὺς καλλίστους τῶν καρπῶν (*ἀπαρχὰς*) τοῖς θεοῖς προσέφερον.

Ζ. σελ. 71, 4. — *τὰς ἱεράς νόσους* = τὰς ἐπιληψίας (!), τοὺς σεληνιασμούς. Ἡ ἐπιληψία ἐκαλεῖτο *ιερά* νόσος κατ' εὐφημισμὸν ὡς *δεινὴ* καὶ *δυσίατος*. — *συγγράφεσθαι* = δι' ἐγγράφου ὑπισχεσθαι. *Ἡρακ.* ἔχων = ἔχων τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ Ἡρακλέους, ἥτοι λεοντὴν καὶ βόταλον. *κηρύκειον* (καὶ ἰων. *κηρυκῖον*) ἦτο ῥάβδος ἐλαίας διὰ ταινωδὴν περιδεχμένην (!!!), αἵτινες διὰ τὸν Ἑρμῆν ὡς κήρυκα τῶν θεῶν μετεδελχθηθῆσαν εἰς δύο ὅφεις περιτετυλιγμένους καὶ ἐν τῇ κορυφῇ (!) ἀντιπροσώπως. Ἐφερον δὲ τὸ κηρύκειον οἱ κήρυκες καὶ οἱ πρέσβεις ἐν κηρῷ πολέμου. *συμπεριεθθίρεο* = σύν αὐτῷ περιεθθίρετο, τὸ δὲ *περιεθθίρεσθαι* = περιέρχεσθαι μάτην ἢ πρὸς βλάβην ἄλλων ἢ ἑαυτοῦ. — *κηριπιδας* = ὑποδήματα δι' ἀμφότερα τὰ πόδια περιδεχόμενα (!) εἰς τὸν πόδα δι' ἱμάντων (!). *θεῖον* χορὸν = μετὰ τῶν ἀκολουθῶν αὐτοῦ, οἵτινες ἀπεθεώθησαν ὑπ' αὐτοῦ. *ιατρικῆς* δηλ. *βασιλεύω*, *σφῆζειν* δηλ. *θύναμαι*. *ἀνόσους* κατηγ. — *παρέχουν* (= ἀποδεικνύναι, διὰ τοῦτο συντάσσ. κατ. μετοχῇ) τοὺς εὐρώστους ζῶντας ἀνόσους. *οἱ-ἔσεσθαι* = οἱ μέλλοντες αἰεὶ νὰ ὑπάρχουν ἀκόλουθοι αὐτοῦ, ὡς μέλλοντες νὰ γίνωσι (!) ὑπ' αὐτοῦ ἀθάνατοι. τοῦ Διὸς = τῆς προσωνομίας τοῦ Διὸς.

ὡς μεταγχολλῶντα ὡς μαινόμενον, ὡς πάσχοντα μεταγχολλίαν (!). ὁ Φίλιππος κατὰ Πλούτ. ὁ Ἀγησίλαος (ἀπόφ. 59]. ἐγναίνεν σημαίνει εὐχὴν περὶ υἱοῦς καταστάσεως τῶν φριονῶν διὰ τοῦτο μεταχειρίζεται αὐτὸ ὁ Φίλιππος δεικνύων τὴν παραφροσύνην αὐτοῦ (sic). ἱεροπρεπέστατα ὡς ἤρμοζεν εἰς θεοὺς. ἀπαρχαὶ λέγονται ἡ προσφορά καὶ θυσιά τῶν πρώτων καρπῶν, ἐν δὲ τῷ θύματι λέγονται αἱ τοῦ μετώπου τρίχες καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ἄκρων (!), ἅτινα ἀπεκόπτοντο πρώτον καὶ ἐκάοντο.

Π. σελ. 124, 19. — Ἀριστομένης ἔζη κατὰ τὸν Μεσσην. πόλεμον. ἑκατομυφόνια, θυσία ἦν ἔθνεσ ὁ 100 πολεμίους φονεύσας. τραύμασι περιπεσῶν ἰσχυροῖς, πληγωθεῖς ποτε βαρέως. τῆς ἀρετῆς = τῆς ἀνδρείας. ἐν τοῖς ὅπλοις = μετὰ τῶν ὅπλων. ἐφελκομένη τὸν ἀέρα, εὐρίσκουσα ἀντίστασιν εἰς τὸν ἀέρα. οὐκ ἀνῆκε τῆς ἐλπίδος, δὲν ἐπαύσατο τοῦ νὰ ἐλπίζῃ. εἰσθουσιν, ὁπῆν, τρῦπαν. εἰσιούσας, εἰσερχομένης ἡ ὁρίστ. εἴσοιμι. λαθόμενος τῆς οὐρᾶς συλλαβὴν μίαν ἀλώπεκα ἀπὸ τῆς οὐρᾶς. συνεζέδθετο = συνεζήρχετο. παραμῶν καὶ παρακόπτων = ἀραιρῶν καὶ ἀποκόπτων διὰ τοῦ ὅστού τὰς στενοπορίας. τὸν βεβλημένον, τὸν κατακρημνισθέντα. ἐνέκλιναν, ἐτρέψαν.

Ζ. σελ. 31, 3. — Ἀριστομένης ἦν ἀρχηγὸς τῶν Μεσσηνίων κατὰ τὸν 6' Μεσσηνιακὸν πόλεμον. ἑκατομυφόνια = θυσία, ἦν ἔθνεσ τῷ Διὶ ὁ 100 πολεμίους ἀποκτείνας. τραύμασι περιπεσῶν = περιέληθεις (sic) τραύμασι, τραυματισθεῖς. τῆς ἀρετῆς = τῆς ἀνδρείας. ἐν τοῖς ὅπλοις = μετὰ τῶν ὅπλων, ἔνοπλοι. ἐφελκομένη τὸν ἀέρα = σύρουσα ἐφ' ἑαυτὴν τὸν ἀέρα, ἐξ οὗ ἀντίστασιν εὐρίσκειν αὐτοῦ καταφερομένου. οὐκ ἀνῆκε τῆς ἐλπίδος = δὲν ἐπαυσε νὰ ἐλπίζῃ, οὐκ ἐπαύσατο τῆς ἐλπίδος. εἰσθουσιν = ὁπῆν, τρῦπὰν τινα γῆς. εἰσιούσας κατ. μετοχὴ ἐκ τοῦ κατανοήσας = ἀλώπεκας νὰ εἰσερχῶνται κατανοήσας. — λαθόμενος = πιασθεὶς ἀπὸ τῆς οὐρᾶς μίαν τῶν ἀλωπέκων. συνεζέδθετο = σὺν αὐτῇ ἐζήρχετο τοῦ βαράθρου. παραμῶν, ἀραιρῶν, παρὰ τινος λαμβάνων (!). παρακόπτων = παρὰ τινος κόπτων (!), ἀποκόπτων. τὸν βεβλημένον, τὸν ἐρριμένον κάτω εἰς τοὺς κρηνοὺς (τὸν κατακρημνισμένον). ἐνέκλιναν εἰς φυγὴν = ἐτρέψαν εἰς φυγὴν.

Ἐκ τῶν ἤδη ἀντιπαρατεθειμένων ἐκ τοῦ α' τόμου σημειώσεων ἰκανῶς νομίζομεν καταφαίνεται ὅτι ὁ Γ. Δ. Ζηκίδης ἰκανὸς εἶνε μόνον νὰ ἀντιγράψῃ κλέπτων ἐκ τῶν ξένων βιβλίων, ὅπου δὲ τῶν κλεμμάτων ἐπεχειρήσῃ νὰ προσθέσῃ τι καὶ αὐτός, τοῦτο ἡ μωρὸν ἢ ἀνακριβὲς ἢ κακοζήλως ἐκπεφρασμένον εἶνε.

Νῦν ἔλθωμεν ἐπὶ τὸν ἑλεγχον ὧν αὐτὸς προσέθηκεν ἡ παρ' ἄλλων λαβὼν ἐστρέβλωσε· καὶ δὴ ἀρξώμεθα ἀπὸ τῶν προλόγων καὶ βιογραφικῶν ὡς ἀπὸ προσώπου τηλωνοῦς.

Ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ α' τόμου, ἐν ᾧ τὸν λόγον τὸν παρορμήσαντα αὐτὸν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς Χρηστομαθείας ἐκτίθησι οὐχὶ δὲ καὶ τὸν τρέπον, καθ' ὃν τὸ ἔργον ἐπέρανε, λέγονται τὰδε:

«Οἱ μαθηταὶ οἱ τοῦ πρώτου ἤδη ἀρχόμενοι τῆς σπουδῆς αὐτῶν περὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν — ὀρθὸν εἶναι, ἵνα κατὰ τὴν εἰς τὰρχαία

Ἑλληνικά μετάβασιν αὐτῶν μηδαμῶς εἰσβαίνωσιν ἀποτόμως συγγραφάς ἀνὰ χεῖρας λαμβάνοντες καὶ λόγον κακαλλιστημένον καὶ δὴ πολὺ μᾶλλον διεστώτα τοῦ συνήθους ἰδιώματος μεταχειριζομένους καὶ ἐννοίας ἀδροτέρας περιέχοντας, ἀλλ' ἀναγκαιῶς ἔχει νὰ ἀσχολῶνται περὶ συγγραφῆς καὶ περὶ γλωσσικὸν ἰδίωμα μὴ πολὺ τι τῆς γραφομένης ἀφιστάμενον καὶ περὶ ἐννοίας πρακτικωτέρας καὶ εὐληπτοτέρας· διότι οὕτω καὶ κόρος οὐδόλως προσγίνεται αὐτοῖς ἐν αὐτῇ τῇ περὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀφετηρίᾳ αὐτῶν καὶ ἡ οὗτος προλεαίνεται ἡρέμα ποδηγουμένη μάλιστα διὰ καταλλήλου διδασκαλίας εἰς τὴν μετὰ τινα χρόνον χρῆσιν τῶν δοκίμων τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου συγγραφῶν, λόγον καλλιέστερον καὶ τροφήν εὐχυμοτέραν παρεχομένων».

Ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τί πρῶτον τί δ' ὑστάτιον νὰ θυμῶσῃ τις· τὸ μακροσκελὲς αὐτῆς ἢ τὸν συμφορμὸν τῶν λέξεων, ἐν αἷς οὐδὲ σταλαγμὸς νοῦ, ἢ τὸν ἀναμνηστικὸν τῶν αὐτῶν νοημάτων ἢ τὸν χορὸν ὃν ὀρχοῦνται οἱ Ἀττικοὶ τύποι μετὰ τῶν κοινοτάτων ἢ τὴν ἀκριβολογίαν ἢ τὴν συμπλοκὴν λόγου πλαγίου μετὰ λόγου ὀρθοῦ (ἵνα μηδαμῶς εἰσβαίνωσιν — ἀλλ' ἀναγκαιῶς ἔχει) ἢ τὸ χαριέστατον ὅτι κόρος προσγίνεται τοῖς παισὶν ἐν αὐτῇ τῇ περὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἀφετηρίᾳ αὐτῶν;

Παραλείποντες τὸ οὐτ' ὁ στόμαχος (σελ. δ'), διότι νομίζομεν αὐτὸ τυπογρ. ἀμέλτημα, ὃ ὅμοιον καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Χρηστομαθείᾳ (τ. α' σελ. 50 ποτ' ἀντὶ πολλ') ὑπάρχει, τὸ ἐν τῇ φράσει «ἡ δὲ τῶν ἀνθρώπων φύσις ἀγνοεῖ τοιαύτας σχεδὸν ἐξαίρέσεις» οὐδένα λόγον ἔχον σφειδρὸν καὶ τοὺς ἐναντίον τῶν συγγραφῶν καὶ τῶν ἔργων αὐτῶν ὑπαινιγμούς καὶ ὕβρεις, ἐρχόμεθα νῦν νὰ ἴδωμεν, ἂν ὅπως ὁ Γ. Ζηκίδης δὲν ἐτόλμησε νὰ μεταβάλῃ εἰς τὸ Ἀττικὸν ἰδίωμα τοὺς ἐν αὐτοῖς μεταγερεστέρους μύθους, ἀλλ' ἀφῆκεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀμεταβλήτους, ὅπως ὁ χρόνος τὰ γλωσσικὰ ταῦτα μνημεῖα ἡμῖν παρέδωκεν.

Εἰς τοὺς μύθους, ὧν πολλοὺς καὶ μοναχοὶ συνένταξαν, εἰς τὰ ἀποφθέγματα καὶ εἰς τὴν Μυθολογίαν τοῦ Ἀπολλοδώρου εἰσῆγαγε τοὺς Ἀττικοὺς τύπους τοὺςδε· ἐπιπτόμενος ἀντὶ τοῦ ἐπιπτός, εἰδέτο ἀντὶ τοῦ εἰδέτο (μῦθ. 1), βότρως ἀντὶ τοῦ βότρως (2), δρυμὸν ἀντὶ τοῦ δρυμῶνα (7), παρακαλεῖ ἀντὶ τοῦ παρακαλεῖται (9), οἰκίρας ἀντὶ τοῦ οἰκίρας (10, 37 κ. ἄ.), προσαυαυθίς ἀντὶ τοῦ προσαυαυθίης

(12), φήλεργος ἀντί τοῦ φιλεργός (13), φόντας ἀντί τοῦ φονέτας (15), ἀπῆσαν ἀντί τοῦ ἀπήσαν (24), κρέα ἀντί τοῦ κρέας (27), λαγῶ ἀντί τοῦ λαγωοί (30 καί 31), εἰσέρχεται ἀντί τοῦ εἰσεῖσαι ἀμνόν ἀντί τοῦ ἀρνίον (35), ραόν ἀντί τοῦ ἱερόν (35), προσπί-
μναι ἀντί τοῦ προσπιᾶσαι, ἀναπίεσθαι ἀντί τοῦ ἀναπιῆναι (36), διήει ἀντί τοῦ διήρχετο, ὀλισθών ἀντί τοῦ ὀλισθήσας, ἄλων ἀντί τοῦ ἄλός, ἐξαναστήσεσθαι ἀντί τοῦ διεγερθήσεται, ὤλισθε ἀντί τοῦ ὀλί-
σθησε (41), ἐπερδός ἀντί τοῦ ἐπερδυθείς (42), ἐκθερμύνασα ἀντί τοῦ ἐκθερμύνασα (44), πέτεσθαι ἀντί τοῦ ἵπτασθαι (50), τεθνήκει ἀντί τοῦ τεθνήξει (σελ. 60, 4), ἐπιταχθέντα ἀντί τοῦ ἐπιταγέντα (σελ. 88, 7), ἐπειάχθη ἀντί τοῦ ἐπειάγη, βοῦς ἀντί τοῦ βόας (σελ. 99, 11), χρυσά ἀντί τοῦ χρύσεια (σελ. 100, 12).

Ἐν δὲ τῷ προλόγῳ τοῦ μὲν β' τόμου δέεσται τοῦ Θεοῦ νὰ χαρί-
σῃται αὐτῷ ἡμέρας, τοῦ δὲ γ' πρῶτον μὲν εὐχαριστίας τῷ Θεῷ (1)
ἀναπέμπει, διότι ἔζησε νὰ δημοσιεύσῃ καὶ τὸν τόμον τοῦτον, εἴτα δὲ
ὁμολογεῖ ὅτι μετεχειρίσατο καὶ Ἑλληνικὰς καὶ Εὐρωπαϊκὰς (;) ἐκδό-
σεις ἀποδεξάμενος μὲν τὰ ὀρθὰ αὐτῶν διδάγματα, προαχθεὶς δὲ ἐκ
τῶν πλημμελῶς ἐχόντων εἰς βάσανον πρὸς εἴρεσιν τῶν ὑγίων (θαυ-
μάσατε τὴν σχέσιν τῶν μετοχῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὸ ῥῆμα), ἐν ᾧ
ἐν τοῖς προλόγοις τοῦ τε α' καὶ τοῦ β' τόμου οὐδαμῶς ποιεῖται λόγον
ὅτι εἶχε συμβούλους ἄλλας ἐκδόσεις Εὐρωπαϊκὰς ἢ Ἑλληνικὰς.

Περὶ τὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι, ὡς τὰ ἐν τῷ β' καὶ γ' τόμῳ σχόλια,
τὰ τε ἡμέτερα καὶ τὰ ἐκ γερμανικῶν ἐκδόσεων ὑφ' ἡμῶν ληφθέντα,

(1) Τοῦτο ἀνέμνησεν ἡμᾶς τὸ ἐξῆς διήγημα·

Ἄνθρωπός τις ἐκ παιδὸς τὴν κλοπὴν ὡς ἔργον ἀσκῶν εἶχε τὴν συνήθειαν πρὸ πάσης
μὲν πράξεως νὰ εἰσέρχεται εἰς ναὸν καὶ νὰ δέχεται τοῦ Θεοῦ, ὅπως αὐτὴ εὐδοκῇ, μετ'
αὐτὴν δὲ νὰ ἀνάπτη κηρίον θάπταν ἀπὸ τῶν κλεμμάτων. Νύκτα τινὰ ἐπεχείρησε με-
γάλην τινὰ κλοπὴν, ἐπειδὴ δὲ κατέλαθεν αὐτὸν ἡ ἡμέρα, ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ μετὰ
τῶν κλεμμάτων ὑπὸ τοῖχον οἰκίας κατηρειπωμένης καὶ ἀκατοικήτου, ὅπου ὢν ἄπνους
δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀπεκοιμήθη. Ὀλίγον κοιμηθεὶς εἶδεν ὄνειρον· ἐνόμιεν ὅτι γέρον
τις πολὺς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν μακρὸν πώγωνα λαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς εἶπεν·
ἐγέρθητι καὶ φύγε, διότι ὁ τοίχος ὑφ' ὃν κοιμᾶσαι θὰ πέσῃ. Ἐντρομος ὁ ἄνθρωπος ἐξε-
γείρεται τοῦ ὕπνου. Δὲν εἶχε δὲ προφθασῇ νὰ ἀπομακρυνθῇ καὶ ὁ τοίχος κατέπεσεν·
ἐν ᾧ δὲ ὁ κλέπτης ἀνέπεμπε εὐχαριστίας τῷ σώσαντι αὐτὸν ἐκ τοῦ θανάτου Θεῷ, ὁ
ἀστυνόμος μετὰ κλητῶν πορευόμενος, ἵνα ἐξετάσῃ περὶ τῆς γενομένης κατὰ τὴν νύ-
κτα κλοπῆς, ἤκουσε παρέρχόμενος τὸν ἐκ τοῦ καταπεσόντος τοίχου κρότον. Ἐλθὼν
δ' ὅπως ἶδῃ μὴ τις κατεπλακῶθι εὐρίσκει τὸν κλέπτην φέροντα τὰ κλέμματα· καὶ τοῦ-
τον μὲν συλλαβὼν καθεῖρεν, τὰ δὲ κλαπέντα ἀπέδωκεν εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ.

μετεκενώθησαν ἐκ τῆς ἐμῆς χύτρας εἰς τὴν τοῦ Ζηκίδου, οὕτω καὶ ὁ νοῦς τοῦ μὲν ἐν τῷ β' τόμῳ προλόγου μετεκενώθη κεκνισωμένος, τοῦ δὲ ἐν τῷ γ' ὑδαρέστερος.

Καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν προλόγων, νῦν δ' ἐξετάσωμεν τοὺς βίους τῶν συγγραφέων. Ἐν βίῳ Αἰσώπου (τόμ. α' σελ. 1) γράφει τὰδε:

«—Λέγεται δὲ ὅτι ἦτο δυσειδὴς καὶ δούλος τοῦ Ἰάδμονος ἐν Σάμῳ, ἀπληθευερῶθη δὲ τέλος καὶ διακείμενος παρὰ τῷ Κροίσῳ, βασιλεῖ τῆς Λυδίας, ἐπέμψθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς Δελφούς. Ἐκεῖ δὲ διαβλήθεις ὅτι ὕβρισε τοὺς θεοὺς (sic) ἐρρίφθη ἀπὸ τῆς Ὑαμπείας πέτρας καὶ ἀπέθανεν (Ἡροδ. 6' 134). Οἱ εὐφρεῖς αὐτοῦ μῦθοι περιστρεφόμενοι περὶ τὸν πρακτικὸν βίον καὶ ἀρνούμενοι τὰ πρόσωπα ἐκ τῶν ζώων πιθανῶς δὲν συνεγράφησαν ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ λεγόμενοι ἀπὸ στόματος αὐτοῦ, ἐκ παραδόσεως δὲ μεταδοθέντες κατέστησαν γνωστοὶ ἀνά πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα.—Πρῶτος δὲ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς συνέλεξεν αὐτοὺς τῷ 300 π. Χ.—Ὁ Βαβρίας ἀκμάζων περὶ τὸ 150 π. Χ. ἔγραψεν αὐτοὺς εἰς στίχους ἰαμβικούς».

Παρερχόμενοι τὴν κακόζηλον προσωποποιίαν, οἱ εὐφρεῖς αὐτοῦ μῦθοι — ἀρνούμενοι τὰ πρόσωπα ἐκ τῶν ζώων, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀνακριβῶς ἔχοντα δύο μόνον μαργαρίτας ἀξίους ἀναγραφῆς ἀναλέγομεν. Ἄν, ὦ Γ. Δ. Ζηκίδη, τὴν ἐκ τοῦ Διογένηος τοῦ Λαερτίου συλλογὴν τῶν ἀπορθεγμάτων αὐτὸς ἔκαμνες καὶ μὴ παρελάμβανες αὐτὴν παρ' ἄλλων ἐτοιμήν, θὰ ἐγίνωσκας ὅ,τι καὶ οἱ τὸ ἐγχειρίδιον τῆς γραμματολογίας τοῦ κ. Βυθούλκα μόνον ἀναγνόντες γινώσκουσιν, ὅτι δηλ. συλλογεὺς τῶν Αἰσωπειῶν μύθων εἶνε οὐχὶ ὁ Πολιορκητὴς ἀλλ' ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος (Διογ. Λαέρτ. 5, 80).

Ὁ Βαβρίας ἤκαμσε πιθανῶς οὐχὶ τῷ 150 π. Χ., ὥς λέγεις, ἀλλ' ἐπὶ Αὐγούστου. Μόνος ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς κρίνων ἐκ τῶν παρὰ Σουίδα ἀποσπασμάτων νομίζει τὸν Βαβρίαν σύγχρονον τοῦ Βίωνος καὶ Μόσχου, οἵτινες ἔζων πολὺ πρότερον τοῦ 150 π. Χ.

Ἐν δὲ τῷ τοῦ Αἰλιανοῦ (α' τόμ. σελ. 21) γράφει ὅτι ὁ Αἰλιανὸς διασφίζει πολλὴν Ἀττικὴν χάριν ἐν τῇ γλῶσσῃ τῇ μεταγενεστέρῃ εἰς ἣν ἔγραψε, διὰ τὸ ὅποσον καὶ ὠνομάσθη μελίλωστος καὶ μελιθόγος. Ἡ μὲν περὶ Αἰλιανοῦ κρίσις εἶνε Ζηκίδου τινὸς τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἢ δ' Ἀττικῇ χάρις ἢ παρὰ τῷ Αἰλιανῷ ἔχει τινὰ ὁμοίότητα πρὸς τὴν ἐκ τῆς χρήσεως τῶν Ἀττικῶν τύπων Ἀττικὴν

χάριν, ἣν ἔχουσιν ὅσα γράφει ὁ Ζηκίδης, διαφέρει δὲ κατὰ τοῦτο ὅτι ἡ Ἀττικὴ χάρις παρὰ μὲν τῷ Αἰλιανῷ καλύπτει, παρὰ δὲ τῷ Ζηκίδῃ ἀποκαλύπτει τὴν μωρίαν αὐτοῦ.

Ἐν δὲ τῷ τοῦ Πολυαίνου (σελ. 29) λέγει·

«Ὁ Πολύαινος συνέγραψεν εἰς ὁκτὼ βιβλία σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον Στρατηγήματα ἢ Στρατηγηματικά, ὅπερ ἀνέθηκεν εἰς τοὺς αὐτοκράτορας Μᾶρκον Αὐρήλιον καὶ Λ. Οὐῆρον, ὅτε ἐξεστράτεον κατὰ τῶν Πάρθων. Ἄν ὁ Ζηκίδης ἀνεγίνωσκε τὸν πρόλογον αὐτοῦ τοῦ Πολυαίνου, θὰ ἐμάνθανεν, ὅτι ὁ Πολύαινος διὰ τὴν προήκουσαν ἡλικίαν μὴ βουλόμενος ν' ἀπολειφθῇ παρὰ τὰς ἀστράτευσας προσηνεγες ταῦτα τῷ Αὐρηλίῳ καὶ Οὐῆρῳ μέλλουσι νὰ ἐκστρατεύσῃσι κατὰ Περσῶν καὶ Παρθυαίων ὡς ἐφόδια τῆς στρατηγικῆς ἐπιστήμης.

Ἐν δὲ τῷ τοῦ Πλουτάρχου (σελ. 40)·

Τὰ κυριώτερα συγγραμματα τούτου εἶναι 1) οἱ παράλληλοι βίοι — περιέχοντες τὰς βιογραφίας ἐνὸς ἐκάστου τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐνὸς συνήθως τῶν Ῥωμαίων μεγάλων ἀνδρῶν κατ' ἀντιπαράθεσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μετὰ συγκρίσεων.

Ἄν τὰ ἄλλα μὴ ἐννοῇτε, ὦ παῖδες καὶ διδάσκαλοι, κατανοεῖτε βεβαίως τὸ ὅτι οἱ παράλληλοι βίοι τοῦ Πλουτάρχου περιέχουσι βιογραφίας! (πρβλ. καὶ Πλουτ. βίον ἐν γ' τόμῳ σελ. 172).

Ἐν δὲ τῷ τοῦ Στοβαίου (σελ. 59)

«Τούτου διεσώθη σύγγραμμα καλούμενον Ἀνθολόγιον ἐκλογῶν ἀποφθεγμάτων καὶ ὑποθηκῶν, τὸ ὅποιον εἶνε συλλογὴ ἐξ 600 σχεδὸν συγγραφέων, ποιητῶν καὶ λογογράφων, ὧν πολλοὶ μόνον ἐξ ἀποσπασμάτων γινώσκονται».

Κατὰ ταῦτα πᾶν σύγγραμμα εἶνε συλλογὴ καὶ πᾶσα συλλογὴ εἶνε σύγγραμμα (πρβλ. βίον Ἀθηναίου). Μήπως, ὦ Ζηκίδη, κρίνων ἐκ τῶν σῶν συγγραμμάτων ὀρίζεις οὕτω τὰ συγγραμματα; Ἀλλ' ἀδικεῖς τὸν Στοβαίον, διότι ὑπ' αὐτοῦ μὲν κατονομάζονται οἱ συγγραφεῖς, ὧν αἱ γνῶμαι καὶ ὑποθέται παρελήφθησαν, σὺ δὲ ἀντιποιεῖσαι τῶν ξένων. Ἐπειτα δὲν λέγεις ἡμῖν σαφῶς, ἂν ἐννοεῖς ὅτι οἱ συγγραφεῖς οἱ ἐξ ἀποσπασμάτων μόνον γινωσκόμενοι γινώσκονται ἐξ αὐτῶν τῶν ὑπὸ Στοβαίου συλλεχθέντων ἢ ἐκ τῶν παρ' ἄλλοις τεθησαυρισμένων.

Ἐν δὲ τῷ τοῦ Ἀθηναίου (σελ. 68)

«—Οἱ δειπνοσοφισταὶ ἐκ 15 βιβλίων εἶναι συλλογὴ ὑποτιθεμένων

διαλόγων πολλῶν ἀνδρῶν εὐφυῶν καὶ πεπαιδευμένων περὶ παντοίων πρακτικῶν ζητημάτων διαλεγομένων ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐν συμποσίῳ γενομένῳ ἐν τῇ οἰκίᾳ εὐπαιδευτοῦ καὶ πλουσίου Ῥωμαίου Λαυρεντίου καλουμένου».

Ἐν τούτῳ (πρόβλ. καὶ Πλουτ. βίον ἐν γ' τόμῳ σελ. 172) τὸ σύγγραμμα ὀνομάζεται συλλογὴ διαλόγων ὑποτιθεμένων· ἀλλ', ὃ λέξι-κοκλόπε Ζηκιδῆ, ἂν οἱ διάλογοι εἴνε ὑποτιθέμενοι καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου συγγεγραμμένοι, δὲν εἴνε συλλογὴ, ἂν δὲ εἴνε συλλογὴ, οἱ διάλογοι τότε δὲν εἴνε ὑποτιθέμενοι, ἀλλὰ πραγμα-τικοὶ συγγραφέντες ὑπ' ἄλλων καὶ συλλεχθέντες ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου.

Ἐν δὲ τῷ τοῦ Ξενοφῶντος (τόμ. β' σελ. 2 καὶ τόμ. γ' σελ. 2)

« Μετὰ δὲ τὴν περὶ τὰ Κούναξα ἀτυχὴ μάχην, ἐν ᾗ ὁ μὲν Κύρος ἐφρονεύθη, ὁ δὲ βαρβαρικὸς στρατὸς ὑπὸ τοῦ Ἀριαίου στρατηγούμενος τῆδε κάκεισε διεσκαδάσθη, οἱ δὲ σὺν αὐτῷ Ἕλληες ἀναγροφίσαντες ἀρχηγὸν τὸν Κλέαρχον ἤρξαντο νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ δὲ Τισσαφέρης καίπερ συνθήκας ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὅμως διὰ δόλου συνέλαβε τὸν Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες σταλέντες εἰς τὸν βασιλεῖα ἐφρονεύθησαν, ὁ Ξενοφῶν μετὰ τοῦ Χειρισφόρου τοῦ Λακεδαιμονίου ἤδυνήθη νὰ ἐπαγαγάγῃ (!) τοὺς Ἕλληνας μετ' ἀπείρων δυσχερειῶν (sic) εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον πρὸς τὴν Τραπεζοῦντα ».

Ὁ ἀναγινώσκων τὰς γραμμὰς ταύτας δυσὶν θάτερον θὰ πιστεύσῃ, ἢ ὅτι ὁ γράψας αὐτὰς οὐ μόνον ἀγνοεῖ τὰ στοιχεῖα τῆς συντάξεως, ἀλλὰ καὶ στερεῖται καὶ τοῦ κοινοτάτου νοῦ, ἢ ὅτι, εἰ καὶ ἐξέδωκε τὴν Ἀνάβασιν τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ σχολίων ποικίλων ἐρμηνευτικῶν, δὲν ἀνέγνωσεν ὅμως αὐτὴν ἢ δὲν ἐνόησεν ὅ,τι καὶ οἱ παῖδες τῆς β' τάξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου ἐννοοῦσιν. Διότι πρῶτον μὲν δὲν εἴνε ἀκριβὲς ὅτι ὁ τοῦ Ἀριαίου στρατὸς τῆδε κάκεισε διεσκορπίσθη κατὰ τὴν μάχην. Τοῦτο μόνον λέγει ὁ Ξενοφῶν περὶ τοῦ στρατοῦ τοῦ ὑπὸ τὸν Ἀριαίον ὄντι οἱ μετὰ Ἀριαίον οὐκέτι ἵστανται, ἀλλὰ φεύγουσι διὰ τοῦ αὐτῶν στρατοπέδου εἰς τὸν σταθμὸν ἐνθεῖν ὥρμητο (1, 10, 1 καὶ 2, 1, 3). Δεύτερον ἀνακριβὲς εἴνε ὅτι οἱ ἐν τῇ μάχῃ οἱ σὺν τῷ Κύρῳ Ἕλληες ἀνεγροφίσαν ἀρχηγὸν τὸν Κλέαρχον. Κατὰ τὸν Ξενοφῶντα (2, 2, 5) οἱ στρατηγοὶ καὶ λοχαγοὶ οὐχ ἐλέμενοι, ἀλλ' ὀρώντες διὰ πόθος ἐφρόντι οἷα δεῖ τὸν ἀρχοντα ἐπείθοιτο τῷ Κλεάρχῳ· ἡ σιωπηρὰ

δ' αὕτη ἀναγνώρισις ἐγένετο τῇ ὑστεραίᾳ τῆς μάχης ἡλίου δύοντος (2, 2, 3) καὶ οὐχὶ ἐν τῇ μάχῃ. Μωρότατον δὲ τὸ ὅτι ἐν τῇ μάχῃ ἦρξαντο νὰ ἐπιστρέψωσι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τρίτον γέννημα τῆς κεφαλῆς τοῦ Ζηκίδου εἶνε ὅτι κατὰ τὴν μάχην συνελήφθη ὁ Κλέαρχος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνηους (ἐν ἧ — ὁ Τις. καίπερ συνθήκας ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὅμως διὰ δόλου συνέλαβε τὸν Κλέαρχον καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων). Τοῦτο ἐγένετο πολλὰς ἡμέρας ὕστερον μετὰ τὴν μάχην. Τέταρτον μάθετε, ὦ Πανέλληνες, ὅτι οἱ μῦθοι διὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Τραπεζοῦντος ἦλθον εἰς τὰ Κούναζα καὶ οὐχὶ ὡς λέγει ὁ Ξενοφῶν (ἠδυνήθη νὰ ἐπαυαγάγη μετ' ἀπέιρων δυσχερεῶν (!) εἰς τὸν Εὐξείνου Πόντον πρὸς (;) τὴν Τραπεζοῦντα).

Ἐν τῷ βίῳ τοῦ Πλούταρχου (τόμ. γ' σ. 171) ἀναγινώσκουμεν

« Ἐν τῇ νεαρᾷ αὐτοῦ ἡλικίᾳ ἐποιήσατο (ὁ Πλούταρχος) πολλὰς πολλαχοῦ περιηγήσεις καὶ διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ἐγένετο φίλος τοῦ Σοσίου Σενεκίωνος τοῦ πολλάκις ὑπατεύσαντος ἐπὶ Τραϊανῷ προσφωνήσας αὐτῷ πολλὰ τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων ».

Καὶ ἐνταῦθα ὁ Ζηκίδης ἡ ἐξ ἀμαθείας ἐγραψεν ἐγένετο φίλος τοῦ Σοσίου — προσφωνήσας ἀντὶ τοῦ γεγόμενος φίλος — προσεγγώγησεν ἡ κρίνων ἐξ ἑαυτοῦ νομίζει ὅτι, ὡς αὐτὸς ἔρπων καὶ περισαίνων τοὺς καθηγητὰς κατάρθωσε νὰ ἐξαπατήσῃ αὐτοὺς καὶ νὰ λάβῃ τὸν βαθμὸν ἄριστα, οὕτω καὶ ὁ Πλούταρχος διὰ τῶν προσφωνήσεων ἐγένετο φίλος τοῦ Σοσίου Σενεκίωνος.

Κατωτέρω δὲ (σελ. 173) γράφων περὶ τῆς γλώσσης τοῦ Πλούταρχου ἀποκαλεῖ τὸν Πλούταρχον ἀσυνάρτητον διὰ τὸ μῆκος τῶν περιόδων τίς; τὸ τῆς ἀσυναρτησίας ἐξ ἁμβλωμα (ὅρ. Πρόλ. α' τόμ. βίον Ξενοφ. τόμ. β' καὶ γ' κ. α.).

Χαριστάτος εἶνε ὁ Ζηκίδης εἰς τὰς κριτικὰς παρατηρήσεις. Ἐν ᾧ δὲν δύναται ἀκόμη νὰ διακρίνῃ τὰ ἁμαρτήματα τὰ τῶν ἀντιγραφῶν ἀπὸ τῶν ἁμαρτημάτων αὐτῶν τῶν συγγραφέων ἐπιχειρεῖ, ἵνα φανῇ ὅτι καὶ κατὰ τοῦτο αἱ ἐκδόσεις αὐτοῦ δὲν ὑπολείπονται τῶν ἡμετέρων, νὰ διορθώσῃ καὶ αὐτὸς τὸ κείμενον. Καὶ δὴ πρῶτον μὲν ἰδὼν ὅτι Ἀττικοὶ τινες τύποι, ἀποκοπαὶ καὶ ἀντικαταστάσεις λέξεων ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν ἡμῶν ὑπάρχουσαι δὲν μνημονεύονται ἐν ταῖς παραλλασσοῦσαις γραφαῖς (καὶ δικαίως διότι ταῦτα ἀντικατεστήσαμεν οὐχὶ διότι

ἐνομίσασμεν ἀμαρτήματα τῶν ἀντιγραφέων, ἀλλὰ δι' ἄλλους λόγους) παρέλαθεν αὐτοὺς ἔρμαιον νομίσας καὶ ἀνέγραψεν ὡς γραφὰς τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ γενομένης (1), εἶτα δὲ μιμούμενος ἡμᾶς καὶ ἄλλας τοιαύτας εἰσάγει οἷον ἐν σελ. 2, 4 ἐπιπτάς, ἐν 3, 4 βότρους, ἐν 4, 8 δορυμνόν, ἐν 5, 4 διὰ τὸν κόπον, παρακαλεῖ, ἐν 5, 13 οἰκτίρας, ἐν 6, 7 προσανατιθεῖς, φίλεργος, ἐν 7, 5 φόντας, ἐν 10, 5 εἶπερ, ἄστρο τοῦ ἐμοῦ βάρους, ἐν 10, 15 συνέλαβεν, ἀπῆσαν, ὅπως αὐτόν, ἐν 12, 5 κρέα, ἐν 13, 10 διὰ δόλου, ροσεῖν, τὰ ἀφικνούμενα, εἰσέρχεται, ἐν 14, 1, 4 καὶ τοῦτο, ἐν 15, 3 προσπιτόμεναι, ἀναπτέσθαι, κατοικίερα, ἐν 16, 1 ὁ μὲν, ἐν 17, 8 διήκει, ἐπερδός, ἐν σελ. 18 αὐξηθέντ', ἐν 77, 11 ἐγένετο, ἐν δὲ σελ. 82. 8 ἀντὶ τοῦ γαμῆ κακεμφάτου ὅτος ἐν τῇ δημῳδεὶ λέγει ὅτι ἔγραψεν ἔξημεν. Ἡμεῖς ἐν τῇ Χρηστομαθείᾳ ἡμῶν ἐγράψαμεν ἄγεται γυναικα· ἐν ᾧ δὲ ἐν τῷ γ' τόμῳ παραλαμβάνει τὴν γραφὴν ταύτην παρ' ἡμῶν χωρὶς νὰ λέγῃ τοῦτο ἐνταῦθα προτιμᾷ τὸ ἔξημεν. Τὸ περιεργον δ' ὅμως εἶνε ὅτι ἐν σελ. 75 ἐν ὑποσημειώσει γράφει· «*γήμας* = νυμφευθεὶς ἀόρ. α' τοῦ γαμῶ-ω», ἐν δὲ σελ. 91 τὸ τῇ γαμουμένην δὲν ἀντικαθιστᾷ διὰ συνωνύμου φράσεως, διότι ταῦτα ἴσως δὲν εἶνε κακέμφата. Ὡσαύτως τὴν ἐν Ἀπολ. 2, 7, 5 φράσιν ὁ δὲ διαφορθεύων αὐτὴν ἐπεχειρεῖ βιάζεσθαι, ἣν ἡμεῖς παιδαγωγικῶν ἕνεκα λόγων παρελίπομεν, οὗτος διεφύλαξεν ἴσως χάριν τῶν κορασιῶν, διότι καὶ πρὸς χρῆσιν τῶν παρθεναγωγίμων συνετάχθη ἡ Χρηστομάθεια αὕτη. Ἐν ᾧ δὲ ἐν τῷ β' τόμῳ παρέλιπε τὴν ἄσμενον ὡς λέγει, φράσιν ἐλέγετο δὲ καὶ συγγενέσθαι Κῦρος τῇ Κιλίσση, κατόπιν διεφύλαξε τὰ παιδικὰ ὡς ὄντα βεβαίως σεμνότερα αὐτῷ.

Ἐν ᾧ δὲ παραλαμβάνει τὴν ἐν τῷ α' τόμ. σελ. 34 διόρθωσιν ἡμῶν πατήσας ἀντὶ τοῦ κρατήσας οὐδόλως μνημονεύει· ἐν δὲ τῷ γ' τόμ. Κ.Π.

(1) Τοιαύτας παρέλαθεν ἐξ ἡμῶν τὴν ἐν τόμ. α' σελ. 2, 3 εἰδεῖτο ἐκ τοῦ 5 τῶν ἡμετέρων μύθων, τὴν ἐν σ. 3, 22 ἀνεζήτου ἐκ τοῦ 38 μύθου, τὴν ἐν σελ. 10, 15, 13, 21, 14, 1, 3 λαγὼ ἐκ τῆς α' ἐκδόσεως τῆς Χρηστομ. ἡμῶν σελ. 7, τὰς ἐν σελ. 14, 19 ἀμυδόν, εἰς τὰς, θύσει ἐκ τοῦ μύθου 7, τὰς ἐν σελ. 17, 8, 12 ὀλισθών, ὀλισθεν, ἐκτακέντω τῶν ἁλῶν, ἐξαναστήσεσθαι ἐκ τοῦ μύθου 37, τὴν ἐν σελ. 19, 12 εἰσπύων ἐκ τοῦ μύθου 15, τὴν ἐν σελ. 20, 13 πέτεσθαι ἐκ τοῦ μύθου 16, τὴν ἐν σ. 80, 17 συνέφηνον ἐκ τῆς Μυθολογίας σελ. 90, τὴν ἐν τῷ γ' τόμῳ Κῦρος Π. 1, 2, 1 πατρός μὲν Κῆρος, τὴν αὐτ. 1, 4, 16 γυναικα ἄγεσθαι, τὴν ἐν Ἑλλ. 1, 6, 21 ἦννυτο, τὴν ἐν 2, 8, 9 ἀθροίζειν καὶ τὴν ἐν 2, 4, 21 ἐταιρείας.

1, 2, 4 λέγει ὅτι ἀφείλε τὰς λέξεις ἢ περὶ τὰ ἀρχαῖα, ἐν ᾧ τοῦτο ὑπ' ἄλλων γενόμενον καὶ ἡμεῖς περιγράφομεν, ἐν δὲ 1, 3, 14 λέγει ὅτι ἔγραψε κατὰ Οὐερδὴνον τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδου σοι οὐ Σάκας εἶρξει ἀντὶ τοῦ τῆς παρ' ἐμὲ εἰσόδου σοι οὐ Σάκας ἀρξει καὶ παραπέμπει εἰς Μνημοσύνην (1890 σελ. 106)· ἀνεδράμομεν εἰς αὐτὴν καὶ εἶδομεν ὅτι ὁ Οὐερδὴνος ἐπιδοκιμάζει τὴν διόρθωσιν ταύτην γενομένην ὑπὸ Ἀρμανοῦ, παρ' οὗ καὶ ἡμεῖς παρελάβομεν αὐτὴν, λέγων ταῦτα «etiam mihi olim venit in mentem et verissima videtur emendatio». Ἐν δὲ 1, 4, 16 παραλαμβάνων ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐκδόσεως τὴν τοῦ Βεισίου διόρθωσιν καὶ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ ἀποσιωπᾷ. Ἀλαχοῦ δὲ (σελ. 3 ἐν μύθ. 4) ὑποβάλλει ψευδῆ γραφὴν, ἵνα φανῇ ὅτι διορθοῖ· λέγει δηλ. ὅτι ἔγραψεν ὑποκριτοῦ ἀντὶ τοῦ πλάστου. Ἄν τις ὅμως ἀναδράμῃ εἰς τὸν ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ἀλμίου μῦθον, θέλει εὖρρη ὑποκριτοῦ καὶ οὐχὶ πλάστου.

Ὅπου δ' ἐπιχειρεῖ νὰ κἀμῃ καὶ αὐτὸς κριτικὴν τινα παρατήρησιν καταφαίνεται ἀκριτώτατος. Παραλείποντες ἄλλας τινὰς μίαν μόνην ἀναφέρομεν. Ἐν σελ. ζ' τοῦ α' τόμου ἀναγινώσκομεν τάδε·

«Σελ. 2, 3 ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τινος δρυὸς ὑψηλῆς ἐγράψαμεν μόνον ἐπὶ τινος δρυός· διότι ἡ ἀηδὼν κάθηται ἐπὶ χαμηλῶν δένδρων!!!» Πᾶν σχόλιον περιττόν. Τοιοῦτον κριτικὸν τέρας μόνη τοῦ Ζηκίδου ἡ κεφαλή ἦτο δυνατόν νὰ γεννήσῃ.

Τελευταῖον παραθέσωμεν γεύματος χάριν καὶ τινα τῶν ἐν ταῖς σημειώσεσιν αὐτοῦ ἀμαρτημάτων ἐπιφυλασσόμενοι περὶ τῶν ἄλλων νὰ διαλάβωμεν ἄλλοτε.

Τόμ. α' σελ. 3 ἐν μύθ. 4 ἐν λέξει

«μορμολύκειον = προσωπίον κατεσκευασμένον πρὸς ἐκφύθησιν τῶν παίδων». Πρόκειται περὶ μορμολυκεῖου ὑπάρχοντος ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑποκριτοῦ. Κατὰ τὸν Ζηκίδην ὁ ὑποκριτὴς ἐπίτηδες εἶχε κατασκευάσῃ προσωπίον πρὸς ἐκφύθησιν τῶν παίδων! Οὐδὲν ἄλλο ἐνταῦθα δύναται τις νὰ εἴπῃ περὶ τοῦ Ζηκίδου ἢ τὸ τοῦ αὐτοῦ μῦθος «ὡ οἶα κεφαλὴ καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει».

Αὐτ. σελ. 4. μ. 7

«βουκόλος = βουτρός, βουφορβός». Δὲν ἐνόησεν ἀκόμῃ ὁ Ζηκίδης τί εἶνε ἐρμηνεία καὶ τί παράθεσις συνωνύμων· διὰ τοῦτο πολλαχοῦ βλέπομεν ὅτι δι' ἀγνωστοτέρων ἐπιχειρεῖ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ γνωστότερα. Τὴν λέξιν βουκόλος καὶ βουκολιό ἔχει ἡ κοινὴ γλῶσσα, ὡς Ζηκίδῃ.

Αὐτ. σελ. 5 μ. 36

«προσπτόμεναι = πλησίον πετάσασθαι». Πρόκειται περὶ μυιῶν, αἵτινες ἐπέταζαν

εἰς μέλι· ἐκχυθὲν ἐν τινι ταμεσίῳ καὶ ὦν οἱ πόδες ἐνεπαγγήσαν εἰς τὸ μέλι. Δὲν εἶχομεν λοιπὸν δίκαιον ἐν τῇ καταγγελίᾳ ἡμῶν νὰ εἰπώμεν, ὅτι, ἐν ᾧ ὁ Ζηκιδὴς συντακτικὸν συνεπίληψεν, ἀγνοεῖ καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς συντάξεως, ἀφ' οὗ τὴν σημασίαν τῶν προθέσεων ἀγνοεῖ; Πρὸβλ. σ. 27, 14 καὶ σ. 83.

Αὐτ. σελ. 17 μ. 40

«ὀνηλάτην (πρὸβλ. βοηλάτης, ἱππηλάτης, στρατηλάτης, ἄρματηλάτης) παρὰ τὸ ὄνος καὶ ἐλαύνω = ὁ διώκων, κεντῶν τὸν ὄνον νὰ τρέχῃ». Κατὰ τὴν ἐρμηνείαν ταύτην τοῦ Ζηκιδίου στρατηλάτης = ὁ διώκων, κεντῶν τὸν στρατὸν νὰ τρέχῃ, ἄρματηλάτης, ὁ διώκων, κεντῶν τὸ ἄρμα νὰ τρέχῃ κλπ. Ἰδοὺ λεξικογράφος!

Αὐτ. σ. 18 μ. 43

«ἄσπεως — ἄστου = ἄθροισμα (ἐνταῦθα φιλοῖ τὴν λέξιν ὁ Ζηκιδὴς, ἐν ᾧ ἀλλαχού διασπένει) κτισμάτων, πόλις δὲ = ἄθροισμα οἰκημάτων συννοουμένων καὶ τῶν οἰκούντων». Κατὰ τὴν διάκρισιν ταύτην, ὅτε ὁ Ξενοφῶν λέγει διηκεν ἡ οἰκωρὴ διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄσπευ, νοοῦνται τὰ κτίσματα καὶ οὐχί οἱ οἰκοῦντες. Ὁ Θουκυδίδης ἐν 2, 15, 3 λέγει ὅτι ἡ ἀκρόπολις τῶν οὐδᾶ πόλις ἦν καὶ κατ. 17 ἄστου καλεῖ τὴν πόλιν καὶ οὐχί τὴν ἀκρόπολιν. Ἡ τοιαύτη διάκρισις προέκυψεν ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ πόλις καὶ ἄστου, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἀσφαλής· διότι πολλὰ χωρία Ὀμηρικά ἀναφορῶσιν αὐτήν· τὸ μόνον βέβαιον εἶνε ὅτι ἄστου ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς τὸ τετελειωμένον πόλεως, ἀκρόπολιν.

Αὐτ. σ. 49 μ. 47

«ροία — Βιωτικῶς σίδη». εἶνε ἀνάγκη νὰ μάθωσιν οἱ παῖδες ὅτι Βιωτικῶς ἡ ροία λέγεται σίδη!

Αὐτ. 24 ἀπόφθ. 8

«ἐπέμενεν = δὲν ἐξήρχετο, ἀλλ' ἔμενεν, ἐσταμάτα ἐστέκετο ἐν τῷ οἴκῳ». Τὴν α' ἢ μᾶλλον τὴν β' ἐρμηνείαν παρέλαβε παρ' ἡμῶν καὶ διὰ τοῦτο εἶνε ὀρθή· τὰς δύο δ' ἄλλας προσέθηκεν αὐτός· ἀγνοεῖ ὁ ἄθλιος, ὅτι ἡ συνήθεια τὸ σταματᾶν καὶ στέκεσθαι μεταχειρίζεται μόνον, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ στάσις μετὰ κίνησιν καὶ μεταφορικῶς.

Αὐτ. σ. 25 ἀπ. 9

«ἐψήφισατο = διὰ ψηφίσματος (!) προέτεινε τὸν Ἀλέξανδρον θεόν». Ἄν, ὃ Ζηκιδῆ, ὑπῆρχε τὸ ψήφισμα, ἤτο περιττὴ ἡ πρότασις· λέγε, λεξικοκλόπε, προέτεινε νὰ ψηφίσωσιν ἢ ὅς σὺ συνηθίζεις, νὰ ψηφίσωνται. *ζημίαν ἐτιμῆσατο* = ἤττις τιμωρίαν τοῦ Δημάδου τὴν ζημίαν 100 ταλάντων. Τοῦτο εἶνε ἐρμηνεία ἢ ἄλλο τι;

Αὐτ. ἀπόφθ. 11

«πολιάν = λευκὴν ὀλίγον, ὑπόλευκον. Ὡστε πολιοῦς ἐπὶ γέροντος οὐδὲν διαφέρει τοῦ μισοπόλιος καὶ μεσαιπόλιος κατὰ Ζηκιδῆν». Τὸ περίεργον δ' ὅμως εἶνε, ὅτι ἐν σελ. 58 ἐρμηνεύουν τὴν λέξιν *πολιόν* ἐρμηνεύει *λευκόν* καὶ τοῦτο διότι ἐκεῖ μὲν παρέλαβεν ἐξ ἡμῶν ὡς εἶχεν, ἐνταῦθα δ' ἠθέλησε νὰ προσθέσῃ τι ἴδιον.

Αὐτ. σ. 26 ἀπ. 11

«ἐποφαίνων τὴν κεφαλὴν τοιαύτην = δεικνύων ὀλίγον, ἔχων τὴν κεφαλὴν τοιαύτην, ὥστε νὰ φαίνεται πως ὀλίγον ἢ βαρὴ τῆς πολιᾶς τριχός». Ὁ αἰδοῦμενος ἐπὶ τῷ γήρα καὶ πειρώμενος βαρὴ ἀφανίζει τὴν πολιάν τρίχα προσεπάθει νὰ φαίνεται πως ὀλίγον ἢ βαρὴ τῆς πολιᾶς τριχός!!!

Αὐτ. σ. 27 ἀπ. 14

«Ὁμηρος ὁ μέγιστος ἐπικός ποιητὴς ἐκ Σμύρνης, ὃς ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ εὐαγγέλιον

τῶν παλαιῶν». Ὁ ποιητὴς Ὀμηρος θεωρεῖτο τὸ εὐαγγέλιον τῶν παλαιῶν!!! ὦ τῆς συγγένσεως τῶν φρενῶν! «ἐντρίψας κόνδυλον = δοὺς γρόνθον». Ἐπρεπε νὰ ἔζη ὁ Ἀλκιτιάδης, ἵνα σε ἐδίδασκεν, ὦ Ζηκίδη, ὡς τὸν μὴ ἔχοντα μὴδὲν τοῦ Ὀμήρου διδάσκαλον, κόνδυλον εὖ μάλα στερεὸν ἐντρίψας, τί σημαίνει ἐνταῦθα τὸ κόνδυλον ἐντρίψας. «παρήλθεν = προεχώρησεν». Ὡστε ἡ παρὰ τῆς πρό κατὰ τὸν συντακτικὸν κορράφον Ζηκίδην οὐδὲν διαφέρει!

Αὐτ. ἀπ. 15

«ἀναρήσεις = λήψει κάτωθεν ἄνω τὸ εὖρημα» ὦ τῆς σχολαστικότητός σου, Ζηκίδη. Πρὸλ. σ. 28 «ἀπορήσεις = ἐλπιεῖν ἔξεις».

Αὐτ. σελ. 34 ἀπ. 7

«αὐτόμολος = λιποτάκτης», ὥστε οἱ καταλείποντες τὰς τάξεις καὶ οὐχὶ πρὸς τοὺς πολέμιους φεύγοντες λέγονται αὐτόμολοι κατὰ Ζηκίδην (ἄρα Ἡρόδ. 3, 15, 6).

Αὐτ. σ. 44 ἀπ. 7

«τῆς ἀθροστομίας = τῆς ἀπερισκέπτου φλυαρίας σου». Ὁ Θεόκριτος ὀνειδίζει τῷ μὲν Ἀντιγόνῳ ὅτι ἦτο ἑτερόφθαλμος, τῷ δὲ Εὐτροπίῳ ὅτι ἦτο μάγειρος ἀθροστομῶς μὲν ἦτο, φλύαρος δ' ὅμως οὐχί. Ὡστε λέγων ταῦτα, Ζηκίδη, φλυαρεῖς.

Αὐτ. σελ. 47 ἀπ. 15

«συνήθη διαφέρει ὁ συνήθης τοῦ φίλος· διότι ἅπαντες οἱ φίλοι καὶ συνήθεις εἶναι οὐχὶ δὲ καὶ τὰνάπαυιν καὶ φίλος μὲν εἶναι ὁ σπουδαῖος τῷ σπουδαίῳ, συνήθης δὲ ὁ φαῦλος τῷ φαύλῳ καὶ ποτε δ' ἀνάγκας τινὰς καὶ αὐτός ὁ σπουδαῖος τῷ φαύλῳ». Ὡστε ἐνταῦθα κατὰ Ζηκίδην ὁ Κορίνθιος Δημάρατος φαῦλος ὢν ἦτο συνήθης τῷ φαύλῳ Φιλίππῳ ἢ πότερος αὐτῶν ὁ φαῦλος; ὦ τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν σου, Ζηκίδη!

Αὐτ. ἀπ. 16

«ἀνήχθη = ἀνέβη, ἀνέβη πρὸς αὐτόν». Ὁ ὡς κατάσκοπος συλλαμβανόμενος Διογένης καὶ πρὸς τὸν Φίλιππον ἀναγόμενος δὲν πιστεύομεν ὅτι μόνος ἀνέβη, ἀλλ' ἄκων ἤχθη. Πρὸλ. Ξενοφ. Ἀνάδ. 2, 6, 1 οἱ στρατηγοὶ ἀνήχθησαν.

Αὐτ. σ. 49 ἀπ. 25

«τῆς κρατούσης μερίδος ἐν στάσει γενόμενος = στασιάζας πρὸς τὴν κρατοῦσαν μερίδα ἐν Χίῳ» στάσις δὲ λέγεται ἡ ἔγθρα καὶ διαφορὰ τοῦ φύσει συγγενοῦς, ἐμφύλιος πόλεμος, ἐκλήθη δὲ στάσις, διότι ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν οἱ ἄνθρωποι ἴστανται ὄρθοι (κοινῶς σηκώνονται στὸ πόδι)».

Ὡς ἔχει τὸ χωρίον, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνεύσῃ στασιάζας πρὸς τὴν κρατοῦσαν μερίδα· ἵνα ἐρμηνεύσῃ οὕτω, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ οὐχὶ γενική, τῆς κρατούσης μερίδος, ἀλλὰ δοτική ἢ ἀνάλυσις αὐτῆς· ἡ ὀρθὴ ἐρμηνεία τοῦ χωρίου ὡς ἔχει εἶνε γενόμενος εἰς τῆς κρατούσης μερίδος ἐν στάσει. Ἀλλὰ καὶ ἡ τοιαύτη ἐρμηνεία δὲν παρέχει νοῦν σύμφωνον τοῖς ἐπομένοις. Τὸ χωρίον νοσεῖ, ὁ δὲ Ζηκίδης νοσῶν νόσον ἀθεράπευτον δὲν ἦτο δυνατόν νὰ διαγνώσῃ τὸ νόσημα. καὶ καλῶς· διότι ἂν ἐπεχειρεῖ νὰ θεραπεύσῃ, ἀναμφιβόλως θὰ καθίστα αὐτὸ μείζον. Καθ' ἡμᾶς πρὸ τοῦ γενόμενος ἐξέπενεν ἡ περί· γραπτέον λοιπὸν περιγενόμενος ἀντὶ τοῦ γενόμενος· οὕτω δὲ ὁ νοῦς λαμπρὸς καὶ σαφής. Ἡ στάσις δὲν εἶνε πάντοτε ἐμφύλιος πόλεμος, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ χωρίου τοῦ Θεουκιδίδου (2, 22, 3). ἠγοῦντο δὲ αὐτῶν — ἀπὸ τῆς στάσεως ἐκάτερος. Μωρότατον εἶνε τὸ ὅτι ἐκλήθη στάσις, διότι ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν οἱ ἄνθρωποι ἴστανται ὄρθοι. Ὡς φαίνεται κατὰ Ζηκίδην οὕτε κἀλύνται, οὕτε κοιμῶνται οἱ ἄνθρωποι ἐν στάσει. Εἰς τὸν τοιοῦτον ὁρισμὸν κατήγγησε φαίνεται ἐκ τῆς κοινῆς φράσεως σηκώνονται ἢ στέκονται στὸ πόδι· ἀλλὰ μόνον ἄνθρωπος

ἀδαῆς τῆς τε καθωμικλημένης καὶ τῆς γραφομένης, οἷος ὁ Ζηκίδης, δύναται νὰ ὑπολάβῃ τὸ τῆς συνηθείας σηκώνονται ἀπὸ πόδι ταύτων πρὸς τὸ τῆς γραφομένης ἴστανται ὀρθοί.

Αὐτ. σελ. 50 ἀπ. 26

« μέτριόν τι τοῖς ἀντίθετος ἐλάττωμα = ἀντίταξον τοῖς μετρίαν τινὰ σμίκρυν-
σιν ». Ταῦτα λέγει Φίλιππος ὁ βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, ὅτε ἠγγέλθησαν αὐτῷ τρία
εὐτυχήματα ὅφ' ἕνα καιρὸν (κατὰ Ζηκίδην = ἐν καιρῷ μιᾷ καὶ τῆς αὐτῆς περιστά-
σεως!). Μόνος ὁ Ζηκίδης δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐνταῦθα τὸ ἐλάττωμα ἔτε ἀντι-
καίμενον τῷ εὐτυχημάτων ταύτων τῷ ἀτέλῃ.

Αὐτ. σελ. 52 ἀπ. 33

« τῇ ἐν Λεύκτροις — τὰ δὲ Λεύκτρα πόλις τῆς Βοιωτίας νῦν Κόκλα καλούμενα ». Καὶ τῶν παιδῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων μᾶλλον ἀγνωγράφτος τυγχάνει ὢν ὁ Ζη-
κίδης λέγων, ὅτι τὰ Λεύκτρα καλοῦνται νῦν Κόκλα· οὕτω λέγονται αἱ Πλαταιαί, Ζη-
κίδῃ.

Αὐτ. σελ. 62 ἀπ. 12

« σχολάζειν αὐτῷ = νὰ ὁμιλῇ, συγγίγνηται »· τοῦτο λέγεται ἐρμηγεία εἰς τὴν κα-
θωμικλημένην!

Αὐτ. σελ. 63 ἀπ. 16

« μνηστευομένων = ζητούντων ἑαυτοῖς ὡς μνηστῆν ». Κατὰ Ζηκίδην ἐν τῇ γρα-
φομένη γλώσσῃ ἡ μνηστὴ ταύτων τῷ γυνή, σέζυρος.

Αὐτ. σελ. 64 ἀπ. 18

« πληγὰς ἐντείνω = παίω, πλήττω ». Ἐν μὲν τοῖς ἔμπροσθεν εἰδομεν, ὅτι ὁ Ζηκί-
δης ἐρμηγεῖαι τὰ γνωστὰ διὰ τῶν ἀγνώστων, νῦν δὲ τὰ ἄγνωστα διὰ τῶν ἀγνωστο-
τέρων.

Αὐτ. σελ. 65 ἀπ. 21

« Ἀρκεσίλοος ἐκ Πιτάνης τῆς Αἰολίας περὶ τὸ 300 π. Χ. σπουδᾶς περὶ τὸν
Αὐτόλυκον καὶ ἐν Ἀθήναις περὶ τὸν Θεόφραστον — ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς Ἀκαδη-
μείας ». Ἐνταῦθα α' ἡ Αἰολίς διὰ τὴν ἀμάθειαν τοῦ Ζηκίδου μεταβάλλεται εἰς τὴν
νῆσον Αἰολίαν ἢ γυναικᾶ τινι ὥσως οὕτω καλουμένην. β' καταφαίνεται ἐκ τούτων ὅτι
ὁ Ζηκίδης εἶνε ἱκανὸς μόνον νὰ ἀντιγράψῃ, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ συγγράψῃ. Ἰδοὺ τί γράφει
ὁ Ζηκίδης ἐξ ἀντιγραφῆς ἐν σελ. 22 « Ὁ Δουκιανὸς ποιεῖται τὴν ἐξῆς διάκρισιν τοῦ
σπουδάζειν περὶ τινα καὶ τοῦ σπουδάζειν πρὸς τινα· τὸ σπουδάζειν πρὸς τινα τὴν
οἰκίαν ὠφέλειαν τοῦ σπουδάζοντος ἐμφαίνει, τὸ δὲ περὶ τινα τὴν ἑαυτοῦ περὶ ὃν σπου-
δάζει » (Σολοικ. § 10 σ. 582). Ἀληθῆ ταῦτα, ὦ Ζηκίδῃ; ἀλλὰ τότε τί παθὼν ἔγρα-
ψας σπουδᾶς περὶ τὸν Αὐτόλυκον καὶ περὶ τὸν Θεόφραστον;

Αὐτ. σ. 71 ἀπ. 4

« κηρύκειον (καὶ ἰωνικῶς κηρυκήϊον) τοῦτο ἀναγκαιότατον μαθηταῖς τῆς α' τάξεως
τοῦ Ἑλλ. σχολείου) ἦτο βᾶδος ἐλαίας διὰ ταινιῶν περιδεσμένη, αἵτινες διὰ τὸν Ἑρ-
μῆν ὡς κήρυκα τῶν θεῶν μετεβλήθησαν εἰς δύο ὄψεις περιτετυλιγμένους καὶ ἐν τῇ κο-
ρυφῇ (sic) ἀντιπροσώπους ». Σύγχυσις ἱκετηρίας καὶ κηρυκείου. τὸ ἀληθές ἰδὲ Δεῖν.
1, 18 καὶ Σουλδαν ἐν λέξει.

Αὐτ. σ. 72

« κρηπίδας = ὑποδήματα δι' ἀμφοτέρω τὰ φύλα περιδεσμένα (εἶνε Ἀττικὸς τύπος
οὗτος ἢ Ἰωνικός;) εἰς τὸν πόδα δι' ἱμάντων» πρὸς τοῦτο παραβλητέον ἐν σελ. 83, 1
« σάνδαλον ἢ σανδαλίον, ὅπερ ἦτο ξύλινον κατ' ἀρχάς, εἰτα δὲ δερμάτινον πέλμα

προσθενόμενον τοῖς ποσὶ δι' ἱμάντων » καὶ κατωτέρω 3 « πέδιλον = πᾶν εἶδος ὑποδήματος, ἰδίως δὲ τὸ συνιστάμενον εἰς μόνον πέλιμα προσθενόμενον εἰς τὸν πόδα δι' ἱμάντων (πλεκτὸν τσαρούχι τῶν χωρικῶν). Τίς ἡ διαφορὰ μεταξύ κρηπίδος, συνδάλου, πεδίου; » Ορα, ὦ Ζηκίδη, Πολυδ. 7, 85 κ. ἀ.

Λύτ.

« ἐγυάινειν σημαίνει εὐχὴν περὶ υἱοῦς καταστάσεως τῶν φρενῶν· διὰ τοῦτο μεταχειρίζεται αὐτὸ ὁ Φίλιππος δεικνύων τὴν παραφροσύνην αὐτοῦ ». Ὁ μὲν Φίλιππος μεταχειριζόμενος τοῦτο δεικνύει τὴν παραφροσύνην τοῦ Μενελάου, οὗ δὲ γράφων ὡς γράφεις δεικνύεις τὴν ἀμάθειάν σου.

Λύτ.

« ἀπαρχαὶ λέγονται αἱ τοῦ μετώπου τρίχες καὶ τὰ ἔσχατα τῶν ἄκρων » οἱ ὄνυχες ἔηλον ὅτι. Ὡς Παρε, οἷα πάσχεις ὑπὸ τοῦ Ζηκίδου!

Λύτ. σ. 73

« γελώμενος = καταγελώμενος, καταγέλαστος καί, τὸ χειρότερον, νῆσις. Τὸ καταγελάσθαι κατὰ Ζηκίδην ἦτον τοῦ εἶναι νῆσις· διὰ τοῦτο καὶ οὗτος προτιμᾷ νὰ κλέπτῃ τοὺς πόρους τῶν ἄλλων καὶ νὰ γίνηται καταγέλαστος ἢ νὰ μένῃ νῆσις.

Λύτ. σελ. 84, 5

« δράκοντος καὶ ἐν τοῖς παραμυθίαις δράκοντες φυλάττουσι θησαυροὺς ». Οἱ δράκοντες καὶ οὐχὶ δράκοντες ὑπὸ τοῦ λαοῦ λεγόμενοι καὶ ἐν τοῖς παραμυθίαις φερόμενοι εἶνε διαφόροι τῶν τῆς μυθολογίας δρακόντων.

Λύτ. σελ. 88, 7

« καὶ τὰ ἐπιταχθέντα — παρὰ δὲ μεταγενέστεροις τὰ ἐπιταγέντα λέγεται ». Ὁ ταῦτα ἀναγινώσκων πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἐν τῇ κειμένῃ ὑπῆρχεν ἐπιταγέντα, διότι ὁ Ἀπολλόδορος εἶνε μεταγενέστερος. Ὡστε ὁ μὴ γνωρίζων τὴν μεταβολὴν ἦν ἐποίησατο ὁ Ζηκίδης θὰ νομίσῃ ὅτι ὁ ἀπὸ ἐπετάγην εἶνε μεταγενέστερος τοῦ Ἀπολλοδώρου. Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ἐν σελ. 99, 11 καὶ 103 2 ἐν λέξει ἤγειν αἰχμάλωτον. καὶ 111, 1 ἐν λέξει Διόσκορος.

Λύτ. σελ. 95, 4

« Ἀρτεμίσιον ὄρος μεταξύ Ἀρχαδίας καὶ Ἀργολίδος, νῦν Μαλεθόν ». Οἱ τῆς Κυνοουρίας παῖδες, ἂν ποτε ἔχωσι τὴν ἀτυχίαν, ὕπερ δὲν πιστεύω, νὰ ἔχωσιν ὡς διδακτικὸν βιβλίον τὴν Χρηστομαθείαν σου, ὦ Ζηκίδη, θὰ γελῶσι γέλωτα μακρόν, ἐπὶ ταῖς γεωγραφικαῖς σου γνώσεσιν. Μάθε ὅτι Μαλεθός (ὁ καὶ οὐχὶ τὸ) λέγεται νῦν ὁ Πάρων καὶ οὐχὶ τὸ Ἀρτεμίσιον.

Λύτ. σελ. 98, 10

« καταπλεύσαντος = καταχθέντος εἰς τὸν λιμένα ». Τὰ μᾶλλον γνωστὰ διὰ τῶν ἀγνώστων ἐρμηνεύονται.

Λύτ. 99, 11

« Ἐρῦθεια νῆρος ἐν τῇ Ἀτλαντικῇ ὠκεανῷ παρὰ τὰ παράλια τῆς Ἰσπανίας νῦν Λέων ἢ Κάδιξ » πρὸλ. κατωτέρω « Ταρτηρὸς πόλις τῆς Ἰσπανίας κατ' ἄλλους δὲ τὰ Γάδεира (νῦν Κάδιξ) ». Ὡστε Ἐρῦθεια, Γάδεира καὶ Ταρτηρὸς τὸ αὐτό.

Λύτ. 101, 12

« Ἀτλαντα ὁ Ἀτλας ἦτο Τιτάν, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως καὶ βασιτάων τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων ». Θαυμάσατε τὴν σύνδεσιν τοῦ ἦτο μετὰ τοῦ βασιτάων. Τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς εἶνε προσθήκη τοῦ Ζηκίδου· ὁ Διόδωρος λέγει· δοῖς ἐπὶ τῶν ὤμων.

Αὐτ.

« ὅσιον = τὸ πρὸς τοὺς θεοὺς δίκαιον, τὸ εὐσεβές, τὸ δὲ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους λέγεται δίκαιον ». Ποῖον τοῦτο τὸ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους;

Αὐτ. σελ. 108, 4

« προερχόμενα τὸ προαγορεύειν καὶ τὸ προλέγειν παρὰ Ξενοφῶντι λέγεται περὶ τῶν ὅσοι διατάττουσι τι ἢ ἀπειλοῦσι κακὸν τι ἢ ποιῆν κατὰ τῶν τάναντία μελλόντων νὰ πράξωσιν ». Μόνον παρὰ Ξενοφῶντι; οὐχὶ παρὰ Θουκυδίδῃ; Τὸ προκείμενον χωρίον εἶνε τοῦ Ξενοφῶντος; Οἷα ἀκριβολογία!

Αὐτ. σελ. 109, 1.

« ἐπίγονοι = οἱ κατόπιν γεννώμενοι, οἱ ἐπιγιγνώμενοι = οἱ ὑστερον γεννώμενοι, οἱ μεταγενέστεροι, οἱ ὑστερον ἐρχόμενοι ». Οἷα σαφὴν εἰς ἀξιολογίαν! "Οἷα καὶ τὴν διαφορὰν τοῦ κατόπιν καὶ ὑστερον!

Αὐτ. σ. 111, 1

« Διδάσκειν εἶνε τὸ δόκιμον, Διδάσκοντες δὲ μεταγενέστερον ». Ὡστε ὁ Ἀπολλόδιωρος εἶνε ἐκ τῶν δοκίμων καὶ ὅχι μεταγενέστερος!

Αὐτ.

« Ζεὺς Πολυδεύκτην. ὁ Ζεὺς ὡς κύκνος συνῆλθε τῇ Αἰδῇ καὶ ἐγεννήθη ὁ Πολυδεύκης καὶ ἡ Ἑλένη, ἐκ δὲ τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας ἐγεννήθη ὁ Καστώρ καὶ ἡ Κλυταιμῆστρα ». Παιδαγωγικὰ ταῦτα καὶ χρησιμώτατα τοῖς παρθεναιωγαίς! "Ομοία ὑπάρχουσι καὶ κατωτέρω (σελ. 112) ἐν λέξει ἐν Ἀρείῳ Παρῷ — "Ο Ἀλιερόθιος ἐφρονεῦθη ὑπὸ τοῦ Ἀρεως ὡς βιαζόμενος τὴν Ἀλκίπην τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀρεως καὶ (θαυμασμοῦ ἄξια ἡ σύνθεσις τῶν μετοχῶν) φωραθεὶς ἐπ' αὐτοῦ. Ἄλλ' οὐδόλως πρέπει νὰ ἐκπληττηται τις διὰ τοῦτο, ἀφ' οὗ καὶ ἐν τῷ συντακτικῷ αὐτοῦ ὁ Ζηκίδης οὐδὲν ἄλλο παράδειγμα εὑρεῖ καταλληλότερον, ἵνα δείξῃ τὴν Ἀττικὴν σύνταξιν, ἣ τὰ παιδικὰ.

Τούτοις προσθετέα νομιζομεν καὶ τάδε: Ἀκριτος ὢν ὁ Γ. Δ. Ζηκίδης δὲν δύναται νὰ γινώσκῃ, τίνες τῶν σημειώσεων εἶνε χρήσιμοι τοῖς διδάσκουσιν καὶ τίνες τοῖς διδασκομένοις οὐδὲ πῶς αὐταὶ πρέπει νὰ γράφωνται, ὅπως μὴ βλάπτωσιν, ἀλλ' ὠφέλιμοι γίνωνται αὐτοῖς: διὰ τοῦτο βλέπομεν α') ὅτι αἱ πλείοται τῶν σημειώσεων αὐτοῦ δὲν ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ νὰ διεγείρωσι τὸν νοῦν τῶν παιδῶν ἢ καὶ αὐτῶν τῶν διδασκάλων εἰς αὐτενέργειαν, ἀλλὰ τοῦναντίον, εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν νωθρὸν καὶ ἀμβλύν, διότι καὶ ὅσα ὁ παῖς μόνος πρέπει καὶ δύναται νὰ εὕρισκῃ καὶ ταῦτα ὁ Ζηκίδης παρέχει ἐτοίμα. β') ὅτι οἱ τῆς α' τάξεως τοῦ Ἑλλήν. Σχολείου παῖδες οἱ ἀγνωστοὶ καὶ αὐτὰ τὰ μέρη τοῦ λόγου ἐν αὐτῇ τῇ α' σελίδι τοῦ α' τόμου παραπέμπονται εἰς τὸ συντακτικόν του, ὅπερ, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ὑπὸ τινος γερμανοῦ κρίναντος αὐτὸ ἐν τῷ *Wochenschrift* ἐχαρακτηρίσθω ὡς βιβλίον, δι' οὗ οἱ παῖδες δύναται νὰ τύχωσι τοῦ μαρτυρίου στεφάνου καὶ τελευταῖον ὅτι ἐν αὐτῷ τῷ α' τόμῳ ὅτι μὲν δικαιο-

ρεῖ τὰ μέσα ῥήματα καὶ ἀναλύει αὐτὰ τοῖς μαθηταῖς, οἵτινες ἀγνοοῦ-
σιν ἔτι τὴν κλίσιν τῶν πρωτοκλίτων ὀνομάτων, ὅτε δὲ παρατίθῃσι
ταῖς Ἀττικαῖς ἢ κοιναῖς λέξεσι Ἰωνικὰς ἢ Αἰολικὰς ἢ συγχρίνει αὐ-
τὰς πρὸς Λατινικὰς καὶ Σανσκριτικὰς !

Ὁ δὲ λόγος τοῦ Ζηκίδου, ὅστις ἀκριβολογίας στερεῖται καὶ γέμει
ἀλογιῶν, τοσοῦτον ἀνώμαλος καὶ κακόζηλος εἶνε διὰ τὴν ποικιλίαν
τῶν τύπων μάλιστα, ὥστε προσφυῶς δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ
σύγχρονοι τῷ Περικλεῖ χορεύουσι μετὰ βρακκάδων τῶν νῦν χρόνων
(συγγραφέας, ἱππέας, τάρχαια, διολισθάνειν, οἰκτίρειν, ἀσμεναίτατα,
προλεαίνεται, ἀμαθία, δέδοται, ἐσθίοντα, καταπέττει, οὐδοπωστιοῦν,
τάνάξια, τᾶλλα, παρομαρτοῦσα, ἐφθημεν εἰπόντες, νὰ προσθῶμεν,
στερηθήσῃ, ἔλλειψιν ἕξεις, ἐπὶ τῷ ὄρφ νὰ ὄρῳ, περιδεόμενον (!) =
περιδούμενον, ἀναδευμένον (!), νὰ ἀποδῶ, νὰ διαγνώσῃ, νὰ τελεωθῇ,
νὰ ἀντίστηται, λήψῃ κάτωθεν τὸ εὔρημα, ὑπόληψιν ἔσχε = ἐνομι-
σθη, οὐδόλως, ἐν καιρῷ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς περιστάσεως, ἐξερᾷ =
ξερνᾷ, ἡνοιγμένοι (!) ὑπόσχεσαι, ἔθετον, ἀνησύχουν κλπ. Τοῦτο δ' ἔ-
παθεν ὁ Ζηκίδης, διότι μαθητὴς γενόμενος τοῦ κ. Κόντου, ὅστις
μακρόμενος τῶν λέξεων κατὰ πάντας τοὺς χρόνους, οὐδέποτε δ' ὅμως
οὔτε αὐτὸς γράφων κατὰ τὸ καθ' ἡμᾶς ἰδίωμα ἔγραψε συγγραφέας,
ἱππέας καὶ τὰ τοιαῦτα οὔτε ἄλλοις συνεβούλευσέ ποτε νὰ γράφωσιν
οὕτω, ἐνόμισεν ὅτι κοσμεῖ τὸν λόγον παρεισφθεῖρων τοῖς κοινοτάτοις
καὶ τινας τύπους ἢ λέξεις Ἀττικὰς. Νῦν δ' ἐννοοῦμεν τίνος ἕνεκα ὁ
εἶπερ τις καὶ ἄλλος τριῶν τοῦ Ἑλλήνος λόγου κ.Κ. Κοντος ὑπελήφθη
ὑπὸ τῶν πολλῶν ὡς κοινός τις γραμματικὸς καὶ ἀπλοῦς λεξιθῆρας,
ἡ δὲ σωφροнесτάτη καὶ ἀκριβεστάτη διδασκαλία αὐτοῦ ἀπώλεσε
μέρος τοῦ κύρους αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν πολλῶν αὐτοῦ μαθητῶν ὑπῆρ-
ξαν ἀτυχῶς καὶ τινες Ζηκίδαι, οἵτινες στείραν τὴν κεφαλὴν καὶ μι-
κρὸν τὸν νοῦν ἔχοντες γενόμενοι διδάσκαλοι ἐνόμισαν, ὅτι ὅσα ἐν τῷ
Πανεπιστημίῳ ἐδιδάχθησαν πρέπει νὰ μεταδίδωσιν ἀχώρευτα τοῖς
παισὶν ἐν οἰκῇ ποτε ἡλικίᾳ καὶ τάξει καὶ ἂν εὕρισκωνται.

Μετὰ τὰ εἰρημένα, ἅτινα οὐχὶ περὶ Ζηκίδου καὶ τῶν παντὸς λό-
γου ἀναξίων ἔργων αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ῥηθῶσιν, ἐλπίζομεν, ὅτι οὐδεὶς
τῶν ἀναγνόντων τὴν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου καταγγελίαν ἡμῶν
θέλει εἰπῇ, ὅτι ὑπάρχει τις ὑπερβολή, ἐν οἷς κατηγορήσαμεν αὐτοῦ,

πάντες δὲ θέλουσιν ἀπορήσῃ πρῶτον μὲν, πῶς ἄνθρωπος τοιοῦτος τὸν νοῦν καὶ τὴν παιδείαν ἐξετασθεὶς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐκρίθη ἄξιος τοῦ βαθμοῦ ἄριστα, εἴτα δὲ πῶς ἡ ἐναίσιμος αὐτοῦ διατριβὴ ἡ ἀπὸ κλεμμάτων ἀπαρτισθεῖσα ἐνεκρίθη ἄνευ τινὸς ἐπιτιμῆσεως διὰ τὴν ἀναίσχυντον κλοπὴν.

Καὶ ἡμεῖς μὲν, ὦ φίλοι συνάδελφοι, ἐξεπληρώσαμεν ὅ,τι ὑπεσχόμεθα καὶ πέρα τοῦ δέοντος μάλιστα, ὑμεῖς δὲ νῦν κρίνατε, ἂν ἄνθρωποι, οἷος ὁ Ζηκίδης, πρέπει νὰ καταλέγωνται ἐν τῇ σεμνῇ χορείᾳ τῶν διδασκάλων ἢ νὰ ἀποκηρύττονται καὶ νὰ ἐξελαύνωνται αὐτῆς ὡς ἄγος· ἡ δὲ πολιτεία ἅς σκεφθῇ, ἂν ἄνθρωπος τοιοῦτος τὸ ἥθος καὶ τὰ γράμματα δύναται νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὰς ἀπαλὰς τῶν παιδῶν ψυχὰς τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν διανοίαν αὐτῶν.

Ἀθήνησι τῇ 25 Αὐγούστου 1891

Γ. Α. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ

Ἐν σελ. 16 ἀντὶ τοῦ ἀναιδεστέρα, κακοηθεστέρα γραπτέον ἀναιδεστάτη, κακοηθεστάτη.

Γ. Α. Π.

